

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО»

кафедра цивільно-правових дисциплін

Статус дисципліни	обов'язкова
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Форми здобуття вищої освіти	денна та заочна форми навчання
Мова викладання	українська
Навчальний рік	2023-2024
Форма підсумкового контролю	залік/екзамен

Науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання навчальної дисципліни:

Науково-педагогічний працівник (-ки)	Білянська Наталія Володимирівна
Профайл викладача (-ів)	https://orcid.org/0000-0002-1650-5500
Контактний тел.	(063) 244 85 20
E-mail:	cpdnavs@gmail.com
Науково-педагогічний працівник (-ки)	Шаповал Леся Іванівна
Профайл викладача (-ів)	https://orcid.org/0000-0003-4503-9075
Контактний тел.	(067) 264 08 99
E-mail:	Lesyny1@ukr.net
Науково-педагогічний працівник (-ки)	Герасимчук Лідія Вікторівна
Профайл викладача (-ів)	https://orcid.org/0000-0002-8046-7027
Контактний тел.	(067) 399 22 18
E-mail:	gerasymchuklidiya@gmail.com

Розклад навчальних занять:

1. Для денної форми навчання – згідно розкладу організації освітнього процесу в поточному семестрі;
2. Для заочної форми навчання - згідно розкладу занять навчально-екзаменаційної сесії в поточному семестрі.

Консультації:

Очні консультації: з 14.00 до 16.30 відповідно до графіка чергувань науково-педагогічних працівників кафедри.

Online-консультації: за допомогою електронної пошти (k008@naiau.kiev.ua), месенджерів і платформи Zoom, Пн-Пт з 9:00 до 16:00.

Сторінка дистанційного курсу

Денна форма навчання:

Частина – 1: URL: <https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=3694>

Частина – 2: URL: <https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=3474>

Частина – 3: URL: <https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=3695>

Заочна форма навчання:

Частина – 1: URL: <https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=2968>

Частина – 2: URL: <https://dn.nai.au.kiev.ua/course/view.php?id=3728>

Частина – 3: URL: <https://dn.nai.au.kiev.ua/course/view.php?id=3933>

Стислий опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Досягнення всебічного глибокого розуміння здобувачами вищої освіти природи і суті цивільно-правових відносин, підготовка до практичної діяльності висококваліфікованих спеціалістів із всебічним знанням цивільного права; усвідомлення значення норм права, що регулюють різноманітні форми захисту прав, свобод, законних інтересів фізичних та юридичних осіб, формування у здобувачів вищої освіти відповідних професійних компетенцій щодо правильного застосування отриманих знань та правових норм при вирішенні конкретних завдань.
Тривалість	Навчальна дисципліна вивчається протягом трьох семестрів.
Форми та методи навчання	<p>Навчальна дисципліна проводиться в очній (offline) та змішаній (blended) формах відповідно до структури освітнього процесу, тематичного плану та розкладу занять.</p> <p>Під час освітнього процесу використовуються наступні методи навчання:</p> <p><u>1) Інтерактивні методи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Відповіді на запитання і опитування думок студентів у форматі полілогу або групової бесіди. ✓ Аналіз історій і ситуацій. ✓ Дискусії, дебати, полеміки. ✓ Мозковий штурм. ✓ Відпрацювання навичок. ✓ Ігрове перевтілення. <p><u>2) Активні методи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Моделювання професійної діяльності. ✓ Навчання інших. ✓ Метод активних ігор. <p><u>3) Інноваційні методи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Компетентнісний (відповідно до ОПП ЗВО). ✓ Інтегровані методи навчання (безпосередньо такі - заняття-ділова зустріч, заняття-навчальна конференція, заняття-інсценування), ✓ Проектно-дослідницький метод. ✓ Робота з інформацією (відеоогляд, сторітелінг - за конкретно заданим напрямком).

	<p><u>4) Практичні методи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Практичні роботи. ✓ Вправи. ✓ Творчі роботи. <p><u>5) Методи дистанційного навчання:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Moodle; ✓ Онлайн дискусії; ✓ Індивідуальне і групове консультування. Викладач дає додаткові роз'яснення щодо виконання завдань через чати та e-mail-надсилання; ✓ Віддалені практикуми і тестування; ✓ Відеозаписи лекцій; ✓ Вікторини, бліц-опитування, квізи;
Поточний контроль	здійснюється у процесі вивчення навчальної дисципліни з метою виявлення ступеня розуміння здобувачами засвоєного навчального матеріалу та вміння застосовувати його у практичній роботі. Як правило, здійснюється на семінарських, практичних заняттях та тренінгах.
Підсумковий контроль	оцінювання знань здобувачів з дисципліни, яке здійснюється одночасно із закінченням курсу семінарських та практичних занять і є визначенням рівня знань засвоєння кожним здобувачем навчальної програми сумою балів у діапазоні від 0 до 40 балів.
Пререквізити (Prerequisite)	для кращого вивчення та засвоєння дисципліни бажане попереднє проходження здобувачами вищої освіти наступних курсів (навчальних дисциплін): юридична деонтологія; теорія держави та права; історія держави і права; історія вчень про державу і право; основи римського цивільного права; філософія тощо.
Постреквізити (Postrequisite)	житлове право; земельне право; трудове право, цивільний процес; сімейне право; екологічне право; кримінальне право; кримінальний процес; право соціального забезпечення; господарське право; міжнародне приватне право.

Компетентності відповідно до першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня бакалавр зі спеціальності 081 «Право»

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.
Загальні компетентності	ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

	ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи. СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини. СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти. СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції. СК14. Здатність до консультивання з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня бакалавр зі спеціальності 081 «Право» повинні продемонструвати такі результати навчання («hard skills»):

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

РН 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- ✓ здатність приймати рішення та розв'язувати проблеми;
- ✓ зрозуміло формулювати думки (повідомлення, доповідні записки, проекти ділової документації, тощо);
- ✓ застосовувати на практиці набуті теоретичні знання щодо закономірностей правових явищ в сфері цивільного права;
- ✓ аналізувати, творчо осмислювати та логічно впорядковувати інформацію, що вміщена у матеріальних джерелах професійної інформації;
- ✓ свідомо і доречно використовувати термінологічні поняття, категорії цивільного права.

Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
<p>Тема 1. Загальна характеристика цивільного права України</p>	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми. Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i> Питання до семінарського заняття: 1. Поняття цивільного права як галузі приватного права. 2. Предмет та метод цивільного права. Відмежування цивільного права від суміжних галузей права. 3. Принципи та функції цивільного права. 4. Система цивільного права. Цивільне законодавство.</p>	<p>1. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. <i>Дайте відповідь на таке ствердження:</i> „Дія законів в часі полягає в тому, що закон не має зворотної сили і застосовується тільки до тих відносин, які виникнуть після вступу його в силу.” а) так б) ні.</p> <p>2. <i>Дайте відповідь на таке ствердження:</i> „Дія законів у просторі означає, що нормативні акти діють тільки на тій території, де виникла необхідність у їх застосуванні”. а) так б) ні.</p> <p>3. <i>Дія законів по колу осіб означає, що:</i> а) закон розповсюджується на іноземців; б) закон розповсюджується на громадян, які займають особливе становище в суспільстві; в) закон розповсюджується на всіх громадян, незалежно від країни та місця їх проживання; г) закон розповсюджується на всіх громадян, що знаходяться на території, де діє цей закон.</p> <p>4. <i>Дайте відповідь на таке ствердження:</i> „ Акти цивільного законодавства регулюють відносини, які виникли з дня набрання ними чинності.” а) так б) ні.</p> <p>5. <i>Інституційна система цивільного права передбачає розподіл правових норм за:</i> а) статтями; б) інститутами; в) значенням.</p> <p>6. <i>Суть пандектної системи полягає в тому, що вона передбачає:</i> а) поділ цивільного права на основну частину та додаткову; б) виділення загальної частини цивільного права; в) виділення загальної частини цивільного права і відокремлення речового права від зобов’язального.</p> <p>7. <i>Цивільно-правові норми та інститути поділяються на:</i> а) первинні та вторинні; б) порівняльні та розмежувальні; в) загальні та спеціальні; г) особливі та менш особливі.</p> <p>8. <i>Цивільне право – це наука:</i> а) теоретико-історична; б) прикладна; в) галузева; г) міжгалузева.</p>

		<p>9. Дайте відповідь на таке ствердження: „Цивільне право – це система нормативних актів, а цивільне законодавство – це сукупність юридичних норм”.</p> <p>а) так б) ні.</p> <p>10. Окрім названих принципів цивільного права назвіть ще один.</p> <ul style="list-style-type: none"> - принцип неприпустимості свавільного втручання у сферу особистого життя людини; - принцип неприпустимості позбавлення права власності, крім випадків встановлених Конституцією України та законом; - принцип свободи підприємницької діяльності, яка не заборонена законом; - принцип судового захисту цивільного права і інтересів; - принцип справедливості, добросовісності та розумності; <p>2. Створіть презентацію у PowerPoint</p> <p>Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 10. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 11. Слайди не переповнювати текстом. 12. Використовувати прості слова та речення. 13. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 14. Недопустимість граматичних та інших помилок. 15. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту. 16. Таблична інформація
--	--	--

		<p>вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>17. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>18. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>19. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи цивільного права 2. Функції цивільного права. 3. Принципи цивільного права. 4. Джерела цивільного права. 5. Способи та процесуальні форми захисту цивільних прав.
<p>Тема 2. Цивільні правовідносини</p>	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та особливості цивільних правовідносин. 2. Елементи цивільних правовідносин 3. Класифікація цивільних правовідносин 4. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин 	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Давність у цивільних правовідносинах 2. Держава як учасник цивільних правовідносин 3. Право учасників цивільних правовідносин на самозахист. 4. Участь територіальної громади у цивільних правовідносинах 5. Теоретичні проблеми захисту прав учасників цивільних правовідносин в третейському суді <p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чи застосовується положення Цивільного кодексу України до врегулювання відносин, що виникають у сферах використання природних ресурсів, охорони довкілля, до трудових та сімейних відносин? А) ні; Б) так; В) так, якщо вони не врегульовані іншими актами законодавства; Г) так, якщо є пряма вказівка закону. 2. Що із перерахованого не є елементом цивільних правовідносин? А) суб'єкт; Б) майнові правовідносини; В) об'єкт; Г) зміст. 3. Які є види цивільних правовідносин залежно від об'єкта? А) майнові та особисті немайнові; Б) абсолютні та відносні; В) речові та зобов'язальні; Г) прості та складні.

		<p>4. Які є види цивільних правовідносин залежно від особливостей суб'єктного складу? A) речові та зобов'язальні; B) охоронні та регулятивні; V) абсолютні та відносні; Г) прості та складні.</p> <p>5. Які є види цивільних правовідносин залежно від характеру вимог, що належать управомоченій особі? A) майнові та особисті немайнові; B) речові та зобов'язальні; V) охоронні та регулятивні; Г) прості та складні.</p> <p>6. Які є види цивільних правовідносин залежно від розподілу прав та обов'язків між учасниками? A) абсолютні та відносні; B) прості та складні; V) охоронні та регулятивні; Г) майнові та особисті немайнові.</p> <p>7. Цивільні правовідносини, в яких управомочена особа завжди чітко визначена, називаються: A) абсолютними; B) відносними; V) речовими; Г) зобов'язальними.</p> <p>8. Цивільні правовідносини, в яких чітко визначені всі суб'єкти, називаються: A) абсолютними; B) майновими; V) немайновими; Г) відносними.</p> <p>9. Цивільні правовідносини, в яких управомочена особа має права, об'єктом яких виступає річ, називаються: A) речовими; B) зобов'язальними; V) майновими; Г) простими.</p> <p>10. Цивільні правовідносини, в яких управомочена особа має права, об'єктом яких виступають дії боржника, називаються: A) речовими; B) зобов'язальними; V) абсолютними; Г) складними.</p>
<p>Тема 3. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин</p>	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми. Семінарське заняття <i>Навчальний час – 4 год.</i> Питання до семінарського заняття 1: 1. Поняття та зміст цивільної правоздатності фізичної особи. Обмеження цивільної правоздатності. 2. Поняття та види цивільної дієздатності фізичної особи. 3. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи та визнання її недієздатною. 4. Підстави та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою. 5. Підстави та правові наслідки оголошення фізичної особи померлою. 6. Фізична особа – підприємець. 7. Акти цивільного стану. 8. Поняття, цілі та значення опіки та</p>	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії. Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми): 1. Зміст цивільної правоздатності фізичної особи. 2. Види обмеження цивільної правоздатності фізичної особи. 3. Підстави та правові наслідки обмеження фізичної особи у дієздатності та визнання її недієздатною. 4. Підстави та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. 5. Організаційна єдність юридичної особи. 6. Правоздатність та дієздатність юридичних осіб та порядок їх реалізації. 7. Створення ю юридичних осіб. 8. Види юридичних осіб. 9. Поняття та значення опіки та піклування.</p>

	<p>підкування. Види опіки та підкування</p> <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки юридичної особи. Види юридичних осіб. 2. Створення юридичної особи. 3. Цивільна правоздатність та дієздатність юридичної особи. 4. Індивідуалізація юридичної особи. 5. Організаційно-правові форми юридичних осіб. 6. Філії та представництва юридичної особи. 7. Відповідальність юридичних осіб. 8. Припинення юридичних осіб. <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: Коли Григорію Доліну виповнилося 14 років, бабуся в день його народження подарувала йому 500 грн. Григорій наступного дня пішов до банку і поклав ці гроші на депозитний рахунок. Через 3 місяці він зняв з рахунку 250 грн. і купив у батька свого знайомого Чернова собаку. Мати Григорія вимагає, щоб Чернов забрав собаку і повернув 250 грн. Оскільки Чернов відмовився це зробити, мати Григорія змушена була звернутись з позовом до суду про визнання договору купівлі-продажу недійсним. Завдання: Чи підлягає позов задоволенню? Чи правомірно вчинили працівники банку, видавши гроші Григорію без згоди на це його батьків?</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Сімнадцятирічний Михайло Кириченко на першу ж заробітну плату, яку він одержав на заводі, купив у Олега Міщенко куртку. Батьки Михайла вимагали, щоб він повернув куртку знайомому і забрав у нього свої гроші. Михайло не виконав вимоги батьків і наступного дня уклав договір міни з Селюковим – робітником того ж заводу. Згідно цього договору Михайло передав Селюкову куртку, в замін якої одержав від нього годинник. Батьки Михайла вимагають розірвання і цього договору. Оскільки контрагенти Михайла за обома правчинами відмовились виконати вимоги його батьків, батько Михайла звернувся до суду з вимогою про визнання договорів купівлі-продажу і міни недійсними. Завдання: Який обсяг дієздатності у Михайла Кириченка? Яке рішення має ухвалити суд?</p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Директор автотранспортного підприємства видав наказ, яким заборонив бухгалтерії виплачувати слюсарю Сидорову належну йому</p>	<ol style="list-style-type: none"> 10. Підстави встановлення опіки та підкування. 11. Права та обов'язки опікунів та підкувальників. 12. Припинення опіки та підкування. <p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> Повну цивільну дієздатність має фізична особа, яка досягла ... а) 16 років б) 18 років в) 14 років г) 20 років 2. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> У разі визнання шлюбу недійсним з підстав, не пов'язаних з протиправною поведінкою неповнолітньої особи, набута нею повна цивільна дієздатність ... а) скасовується б) зберігається в) зберігається частково 3. <i>Яка з приведених відповідей є невірною?</i> Повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка... а) досягла 18 років; б) досягла 16 років; в) працює за трудовим договором; г) є неповнолітньою, але записана матір'ю або батьком дитини 4. <i>З наведених відповідей знайдіть правильні.</i> Повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка... а) досягла 16 років; б) визнана лікарями особою з підвищеними розумовими здібностями; в) бажає займатися підприємницькою діяльністю; г) займає керівну посаду. 5. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> Фізична особа, цивільна дієздатність якої обмежена... а) може самостійно вчиняти лише дрібні побутові правочини; б) не може вчиняти ніяких правочинів; в) може самостійно вчиняти лише правочини, передбачені в законі для даної категорії осіб. 6. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> Відповідальність за шкоду, завдану недієздатною фізичною особою, несе ... а) вона сама; б) її опікун; в) близькі родичі; г) держава. 7. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> Фізична особа може бути визнана судом безвісно відсутньою, якщо... а) протягом одного року в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування; б) протягом трьох років в місці її постійного проживання немає відомостей
--	---	--

	<p>заробітну плату і дав розпорядження видавати зарплату його дружині. Прийняття таких заходів у наказі було мотивоване тим, що Сидоров зловживав спиртними напоями. Завдання: Дайте юридичну оцінку наказу директора.</p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Учні кулінарного училища під час перерви грали у дворі в футбол. Від удару по м'ячу Нікуліна, якому 14 років, було розбито вікно магазину «Кулінарія». Дрібне скло впало на посуд з тістом, що готувалось для випічки пиріжків, у зв'язку з відмовою Нікуліна відшкодувати збитки, магазин «Кулінарія» звернувся з позовом до суду з проханням стягнути вартість скла (3000 грн. + 500 грн. плату за роботу за встановлення скла, а також 1000 грн. за невипечені та непродані пиріжки). Завдання: Чи підлягає позов задоволенню?</p> <p>Практична ситуація 5. Фабула задачі: Пенсіонер Бровкін один жив у м. Прилуки, мав будинок, присадибну ділянку, мотоцикл та інші речі. Потрапивши в автомобільну аварію, Бровкін одержав струс мозку і часто скаржився на головний біль. Невдовзі після аварії він продав будинок та інше майно за значно нижчою ціною і переїхав жити в село до свого рідного брата. Син Бровкіна, який проживав окремо від батька, звернувся з вимогою до покупців повернути все майно, оскільки, за його твердженням, батько після одержаної аварії став недієздатним. Завдання: Чи правомірні вимоги сина?</p> <p>Практична ситуація 6. Фабула задачі: Після заміжжя 16-річна Ковальова разом зі своїм чоловіком виїхала на нове місце проживання. Бажаючи продати 1/4 одержаного у спадщину житлового будинку і частину земельної ділянки, вона разом зі своїм чоловіком звернулася до ріелторської компанії «Гарант». Коли з'явилися покупці, батько Ковальнової пояснив, що його дочка є неповнолітньою і сама без його згоди не може укласти правочини. Крім того, він не хоче ділити будь-як житловий будинок. Завдання: Вирішіть справу.</p> <p>Практична ситуація 7. Фабула задачі: Левицький в установленому порядку був оголошений померлим. Його майно перейшло до його дружини як до єдиної спадкоємиці першої черги. Через рік</p>	<p>про місце її перебування; в) протягом шести місяців в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування; г) протягом двох років в місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування.</p> <p>8. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> Фізична особа може бути оголошена судом померлою, якщо у місці її постійного проживання немає відомостей про місце її перебування протягом ... а) одного року; б) двох років; в) трьох років; г) шести місяців.</p> <p>9. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> Фізична особа може бути оголошена судом померлою, якщо вона пропала безвісти за обставин, що загрожували їй смертю або дають підставу припускати її загибель від певного нещасного випадку, - протягом ... а) 6 місяців; б) 1 року; в) 2 років; г) 3 років.</p> <p>10. <i>Знайдіть правильну відповідь.</i> Фізична особа, яка пропала безвісти у зв'язку з воєнними діями, може бути оголошена судом померлою після спливу а) 1 року; б) 2 років; в) 3 років; г) 6 місяців.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації. 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читали на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.</p>
--	---	---

	<p>вона продала будинок Сучкову, автомашину через комісійний магазин – Анахіну, бібліотеку – Жаркову. Всі вони знали, що купують речі, які належали особі, яку оголошено померлою. Декілька цінних картин, а також ряд інших речей були продані невідомим особам. Скрипку, фотоапарат, телевізор дружина залишила собі. Частину грошей, одержаних від продажу картин, вона витратила на придбання меблів. Через 2 роки після оголошення Левицького померлим, він повернувся. До цього часу дружина вступила у шлюб другий раз з Мілько і відмовилась повернутись до Левицького, а також відмовилась віддати йому речі, які залишились, та гроші, одержані за продані речі. Сучков, Анохін і Жарков також відмовились повернути йому речі. Тоді Левицький звернувся до суду з позовом до своєї дружини та до цих осіб. Від останніх він вимагав повернення будинку, автомашини та бібліотеки, а від дружини – скрипки, фотоапарату, телевізора, а також меблів, оскільки вони були куплені за гроші, одержані від реалізації картин та інших речей, які належали йому. Левицький також просив суд визнати недійсним шлюб його дружини з Мілько.</p> <p>Завдання: <i>Вирішіть справу.</i></p> <p>Практична ситуація 8. Фабула задачі: Смирнов рибалив на озері. Човен перевернувся і він втопився. Все це трапилось на очах у чотирьох жителів сусіднього села, які ловили рибу з берега. Тіло Смирнова не знайшли. Дружина Смирнова через 6 міс. після нещасного випадку звернулась до суду з вимогою про оголошення Смирнова померлим. Суд ухвалив рішення про оголошення її чоловіка померлим.</p> <p>Завдання: <i>Чи правомірним є рішення суду?</i></p> <p>Практична ситуація 9. Фабула задачі: Никифоренко звернувся із заявою про реєстрацію товариства з обмеженою відповідальністю. Державний реєстратор відмовив у задоволенні його заяви, оскільки статут ТОВ не може бути складений однією особою.</p> <p>Завдання: <i>Якими нормативно-правовими актами регулюється діяльність ТОВ? Скільки засновників можуть створити ТОВ? Дайте юридичну оцінку діям державного реєстратора.</i></p> <p>Практична ситуація 10. Фабула задачі: На зборах учасників товариства з обмеженою відповідальністю було прийняте рішення про звільнення директора як «такого, що не відповідає посаді». Однак директор відмовився</p>	<p>12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова та речення. 14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 15. Недопустимість граматичних та інших помилок. 16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту. 17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних. 18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel. 19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту. 20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підстави для визнання фізичної особи недієздатною. 2. Підстави для визнання фізичної особи обмежено дієздатною. 3. Оголошення фізичної особи померлою. 4. Визнання особи безвісти зниклою. 5. Встановлення опіки над дітьми, позбавленими батьківського піклування.
--	---	--

	<p>виконувати рішення загальних зборів учасників та залишив у себе печатку, штампи, документацію товариства. Банк, до якого був наданий протокол загальних зборів про звільнення директора, продовжує приймати платіжні документи, підписані директором, аргументуючи це тим, що «директор той, хто має печатку».</p> <p><i>Завдання: Яким чином примусити директора виконати рішення загальних зборів? Чи є правомірною позиція банку?</i></p> <p>Практична ситуація 11. Фабула задачі: Дві юридичні особи - ПАТ «АБВ», створене в процесі корпоратизації, та приватне підприємство зі 100% іноземним капіталом «ПМ-інвест» прийняли рішення про створення товариства з обмеженою відповідальністю зі статутним капіталом 10 000 грн. Частка кожного з учасників складає 50%, тобто 5 000 грн. Для реєстрації цього товариства районна державна адміністрація вимагає від учасників довідку Антимонопольного комітету про згоду на створення такого підприємства та відмітку податкової адміністрації відповідного району на реєстраційній карті підприємства про взяття його на облік, а також надання директором нового підприємства довідки з податкової інспекції за місцем його проживання про присвоєння йому ідентифікаційного коду платника податків.</p> <p><i>Завдання: Чи є законними вимоги районної державної адміністрації? Яким чином слід діяти учасникам для захисту їх прав?</i></p> <p>Практична ситуація 12. Фабула задачі: Товариство з обмеженою відповідальністю «Оріон» вирішило приватизувати шляхом викупу належне йому на праві оренди приміщення магазину. Регіональне відділення ФДМ України поряд з іншими документами вимагає від ТОВ «Оріон» надання протоколу зборів учасників ТОВ «Оріон», на якому учасники вирішили приватизувати приміщення магазину. Учасниками ТОВ «Оріон» є дві юридичні особи: ТОВ «Русь» та ТОВ «Надія». Однак рік тому ТОВ «Надія» ліквідоване за рішенням його учасників. Свою частку до статутного капіталу ТОВ «Оріон» ТОВ «Надія» не внесло. Таким чином, подати необхідний протокол до відділення ФДМ України неможливо.</p> <p><i>Завдання: Як слід вирішити справу? Чи зміниться рішення, якщо ТОВ «Надія» внесло свою частку до статутного капіталу ТОВ «Оріон»?</i></p>	
--	---	--

	<p>Практична ситуація 13. Фабула задачі: Громадяни Іванов та Петров вирішили заснувати товариство з обмеженою відповідальністю. Однак орган державної реєстрації відмовив у реєстрації, мотивуючи тим, що кількість учасників товариства з обмеженою відповідальністю повинна бути не менше трьох осіб, оскільки за Законом України «Про господарські товариства» кількість членів ревізійної комісії повинна бути не менше 3-х осіб. Завдання: Чи є законними дії органу державної реєстрації? В яких випадках може бути відмовлено в реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності?</p> <p>Практична ситуація 14. Фабула задачі: Засновник приватного підприємства громадянин А. вирішив продати його громадянину Б. За усною домовленістю покупець (громадянин Б.) зобов'язувався виплатити продавцеві (громадянину А.) за передане підприємство 800 тис. грн. До державної адміністрації для реєстрації змін до засновницьких документів були подані нотаріально засвідчена заява громадянина А. про вихід його зі складу засновників і заява громадянина Б. про введення його в якості засновника приватного підприємства. Громадянин А. передав покупцеві усю документацію підприємства, печатку та штампи. Громадянин Б. у встановлений строк не оплатив вартість підприємства у розмірі 800 тис. грн. Завдання: З яким позовом може звернутися громадянин А. для стягнення заборгованості з громадянина Б.? Як правильно оформити відносини, пов'язані з відчуженням приватного підприємства? Що є об'єктом договору відчуження приватного підприємства – саме підприємство, права засновника чи майно, належне підприємству?</p>	
Тема 4. Об'єкти цивільних прав	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i> Питання до семінарського заняття: 1. Поняття та види об'єктів цивільних прав. 2. Речі як об'єкти цивільних прав. 3. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних прав. 4. Цінні папери як об'єкти цивільних прав. 5. Дії (результати робіт, послуги) як об'єкти цивільних прав.</p>	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (довідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії. Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми): 1. Класифікація речей як об'єктів цивільних прав. 2. Гроші та валютні цінності як об'єкти цивільних прав. 3. Види цінних паперів як об'єктів цивільних прав. 4. Результати робіт як об'єкти цивільних прав. 5. Послуги як об'єкти цивільних прав. 6. Нематеріальні та особисті немайнові блага як об'єкти цивільного права.</p> <p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом</p>

		<p>надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. Не є об'єктом цивільних прав: А) гроші; Б) цінні папери; В) правочин; Г) інформація.</p> <p>2. Об'єктами, що не можуть бути предметом цивільно-правових угод або іншим чином переходити від однієї особи до іншої, є: А) об'єкти, що перебувають у вільному обігу; Б) об'єкти, що обмежені в цивільному обігу; В) цінні папери; Г) об'єкти, що вилучені з цивільного обігу.</p> <p>3. Чи можуть бути предметом цивільного обороту тварини, занесені до Червоної книги України? А) ні; Б) лише у випадках та порядку, встановлених законом; В) так; Г) так, якщо не будуть при цьому порушуватись правила поводження з тваринами.</p> <p>4. Индосамент – це: А) вид цінного паперу; Б) особа, яка передає право за цінним папером; В) передавальний надпис, вчинений на цінному папері; Г) володілець цінного паперу.</p> <p>5. На які речі поширюється правовий режим нерухомих речей? А) на тварин; Б) на цінні папери; В) на неподільні речі; Г) на повітряні та морські судна.</p> <p>6. Майно – це: А) окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки; Б) сукупність речей; В) сукупність речей, що утворюють єдине ціле; Г) сукупність нерухомих речей.</p> <p>7. Складові частини речі – це: А) сукупність речей, які утворюють єдине ціле, що дає змогу використовувати його за призначенням; Б) все те, що не може бути відокремлене від речі без її пошкодження або істотного знецінення; В) все те, що виробляється, добувається, одержується з речі або приноситься річчю; Г) все те, що може бути виділене з речі без втрати її цільового призначення.</p> <p>8. Кому належать продукція, плоди та доходи від речі? А) власникові речі; Б) власникові речі, якщо інше не встановлено договором або законом; В) володільцю речі; Г) користувачу речі.</p> <p>9. Чи може бути предметом застави підприємство як єдиний майновий комплекс?</p>
--	--	--

		<p>А) так, якщо інше не встановлено законом або договором; Б) так; В) ні; Г) лише у випадках і в порядку, встановлених законом.</p> <p>10. Цінні папери, що посвідчують однакові права їх власників у межах одного випуску стосовно осо-би, яка бере на себе відповідні зобов'язання, називаються: А) коносамент; Б) індосамент; В) неемісійні цінні папери; Г) емісійні цінні папери.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова та речення. 14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 15. Недопустимість граматичних та інших помилок. 16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту. 17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних. 18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel. 19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.
--	--	--

		<p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Речі з родовими ознаками як об'єкти цивільних прав 2. Державні цінні папери як об'єкти цивільних прав 3. Майнові права як об'єкти цивільних правовідносин 4. Майнові права інтелектуальної власності як об'єкти цивільного обороту 5. Документи як об'єкти цивільних прав 6. Об'єкти цивільних прав: особливості та парадокси їх визначення 7. Виключні майнові права на результати інтелектуальної, творчої діяльності як об'єкти цивільних прав 8. Цивільно-правові способи захисту прав на об'єкти промислової власності 9. Анатомічні матеріали як об'єкти цивільних прав 10. Аліменти як об'єкти цивільних прав
<p>Тема 5. Особисті немайнові права фізичної особи</p>	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та класифікація особистих немайнових прав. 2. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи. 3. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття фізичної особи. 4. Цивільно-правова охорона особистих немайнових прав. 	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (довідка) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та особливості особистого немайнового права. 2. Здійснення особистих немайнових прав 3. Забезпечення здійснення особистих немайнових прав 4. Обмеження особистих немайнових прав 5. Захист особистого немайнового права <p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що з перерахованого не являється ознакою особистих немайнових прав? А) невіддільність від особистості їх носія; Б) невідчужуваність; В) абсолютний характер; Г) матеріальний характер. 2. Можливість фізичної особи вільно, на власний розсуд визначати свою поведінку у сфері свого приватного життя являє собою: А) поняття особистого немайнового права; Б) зміст особистого немайнового права; В) ознаку особистого немайнового права; Г) вид особистого немайнового права. 3. Права, що належать особі внаслідок факту її народження, називаються: А) придбанними; Б) абсолютними; В) природженими; Г) відносними. 4. Права, які особа набуває в процесі своєї діяльності, називаються: А) комплексними; Б) придбанними; В) абсолютними; Г) відносними.

		<p>5. Права, в яких особі, котра володіє особистим немайновим правом, протистоїть невизначене коло осіб, зобов'язаних утримуватися від порушення її права, називаються: А) абсолютними; Б) відносними; В) придбаними; Г) природженими.</p> <p>6. Яке право забезпечує природне існування фізичної особи? А) право на ім'я; Б) право на індивідуальність; В) право на мирні зібрання; Г) право на сім'ю.</p> <p>7. Яке право забезпечує соціальне буття фізичної особи? А) право на недоторканість житла; Б) право на життя; В) право на медичну допомогу; Г) право на опіку або піклування.</p> <p>8. Щодо якої особи можуть проводитись медичні, наукові та інші досліді? А) повнолітньої особи; Б) повнолітньої та дієздатної фізичної особи; В) повнолітньої, дієздатної або особи, обмеженої в дієздатності; Г) особи, яка досягла шістнадцяти років.</p> <p>9. З якого віку фізична особа має право на вибір лікаря та методів лікування? А) шістнадцяти років; Б) вісімнадцяти років; В) чотирнадцяти років; Г) п'ятнадцяти років.</p> <p>10. В якому випадку медичні працівники мають право дати неповну інформацію про стан здоров'я фізичної особи? А) якщо інформація про хворобу фізичної особи може погіршити стан її здоров'я або зашкодити процесові лікування; Б) в будь-якому випадку; В) лише за дозволом головного лікаря; Г) якщо фізична особа не досягла чотирнадцяти років.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1».
--	--	---

		<p>8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані».</p> <p>9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації.</p> <p>10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду.</p> <p>11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.</p> <p>12. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С-petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поновлення порушеного особистого немайнового права 2. Спростування недостовірної інформації 3. Заборона поширення інформації, якою порушуються особисті немайнові права. 4. Правові наслідки невиконання рішення суду про захист особистого немайнового права. 5. Право фізичної особи, особисте немайнове право якої порушено, на відшкодування шкоди
Тема 6. Правочини	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 4 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та ознаки правочину. 2. Класифікація (види) правочинів 3. Форма правочину. Способи волевиявлення волі в правочинах 4. Чинність (дійсність) правочинів <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тлумачення змісту правочину 2. Недійсність правочинів 3. Види недійсних правочинів 4. Порядок і наслідки визнання правочину недійсним <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: Ходоровський подарував Петренку японський магнітофон, який коштував</p>	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (довідка) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правочини із вадами волі: основні теоретичні та практичні аспекти 2. Корпоративні правочини: питання кваліфікації 3. Правочини з використанням електронної форми представлення інформації 4. Правочини з підприємством як єдиним майновим комплексом 5. Банківські правочини: цивільно-правові проблеми <p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом</p>

	<p>значну суму. Через кілька днів він звернувся з позовом до суду з проханням визнати цей правочин недійсним. В позовній заяві він вказав, що Петренко змусив його подарувати магнітофон, оскільки в протилежному випадку повідомить нареченій Ходоровського, що той лікувався від хронічного алкоголізму.</p> <p>Завдання: Яке рішення повинен ухвалити суд?</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Дорошенко страждав хронічно душевною хворобою, яку зі сторони важко було помітити. Тітка хворого була призначена його опікуном, але за характером роботи часто змушена була відлучатися з домівки. Повернувшись з відрядження, вона дізналася, що Дорошенко у її відсутність продав Адейкіну спальний гарнітур. Тому вона подала позов про повернення гарнітуру. Адейкін проти позову заперечував, вказуючи на те, що він не знав про знаходження Дорошенко під опікою, сплатив всю суму повністю, затратив кошти на перевезення меблів і не повинен зазнавати збитків від того, що тітка залишила племінника без нагляду.</p> <p>Завдання: Яке рішення повинен ухвалити суд?</p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Власова за нотаріально посвідченим правочином подарувала Несторову 1/3 частину житлового будинку. Через два роки вона подала позов до Несторова про визнання договору недійсним. Своєю вимогою вона мотивувала тим, що сама зробити ремонт будинку була не в змозі через нестачу коштів і будівельних матеріалів, а Нестеров за дарунок в усній формі зобов'язувався це зробити.</p> <p>Завдання: Яке рішення повинен ухвалити суд?</p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Тимчишин погодився продати Черкунову телевізор за 7500 грн. Черкунов віддав гроші Тимчишину, але той передавати телевізор відмовився. Черкунов звернувся з позовом до суду з вимогою про повернення йому грошей. У судовому засіданні Тимчишин заявив, що ніякого договору з позивачем не укладав і грошей від нього не отримував. Черкунов же стверджував, що при укладенні договору були присутні Лосев і Дружко, які можуть підтвердити факт передачі ним грошей відповідачу.</p> <p>Завдання: Як вирішити спір?</p> <p>Практична ситуація 5. Фабула задачі: Дунаєвський придбав у комісійному магазині картину видатного художника і</p>	<p>надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. Правочин – це: А) діяльність, що тягне за собою юридичні наслідки; Б) дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків; В) цивільно-правовий договір; Г) контракт.</p> <p>2. Намір осіб, які вчиняють правочин, досягти правового результату називається: А) мотив правочину; Б) правовий результат; В) ціль правочину; Г) підстава правочину.</p> <p>3. Наслідками недійсності правочину є: А) одностороння реституція та відшкодування збитків і моральної шкоди; Б) двостороння реституція та відшкодування збитків і моральної шкоди; В) заборона реституції; Г) відшкодування збитків і моральної шкоди.</p> <p>4. До умов дійсності правочинів не належить: А) вільне волевиявлення учасників; Б) законність; В) обов'язкова письмова форма; Г) здатність суб'єкта на його вчинення.</p> <p>5. Односторонній правочин – це: А) погоджена дія двох або більше осіб; Б) погоджена дія двох осіб; В) правочин, в якому одна сторона має права, а інша – обов'язки; Г) дія однієї сторони, яка може бути представлена однією або кількома особами.</p> <p>6. У письмовій формі належить вчиняти правочин: А) який повністю виконується сторонами в момент його здійснення; Б) між юридичними особами на суму, що перевищує у двадцять і більше разів розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян; В) між юридичними особами незалежно від суми; Г) між фізичними особами на суму, що не перевищує у двадцять разів розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян.</p> <p>7. В якій формі належить укласти правочин між фізичною та юридичною особою? А) письмовій, крім тих правочинів, які повністю виконуються сторонами в момент їх вчинення; Б) письмовій нотаріально посвідченій; В) усній; Г) конклюдентній.</p> <p>8. Правочин, що базується на особливо довірчих відносинах між суб'єктами, які його вчиняють, називається: А) умовний; Б) алеаторний; В) фідучіарний; Г) абстрактний.</p> <p>9. Правочин, що пов'язаний з особливим</p>
--	--	--

	<p>повісив її у своєму кабінеті, прикріпивши до неї табличку з даними про автора. Один із клієнтів звернув увагу на те, що картина є підробкою, оскільки її оригінал знаходиться у музеї. Дунаєвський звернувся до фахівців, які підтвердили, що картина є копією. Тоді він подав до суду позов про визнання договору купівлі-продажу недійсним і про повернення йому виплаченої за картину суми.</p> <p>Завдання: Яке рішення повинен ухвалити суд?</p> <p>Практична ситуація 6. Фабула задачі: Анохін, збираючись їхати в службове відрядження в Австралію, продав зимові речі Фещенку (шапку із хутра, дублянку, зимову куртку тощо). Через рік з'ясувалося, що Анохін нікуди не їде і тому звернувся з позовом до суду про визнання правочину недійсним, як укладеним внаслідок помилки.</p> <p>Завдання: Чи задовольнить позов суд і чому?</p>	<p>ризиком для сторін, називається: А) алеаторний; Б) фидуціарний; В) біржовий; Г) каузальний.</p> <p>10. Правочин, в якому підстава вчинення не впливає на його дійсність, називається: А) реальний; Б) консенсуальний; В)- каузальний; Г) абстрактний;</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова та речення. 14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 15. Недопустимість граматичних та інших помилок. 16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту. 17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних. 18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel. 19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту. 20. Файлу мультимедійної презентації
--	---	---

		<p>надати імя та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Дрібні побутові правочини» як основний вид правочинів, які вчиняють малолітні особи. 2. Публічна обіцянка винагороди та умовні правочини (питання співвідношення). 3. Правочини та їх недейсність в інформаційному суспільстві. 4. Правочини, вчинені під впливом насильства як вид оспорюваних правочинів. 5. Значні правочини акціонерного товариства (порівняльно-правова характеристика).
<p>Тема 7. Представництво. Довіреність. Строки та терміни в цивільному праві</p>	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття представництва та сфера його застосування. 2. Підстави виникнення та види представництва. 3. Довіреність. Види довіреності. 4. Представництво без повноважень або з їх перевищенням. 5. Поняття та види строків у цивільному праві. 6. Поняття та види строків позовної давності. <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: В зв'язку з від'їздом до тривалої командировки Апраксін видав довіреність Трифонову на управління майном з правом його продажу. Останній продав з його точки зору непотрібні будівельні матеріали: дошки, шифер, що знаходилися на території садової ділянки довірителя. Дізнавшись про це, Апраксін, в листі до Трифонова повідомив, що той поступив неправильно, оскільки будівельні матеріали були необхідні для ремонту дому. В тому ж листі від доручив Трифонову пред'явити позов до суду про розірвання договору купівлі-продажу будівельних матеріалів, оскільки Трифонов, діючи як представник, склав її під впливом помилки, вважаючи, що будівельні матеріали не будуть необхідні його довірителю. Діючи згідно вказівок Апраксіна, Трифонов, посилаючись на ст.229 ЦК України, пред'явив позов про розірвання договору купівлі-продажу. Завдання: <i>Яке рішення повинен ухвалити суд?</i></p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: К. звернулася до суду з позовом до Т. про стягнення 4000 грн. Вона посилалась на те, що Ощадним банком</p>	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Представництво за римським приватним правом та його реперція у сучасному цивільному праві України. 2. Представництво пацієнта за довіреністю: цивільно-правова характеристика правочинів. 3. Довіреність та договір доручення: порівняльно-правовий аналіз. 4. Особливості нотаріального посвідчення довіреності. 5. Розмежування понять довіреності та доручення в нотаріальному процесі України <p>3. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Представництво – це: А) договір; Б) правочин; В) правовідношення; Г) права, що передаються від однієї особи до іншої. 2. Представник здійснює свої повноваження: А) виступаючи стороною правочину, який укладає; Б) від імені та в інтересах особи, яку представляє; В) від власного імені, але в інтересах особи, яку представляє; Г) від власного імені, але за рахунок коштів особи, яку представляє. 3. Представником може бути фізична особа: А) з повною дієздатністю; Б) з повною або неповною дієздатністю; В) незалежно від віку та стану здоров'я; Г) яка є дієздатною та має юридичну освіту. 4. В якому з перерахованих випадків особа не може виступати представником? А) якщо особа уповноважена на ведення переговорів щодо можливих у майбутньому

	<p>Т. було видано грошовий внесок на вказану суму, який був зроблено її тіткою, проте, щодо цього внеску є спадкове розпорядження в Ощадному банку. На вимогу позивача про видачу спадкового внеску в Ощадному банку її повідомили, що внесок було отримано відповідачем Т. за довіреністю, отриманою від Маркушиної.</p> <p>В ході судового розгляду стали відомі такі обставини: Маркушина видала Т. довіреність, в якій передбачалось її право отримали з особистого рахунку довірителя вказану суму. Довіреність була разовою та завіреною головою ОСББ. Відповідно до інформації, наданої представником Ощадного банку в судовому засіданні, Т. отримала кошти у той же день, відкрила особистий рахунок на своє ім'я та зробила на отриману суму внесок.</p> <p><i>Завдання: Яке рішення повинен ухвалити суд?</i></p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Ганна Михайленко, 11 років, після того як померли її батьки мешкала у її дядька – брата її батька – Федорова С.С. Сім'я дядька турбувалася про дівчину та її виховувала. Коли Ганні виконалось 16 років, вона вирішила поїхати вчитись у місто та звернулася до дядька з проханням продати хату, успадковану від батьків. Федоров знайшов покупців та склав договір, в якому в якості продавців вказав себе та Ганну. Нотаріус відмовився посвідчити договір та пояснив, що необхідно призначити піклувальника та отримати його згоду. Федоров не згодився з нотаріусом та вказав, що він давно фактично виконує обов'язки піклувальника Ганни.</p> <p><i>Завдання: Як необхідно вирішити спір?</i></p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Мачуха малолітнього Приймака, яка була призначена його опікуном, реалізувала майно, яке він одержав у спадщину від батька, в тому числі: акції на пред'явника – своєму знайомому Довженку, частину меблів – своїй матері, а автомобілем користувалася сама. В зв'язку з поганими відносинами між Приймаком і його мачухою перший звернувся до інспектора у справах неповнолітніх за консультацією про захист своїх прав.</p> <p><i>Завдання: Які правочини не можуть укладати опікуни від імені малолітніх?</i></p> <p>Практична ситуація 5. Фабула задачі: Гавор 3 квітня 2019 р. видав Зуєву довіреність строком на 3 місяці на</p>	<p>правочинів; Б) якщо особа діє від імені того, кого вона представляє; В) якщо особа діє в чужих інтересах; Г) якщо це юридична особа.</p> <p>5. Підставами виникнення представництва є: А) договір; Б) акт органу юридичної особи; В) договір, закон, акт органу юридичної особи та інші підстави, встановлені актами цивільного законодавства; Г) закон.</p> <p>6. Правовідношення, в якому одна сторона зобов'язана або має право вчинити правочин від імені другої сторони, називається: А) доручення; Б) довіреність; В) комісія; Г) представництво.</p> <p>7. Який із перерахованих правочинів не можна вчинити через представника? А) укладення договору купівлі-продажу нерухомості; Б) відмова від спадщини; В) отримання заробітної плати; Г) виплата винагороди.</p> <p>8. На вчинення яких правочинів може бути уповноважений представник? А) будь-яких правочинів; Б) на вчинення правочинів від власного імені; В) лише тих, право на вчинення яких має особа, яку він представляє; Г) будь-яких, включаючи повноваження на ведення переговорів щодо можливих у майбутньому правочинів.</p> <p>9. Юридичні особи можуть виконувати функції представника: А) якщо це прямо передбачено законом або не суперечить їх установчим документам; Б) якщо це не суперечить їх установчим документам; В) якщо це не заборонено законом; Г) лише у відносинах комерційного представництва.</p> <p>10. Чи має право представник передати свої повноваження іншій особі? А) так; Б) ні, він зобов'язаний здійснювати повноваження особисто; В) так, якщо інше не встановлено договором; Г) ні, окрім випадків, якщо це встановлено договором або законом або якщо це здійснено з метою охорони інтересів особи, яку він представляє.</p> <p>4. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не
--	--	--

	<p>продаж одержаного ним у спадщину житлового будинку за 300 тис. грн. У зв'язку із хворобою Зуєв передоручив у червні цього ж року виконання доручення Малишку, про що письмово сповістив Гавора, але відповіді не одержав. Оскільки за таку суму будинок ніхто не купляв, Малишко знизив суму до 250 тис. грн. і продав його 20 липня, а гроші поштою переслав Гавору. Останній звернувся в суд з позовом до Зуєва про повернення 50 тис. грн. і затрат по пересиланню грошей, мотивуючи це тим, що пересилати гроші він не просив.</p> <p>Завдання: Яке рішення повинен ухвалити суд?</p> <p>Практична ситуація 6. Фабула задачі: Чубенко видала довіреність Шумко і Киричко на отримання грошових вкладів у відділеннях банку «Київ». Незабаром вона померла. Її сестри подали позов про визнання довіреностей недійсними і стягнення одержаних Шумко і Киричко сум, вказавши, що Чубенко в момент оформлення довіреності внаслідок хворобливого стану не могла усвідомлювати значення своїх дій і керувати ними. Суд позов не задовольнив, тому що, як встановила судово-психіатрична експертиза, Чубенко усвідомлювала значення своїх дій і могла керувати ними.</p> <p>Завдання: Як буде вирішена справа в апеляційній інстанції? Чи може суд визнати довіреність недійсною?</p> <p>Практична ситуація 7. Фабула задачі: Воронова продала житловий будинок Кузьменко. Договір купівлі-продажу від імені Воронової уклала Яценко. Через деякий час Кузьменко подала позов до суду про визнання правочину недійсним, оскільки під час продажу від неї були приховані суттєві недоліки будинку. Суд притяг продавця Воронову і її представника Яценко як співвідповідачів.</p> <p>Завдання: Чи правильно вирішив суд? Який обсяг і умови відповідальності представника?</p> <p>Практична ситуація 8. Фабула задачі: Пронько в присутності своїх приятелів Кібця та Грищука 1 червня 2016 р. позичив у Федорчука 7 тис. грн. на один місяць, проте борг вчасно не повернув. 4 лютого 2017 р. він переказав поштою 5 тис. грн., повідомивши, що решту поверне пізніше. Федорчук декілька разів нагадував йому про борг, а в березні 2020 р. звернувся з позовом до суду.</p> <p>Завдання: Яке буде рішення суду?</p>	<p>більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15.</p> <p>4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди.</p> <p>5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет).</p> <p>6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи.</p> <p>7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1».</p> <p>8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані».</p> <p>9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації.</p> <p>10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читали на обраному полі слайду.</p> <p>11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.</p> <p>12. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентації у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Довіреність на вчинення правочинів щодо нерухомого майна, посвідчена або видана за кордоном, та проблеми її використання в Україні під час вчинення нотаріальних дій. 2. Здійснення права власності на автомобіль через довіреність. 3. Безвідклична довіреність у корпоративних правовідносинах. 4. Правова природа довіреності як форми уповноваження при договірному представництві. 5. Окремі питання представництва за довіреністю.
--	--	--

	<p>Практична ситуація 9. Фабула задачі: ТОВ «Анкор» уклало із будівельною компанією договір на будівництво бази відпочинку. Після здачі бази 28 грудня 2017 року протягом першого року експлуатації споруд виявлено ряд недоліків (осідання фундаментів і тріщини в стінах, перекося віконних і дверних блоків тощо). 20 грудня 2018 року ТОВ «Анкор» звернулось з претензією про стягнення неустойки та проведення ремонту будівель за рахунок будівельної компанії. Оскільки відповідь на заявлену претензію не надійшла, то 15 січня 2019 року ТОВ «Анкор» подало позов до суду. Суд у позові відмовив на підставі пропуску строків позовної давності. Завдання: Чи обґрунтована відмова суду? Яким чином можна захистити інтереси ТОВ «Анкор»?</p> <p>Практична ситуація 10. Фабула задачі: В січні 2016 року у Гаврилова було вкрадено шапку із цінного хутра і шкіряну куртку. Остання в жовтні 2020 року була випадково впізнана у Воронова. Через місяць Гаврилов подав позов про повернення йому куртки і компенсації завданої шкоди. В суді відповідач пояснив, що цю куртку друзі в 2017 році подарували йому до дня народження і він нікому її не поверне, тим паче, що з моменту втрати куртки Гавриловим минуло більше трьох років. Позивач, навпаки, вважає, що строк має відраховуватися з моменту, коли він подав позов, оскільки раніше не було відомо, до кого подавати позов. Завдання: Як необхідно вирішити суперечку?</p> <p>Практична ситуація 11 Фабула задачі: Сосюра позичив Кайдашеві 1 червня 2016 р. 1 тис. грн. на три місяці. 19 жовтня 2017 р. Кайдаш пообіцяв замість грошей протягом трьох днів передати кредитору лазерний принтер «Сапон», про що вони склали письмовий договір. Та Кайдаш наступного дня поїхав до своєї дружини в Середню Азію. Після його повернення у вересні 2020 р. Сосюра звернувся з позовом до суду про повернення грошей з процентами, або передачу йому лазерного принтера «Сапон». Кайдаш позов не визнав у зв'язку зі спливом строку позовної давності. Завдання: Чи є підстави для задоволення позову?</p> <p>Практична ситуація 12. Фабула задачі: Суражанський у 2014 р. позичив у Рябокonia на весілля кришталевий посуд, але повернути не встиг, бо останній на весіллі затіяв бійку і був засуджений на</p>	
--	---	--

	<p>три роки до позбавлення волі. Після відбуття покарання Рябокінь ще два роки працював на Півночі. Коли в 2020 р. він повернувся додому, Суражанський повернув йому посуд, але вже через тиждень звернувся до суду з позовом, мотивуючи його тим, що Рябокінь втратив право на речі у зв'язку зі спливом строку позовної давності для пред'явника позову.</p> <p>Завдання: <i>Як вирішити справу?</i></p>																																	
<p>Тема 8. Відповідальність в цивільному праві</p>	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності. 2. Види та форми цивільно-правової відповідальності. 3. Підстава та умови цивільно-правової відповідальності. 4. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності. <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: ТОВ звернулось з позовом до ПАТ про стягнення різниці в ціні товару, яким товариства обмінялись за договором міни та сплати трьох відсотків річних від простроченої суми на підставі ст. 625 ЦК України. Обмін товарами тривав три дні і відсотки ТзОВ нарахувало, починаючи з першого дня обміну і до подання позовної заяви. АТ погодилось сплатити різницю у вартості товару, визначену договором, але сплату відсотків річних заперечувало, оскільки в договорі про них не йшлося.</p> <p>Завдання: <i>Вирішіть спір.</i></p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Школяр Буткевич приніс до школи мобільний телефон свого батька і на уроці показував його друзям. Вчителька забрала телефон і поклала до шухляди класної шафи. Після уроку учні класу пішли до театру і Буткевич забув забрати телефон у вчительки. Наступного дня, коли Буткевич повернувся до неї з проханням повернути телефон, вчителька пояснила, що він із шухляди зник.</p> <p>Завдання: <i>Чи є підстави для цивільно-правової відповідальності?</i></p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Під час примірки плаття в салоні одягу Розанова розірвала його. Продавець запропонувала їй оплатити повну вартість товару, оскільки його ніхто не захоче придбати і вона попереджала Розанову, що цей розмір їй замалий. Розанова відмовилась заплатити за плаття, оскільки така модель їй не сподобалась і до того ж примірка одягу є</p>	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порухення зобов'язання як підстава цивільно-правової відповідальності 2. Сутність та зміст цивільно-правової відповідальності 3. Відшкодування збитків та договірні санкції як форми відповідальності (компенсації) за порушення договірних зобов'язань з надання послуг охорони 4. Договірна та недоговірна (деліктна) відповідальність: порівняльно-правовий аналіз 5. Актуальні проблеми виникнення цивільно-правової відповідальності <p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфічною ознакою цивільно-правової відповідальності є: <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>А) відшкодування збитків;</td> <td>Б)</td> </tr> <tr> <td>додатковість обтяження;</td> <td></td> </tr> <tr> <td>В) можливість самозахисту;</td> <td>Г)</td> </tr> <tr> <td>сплата неустойки.</td> <td></td> </tr> </table> 2. Загальною ознакою цивільно-правової відповідальності є: <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>А) державний примус;</td> <td>Б)</td> </tr> <tr> <td>майновий характер;</td> <td></td> </tr> <tr> <td>В) немайновий характер;</td> <td>Г)</td> </tr> <tr> <td>компенсаційний характер.</td> <td></td> </tr> </table> 3. Суспільний осуд – це: <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>А) специфічна ознака цивільно-правової відповідальності;</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Б) форма цивільно-правової відповідальності;</td> <td></td> </tr> <tr> <td>В) функція цивільно-правової відповідальності;</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Г) загальна ознака цивільно-правової відповідальності.</td> <td></td> </tr> </table> 4. Державний примус – це: <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td>А) форма цивільно-правової відповідальності;</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Б) функція цивільно-правової відповідальності;</td> <td></td> </tr> <tr> <td>В) загальна ознака цивільно-правової відповідальності;</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Г) специфічна ознака цивільно-правової відповідальності.</td> <td></td> </tr> </table> 	А) відшкодування збитків;	Б)	додатковість обтяження;		В) можливість самозахисту;	Г)	сплата неустойки.		А) державний примус;	Б)	майновий характер;		В) немайновий характер;	Г)	компенсаційний характер.		А) специфічна ознака цивільно-правової відповідальності;		Б) форма цивільно-правової відповідальності;		В) функція цивільно-правової відповідальності;		Г) загальна ознака цивільно-правової відповідальності.		А) форма цивільно-правової відповідальності;		Б) функція цивільно-правової відповідальності;		В) загальна ознака цивільно-правової відповідальності;		Г) специфічна ознака цивільно-правової відповідальності.	
А) відшкодування збитків;	Б)																																	
додатковість обтяження;																																		
В) можливість самозахисту;	Г)																																	
сплата неустойки.																																		
А) державний примус;	Б)																																	
майновий характер;																																		
В) немайновий характер;	Г)																																	
компенсаційний характер.																																		
А) специфічна ознака цивільно-правової відповідальності;																																		
Б) форма цивільно-правової відповідальності;																																		
В) функція цивільно-правової відповідальності;																																		
Г) загальна ознака цивільно-правової відповідальності.																																		
А) форма цивільно-правової відповідальності;																																		
Б) функція цивільно-правової відповідальності;																																		
В) загальна ознака цивільно-правової відповідальності;																																		
Г) специфічна ознака цивільно-правової відповідальності.																																		

	<p>безплатною і вона не хотіла розірвати його.</p> <p>Завдання: Чи є умови для настання цивільно-правової відповідальності?</p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Пилипенко замовила в ательє пошиття пальта з матеріалів підрядника за два місяці. Однак, коли вона у встановлений строк звернулася за готовим виробом, то працівник ательє пояснив, що пальто ще не пошите, оскільки ательє не закупило необхідного матеріалу через його тимчасову відсутність у продажу, тому доведеться ще зачекати. Пилипенко зажадала повернення їй сплаченого завдатку в подвійному розмірі та відшкодування їй моральної шкоди. Працівник ательє заперечував, оскільки вважав, що в простроченні зобов'язання вина ательє відсутня.</p> <p>Завдання: Дайте правовий аналіз ситуації та вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 5. Фабула задачі: За договором підряду між замовником, громадянином М., і підрядником, ТОВ «Вітязь», останній зобов'язався виконати фасадні роботи в приватному будинку, що належав замовнику, до 1 жовтня 2019 р. Проте 28 жовтня підрядник, не закінчив обробку фасаду, роботи припинив, обґрунтовуючи це настанням вночі заморозків. Замовник звернувся до підрядника з позовом про стягнення неустойки в розмірі 3 % від вартості робіт за кожен день прострочення; відшкодування збитків, яких він зазнав у зв'язку з підвищенням вартості робіт в зимовий період, і відшкодування моральної шкоди. Заперечуючи проти позову, підрядник посилався на такі обставини: а) прострочення виконання робіт викликано обставинами, які від нього не залежать, – настанням заморозків; б) застосування одночасно трьох форм відповідальності (неустойка, збитки та моральна шкода) не допускається; в) в договорі із замовником передбачено, що підрядник має право в будь-який момент відмовитися від виконання робіт, а на випадок прострочення встановлена неустойка в розмірі 0,01 % від вартості робіт за кожен день прострочення.</p> <p>Завдання: Вирішіть справу.</p> <p>Практична ситуація 6. Фабула задачі: Із гардероба була вкрадена норкова шапка Григоренка. Замість неї була залишена стара шапка із штучного хутра. Григоренко подав до товариства, яке обслуговувало гардероб, позов про відшкодування вартості шапки та моральної шкоди. Товариство, заперечуючи проти позову, посилалося на те, що в день зникнення шапки</p>	<p>5. Чи являється відповідальність юридично рівних суб'єктів один перед одним специфічною ознакою цивільно-правової відповідальності? А) ні Б) так; В) лише в межах договірної відповідальності; Г) лише в межах недоговірної відповідальності.</p> <p>6. Чи є обов'язок виконати зобов'язання в натурі мірою цивільно-правової відповідальності? А) так; Б) лише у разі відшкодування збитків; В) лише у разі сплати неустойки; Г) ні.</p> <p>7. Яка функція встановлює еквівалентність розміру заподіяної правопорушенням шкоди та розміру відповідальності? А) превентивна; Б) каральна; В) компенсаторно-відновлювальна; Г) охоронна.</p> <p>8. Яка функція сприяє попередженню правопорушень? А) штрафна; Б) виховна; В) превентивна; Г) регулятивна.</p> <p>9. Яка функція є основною для цивільно-правової відповідальності? А) компенсаторно-відновлювальна; Б) штрафна; В) стимулююча; Г) попереджувальна.</p> <p>10. Залежно від підстав виникнення відповідальність поділяється на: А) повну та обмежену; Б) договірну та недоговірну; В) субсидіарну та солідарну; Г) відшкодування збитків та сплату неустойки.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані».
--	--	--

	<p>гардеробниця захворіла і замінити її не було ким. Григоренко не повинен був залишати цінну шапку в гардеробі. В тому, що сталося, він винен сам, тому в позові йому слід відмовити, а у вигляді компенсації він може взяти собі залишену в гардеробі стару шапку.</p> <p>Завдання: <i>Вирішити справу.</i></p> <p>Практична ситуація 7. Фабула задачі: Товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ) уклало договір з акціонерним товариством (АТ), за яким АТ взяло на себе зобов'язання розвантажувати товари, що надходять на адресу ТОВ залізницею, а ТОВ – оплачувати роботи відповідно до актів прийому-передачі виконаних робіт. Сплативши за роботи 2 млн. грн., ТОВ виявило, що в актах прийому-передачі робіт є приписки на 600 тис. грн. ТОВ подало позов до АТ про відшкодування завданих збитків в розмірі 600 тис. грн. Суд позов задовольнив частково в розмірі 300 тис. грн., виходячи з того, що збитки виникли з вини працівників як позивача, так і відповідача, які спільно підписували акти із завищенням обсягу виконаних робіт.</p> <p>Завдання: <i>Дайте оцінку рішенням суду.</i></p>	<p>9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації.</p> <p>10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читали на обраному полі слайду.</p> <p>11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.</p> <p>12. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. C- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні проблеми відмінності матеріальної відповідальності за трудовим правом від майнової відповідальності за цивільним правом України. 2. Цивільна процесуальна відповідальність (на прикладі майнової відповідальності). 3. Підстава та умови застосування заходів цивільно-правової відповідальності за порушення авторських та суміжних прав. 4. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності за завдання шкоди: теорія і практика. 5. Цивільно-правова відповідальність осіб із ва
<p>Тема 9. Право власності. Захист права власності</p>	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття права власності та його зміст 2. Право власності Українського народу. Право державної власності. Право комунальної власності. Право приватної власності 3. Підстави набуття права власності 4. Момент виникнення права власності 5. Здійснення права власності 6. Підстави припинення права власності 7. Поняття та види права спільної власності 8. Здійснення права спільної часткової власності 9. Здійснення права спільної сумісної власності 10. Поняття захисту права власності 	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (довідка) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Форми права власності 2. Цивільно-правові засоби захисту права власності в Україні 3. Межі та обмеження права власності 4. Акція як об'єкт права власності 5. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України <p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді</p>

	<p>11. Система цивільно-правових засобів та способів судового захисту права власності</p> <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: У 2018 р. подружжя Сіренків придбало автомобіль. У 2019 р. в нотаріальній конторі було посвідчено договір дарування на ім'я дружини, а в липні 2020 р. шлюб був розірваний. Але чоловік продовжував користуватися автомобілем і після розірвання шлюбу. Сіренко звернулася до суду з позовом про повернення їй автомобіля. Відповідач проти позову заперечував, вважаючи, що права власності у позивачки на автомобіль не виникло, оскільки автомобіль їй не передавався (а це є обов'язковою умовою договору дарування), і є спільною власністю. Позивачка стверджувала, що оскільки договір був нотаріально посвідчений, то у неї виникло право власності на автомобіль.</p> <p>Завдання: <i>Як повинен бути вирішений спір? Які види власності можуть виникнути у подружжя?</i></p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: До фермерського господарства Сидорова пристала бездоглядна корова. Через місяць вона принесла теля, а ще через 6 місяців Сидоров вирішив її продати. Під час продажу з'явився власник корови Петренко, який наполягав на поверненні корови і теляти. Сидоров проти цього заперечував, вважаючи, що через 2 місяці він став власником корови і теляти.</p> <p>Завдання: <i>Як повинна бути вирішена справа?</i></p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Два брата, Сергій та Андрій, отримали у спадок житловий будинок. За домовленістю між братами Сергій зі своєю сім'єю користувався трьома кімнатами, що виходять на південну сторону, а неодружений Андрій – двома кімнатами з вікнами на північ. Кухня в будинку знаходилася у спільному користуванні. Андрій вирішив поїхати до іншого міста, де йому запропонували роботу, зв'язку з чим знайшов покупця на свою відокремлену частину будинку. Сергій був категорично проти продажу частини будинку сторонній особі. Нотаріус, до якого звернулися Андрій і покупець, відмовився посвідчити договір купівлі-продажу.</p> <p>Завдання: <i>Вирішіть справу.</i></p>	<p>на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. До зобов'язально-правових засобів захисту права власності відноситься: А) позов про витребування майна з чужого незаконного володіння; Б) позов про усунення перешкод, що вважають здійсненню права власності; В) позов про визнання права власності; Г) вимога про повернення безпідставно одержаного за рахунок власника майна.</p> <p>2. Цивільно-правові засоби захисту права власності, що здійснюються на підставі припису закону за допомогою суду та інших державних органів, називаються: А) приватні; Б) самоврядні; В) легітимовані; Г) персональні.</p> <p>3. Цивільно-правові засоби захисту права власності, що здійснюються власниками самостійно, без звернення до суду та інших державних органів, називаються: А) приватні; Б) публічні; В) судові; Г) адміністративні.</p> <p>4. Негаторний позов відноситься до: А) зобов'язально-правових засобів захисту права власності; Б) речово-правових засобів захисту права власності; В) спеціальних засобів захисту права власності; Г) самоврядних засобів захисту права власності.</p> <p>5. Віндикаційний позов відноситься до: А) спеціальних засобів захисту права власності; Б) приватних засобів захисту права власності; В) зобов'язально-правових засобів захисту права власності; Г) речово-правових засобів захисту права власності.</p> <p>6. Позов про визнання правочину недійсним відноситься до: А) зобов'язально-правових засобів захисту права власності; Б) самоврядних засобів захисту права власності; В) спеціальних засобів захисту права власності; Г) речово-правових засобів захисту права власності.</p> <p>7. Позов про визнання права власності відноситься до: А) речово-правових засобів захисту права власності; Б) спеціальних засобів захисту права власності; В) зобов'язально-правових засобів захисту права власності; Г) приватних засобів захисту права власності.</p> <p>8. Віндикаційний позов – це: А) позов власника про усунення перешкод у здійсненні ним права користування та розпоряджання своїм майном; Б) позов неволодіючого власника до</p>
--	---	--

	<p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Пан Стародубцев продав пану Марченку телевізор. За домовленістю сторін Марченко повинен був забрати телевізор через два дні. Вночі в квартирі Стародубцева трапилась пожежа в результаті якої згорів зазначений телевізор. Стародубцев відмовився повернути Марченку отриману за телевізор грошову суму послаючись на те, що Марченко як власник телевізора несе ризик випадкової загибелі речі. Марченко звернувся до суду. Завдання: <i>Яке рішення повинен ухвалити суд?</i></p> <p>Практична ситуація 5. Фабула задачі: Під час проходження археологічної практики студенти другого курсу історичного факультету ОДУ Сіренко та Петров знайшли на розкопках кургану декілька старовинних золотих прикрас. Сіренко запропонував Петрову розділити знахідки між собою і нікому не говорити про це. Завдання: <i>Чи законна пропозиція Сіренка? Які дії повинні вчинити Петров та Сіренко згідно чинного законодавства?</i></p> <p>Практична ситуація 6. Фабула задачі: До фермерського господарства пана Онопрієнко пристала корова. Оскільки корову нічим було годувати, фермер забив її, м'ясо продав на базарі, а шкуру передав на шкіряний завод в обмін на шкіряні вироби. Через два місяці з'явився власник корови. Завдання: <i>До кого і які вимоги він може пред'явити згідно чинного законодавства?</i></p> <p>Практична ситуація 7. Фабула задачі: Анохіна та Дворкін доручили Січкарю за винагороду закласти в ломбарді їх речі – чоловіче та жіноче пальто та отримати для них позику. Пальто були закладені в ломбард, а потім викуплені Січкарем за гроші Анохіної та Дворкіна, проте останнім не повернуті. У зв'язку з цим Анохіна та Дворкін подали позов до Січкаря про стягнення вартості пальто. Суд на підставі норм права щодо виндикаційного позову зобов'язав відповідача відшкодувати позивачам вартість обох пальто. Завдання: <i>Чи правильно суд ухвалив рішення?</i></p> <p>Практична ситуація 8. Фабула задачі: Після смерті Романової її майно перейшло до Костіної. Серед спадкового майна була картина невідомого</p>	<p>фактичного набувача про витребування індивідуально-визначеного майна з чужого незаконного володіння; В) позов неволодіючого власника до фактичного набувача про витребування майна, визначеного родовими ознаками, з чужого незаконного володіння; Г) позов про визначення порядку володіння, користування і розпорядження майном, що є спільною власністю кількох осіб.</p> <p>9. Негаторний позов – це: А) позов про переведення прав і обов'язків покупця за договором купівлі-продажу; Б) позов про порядок утримання майна; В) позов неволодіючого власника до фактичного набувача про витребування індивідуально-визначеного майна з чужого незаконного володіння; Г) позов власника про усунення перешкод у здійсненні ним права користування та розпорядження своїм майном.</p> <p>10. Однією з умов пред'явлення позову про визнання права власності є: А) існування перешкод у здійсненні власником права користування та розпорядження своїм майном; Б) викрадення майна у власника або особи, якій він передав майно у володіння; В) оспорювання права власності власника майна або невизнання його іншою особою; Г) наявність обставин, що можуть порушити права власника у майбутньому.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читали на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом.
--	---	---

	<p>художника. Через деякий час Костіна повинна була їхати за кордон і віддала картину на зберігання Федорову. Коли вона повернулася, Федоров сказав, що картину викрали.</p> <p>Через декілька років Костіна випадково побачила свою картину на виставці у музеї. Адміністрація музею підтвердила, що картина була придбана у Федорова. Після цього Костіна подала позов до музею про повернення картини. Заперечуючи проти позову, музей стверджував, що у нього не було підстав вважати, що Федоров не є власником картини, і що музей витратив кошти на реставрацію картини, після чого її вартість значно підвищилася.</p> <p>Завдання: <i>Вирішіть справу.</i></p> <p>Практична ситуація 9. Фабула задачі: Терехову і Губановій належить будинок. Терехов проживає на першому поверсі, а Губанова – на другому. Будинок опалюється пічкою. Димохід від печі із помешкання Терехова виведено в загальний стояк, що встановлено в приміщенні Губанової. Губанова почала вимагати, щоб Терехов вивів димохід своєї печі по зовнішній стіні. Терехов відмовився, після чого Губанова закрила димохід.</p> <p>Терехов подав до Губанової позов з вимогою відновити роботу димоходу і в подальшому не чинити йому перешкод у користуванні димоходом.</p> <p>Завдання: <i>Яке рішення повинен ухвалити суд?</i></p> <p>Практична ситуація 10. Фабула задачі: Кириленко протягом багатьох років володів скрипкою. Від'їжджаючи в довготривале відрядження, він передав скрипку на зберігання своєму другові Астаф'єву, у якого вона була викрадена. Пізніше Кириленко випадково побачив скрипку у знайомого музиканта, який придбав її у невідомого громадянина. Новий власник відмовився її повернути Кириленку. Тоді Кириленко подав до нього позов з вимогою про повернення скрипки. Відповідач позов не визнав, оскільки Кириленко не був її власником. До революції скрипка належала заможному меценату, який виїхав за кордон, а все його майно було розграбовано.</p> <p>Завдання: <i>Вирішіть справу.</i></p>	<p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> Гарантії права власності на землю в Україні Інститут права власності за чинним цивільним законодавством і європейські стандарти з охорони права власності. Право власності на інформацію Право власності в розумінні Європейського суду з прав людини (загальна характеристика). Види обмежень права власності на землю.
Тема 10. Право інтелектуальної власності	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 4 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття права інтелектуальної власності Зміст права інтелектуальної власності Захист права інтелектуальної власності Авторське право: поняття, об'єкти та суб'єкти. 	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (довідка) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> Охорона прав суб'єктів інтелектуальної власності у цивільному праві України. Адміністративно-правове забезпечення права інтелектуальної власності в Україні.

	<p>5. Особисті немайнові та майнові права автора. Строк чинності авторського права.</p> <p>6. Поняття суміжних прав</p> <p>7. Охорона та захист авторських і суміжних прав</p> <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <p>1. Поняття та система промислової власності</p> <p>2. Характеристика патентного права, як інституту промислової власності</p> <p>3. Інститут засобів індивідуалізації учасників цивільного обігу, їх товарів та послуг</p> <p>4. Нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Види.</p>	<p>3. Проблеми захисту прав інтелектуальної власності в Україні.</p> <p>4. Методологічні проблеми цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності від плагіату.</p> <p>5. Інформаційне право і право інтелектуальної власності: проблеми співвідношення.</p> <p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу</p> <p>Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. Строк чинності особистих немайнових прав автора: А) не обмежено в часі; Б) 70 років; В) 75 років; Г) 50 років.</p> <p>2. До об'єктів права інтелектуальної власності не належать: А) літературні та художні твори; Б) наукові відкриття; В) сорти рослин, породи тварин; Г) ідеї.</p> <p>3. Хто є суб'єктом авторського права? А) автори творів; Б) автори творів, їх спадкоємці та особи, яким автори чи їх спадкоємці передали свої авторські майнові права; В) автори творів та їх спадкоємці; Г) автори творів та особи, яким автори передали свої авторські майнові права.</p> <p>4. Чи належать до похідних творів аудіовізуальні твори, одержані шляхом озвучення іншою мовою вже існуючих творів? А) так; Б) лише у випадках встановлених законодавством; В) так, якщо є згода автора твору; Г) ні.</p> <p>5. Не є об'єктом авторського права: А) твори народної творчості (фольклор); Б) похідні твори; В) комп'ютерні програми; Г) виступи, лекції.</p> <p>6. Спеціальним знаком охорони авторського права є: А) ®; Б) € , ім'я (найменування) особи, яка має авторське право, та рік першого опублікування твору; В) © , ім'я (найменування) особи, яка має авторське право, та рік першого опублікування твору; Г) ©.</p> <p>7. Авторське особисте немайнове право на службовий твір належить: А) роботодавцю; Б) його автору; В) роботодавцю, якщо інше не встановлено трудовим договором; Г) автору та роботодавцю відповідно до укладеного між ними договору.</p> <p>8. Що з перерахованого є особистим немайновим правом автора?</p>
--	--	---

		<p>А) право на використання твору; Б) право на заборону публічної демонстрації твору; В) право на дозвіл імпорту примірників твору; Г) право вимагати збереження цілісності твору і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору або будь-якому іншому посяганню на твір, що може зашкодити честі та репутації автора.</p> <p>9. Що є майновим правом автора? А) право вимагати визнання свого авторства шляхом зазначення належним чином імені автора на творі; Б) право на недоторканість твору; В) виключне право на дозвіл або заборону використання твору; Г) право обирати псевдонім у зв'язку з використанням твору.</p> <p>10. Твір вважається опублікованим, якщо: А) він будь-яким способом повідомлений невизначеному колу осіб, у тому числі виданий, публічно виконаний, публічно показаний, переданий по радіо чи телебаченню, відображений у загальнодоступних електронних системах інформації; Б) він публічно виконаний чи публічно показаний; В) він виданий; Г) він переданий по радіо чи телебаченню.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова
--	--	---

		<p>та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> Захист прав інтелектуальної власності в умовах впровадження судової реформи. Проблеми удосконалення права інтелектуальної власності в умовах євроінтеграції. Проблеми набуття, здійснення та захисту майнових прав інтелектуальної власності в Україні. Інтелектуальна власність в сучасній Україні—актуальні питання модернізації та правового регулювання. Творчість, інтелектуальна творча діяльність, інтелектуальна власність, право інтелектуальної власності: співвідношення.
Тема 11. Спадкове право	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 4 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> Загальні положення спадкового права. Поняття спадкування та склад спадщини. Види спадкування. Час та місце відкриття спадщини 390 Поняття та право на заповіт. Зміст та форма заповіту. Види заповіту. Право на обов'язкову частку в спадщині та скасування і заміна заповіту. Спадкування за законом. Черговість спадкування за законом. <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> Прийняття спадщини. Строк та процедура прийняття спадщини. Визначення додаткового строку для подання заяви про прийняття спадщини. Поважні причини пропуску строку для прийняття спадщини. Спадкова трансмісія. Порядок та види відмови від прийняття спадщини. Правові наслідки відмови від прийняття спадщини. 	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> Спадковий договір у цивільному праві України Підстави розірвання спадкового договору Виконання спадкового договору: нотаріальна та судова практика Проблемні питання спадкування особистих майнових і немайнових прав: цивільно-правовий аспект. Особливості спадкування за законом <p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> Заповідальний відказ – це: А) можливість спадкування в разі настання певної умови; Б) відмова спадкоємця від прийняття спадщини; В) передання у власність або за іншим речовим правом майнового права або речі,

	<p>7. Заходи щодо охорони спадкового майна.</p> <p>8. Оформлення права на спадщину. Видача свідоцтв про право на спадщину.</p> <p>9. Спадковий договір. Цивільно-правова характеристика спадкового договору.</p> <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: У померлої Громової залишилися два дорослих сина – Сергій та Микита. Спадкове майно, що залишилося після смерті Громової, складалося з житлового будинку, дачі та предметів домашньої обстановки та вжитку. Через декілька днів після похорон матері Сергій пояснив Микитові (який страждав на алкогольну залежність), що ще за життя мати все своє майно заповідала йому, Сергієві. Але оскільки вони рідні брати, то він, Сергій, дозволяє йому, Микитові, взяти собі деякі речі з предметів домашньої обстановки та вжитку. Микита не заперечував, подякував братові і того ж дня забрав собі старенький холодильник, оскільки його власний холодильник незадовго перед цим вийшов з ладу. Через півроку, оскільки інших заяв не надходило, нотаріус видав Громову Сергію свідоцтво про право на спадщину за законом на все майно. Через два роки Микита Громов, якому стало відомо про відсутність заповіту, розповів цю історію знайомому юристу.</p> <p><i>Завдання: Яку консультацію може дати юрист Микитові з приводу захисту його прав?</i></p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Під час сварки, у стані ревності та сильного душевного хвилювання Миронова Р. вбила свого чоловіка Миронова О. Її було засуджено за вбивство у стані афекту, але від відбування покарання було звільнено, оскільки на момент вбивства вона знаходилася у стані вагітності. Після смерті Миронова залишилася п'ятикімнатна квартира, що була придбана ним та його дружиною під час шлюбу. Крім дружини – Миронової Р. та спільного з нею сина Івана 2 років, у померлого залишилися донька від другого шлюбу – Катерина, 11 років, відносно якої він був позбавлений батьківських прав в судовому порядку, та старенька мати. Крім того, син Миронова О. від першого шлюбу – Роман, який загинув 4 роки тому, мав від першого шлюбу сина Ігоря, а від другого – доньку Вікторію та сина В'ячеслава.</p>	<p>що входить або не входить до складу спадщини; Г) призначення іншого спадкоємця на випадок, якщо спадкоємець, зазначений у заповіті, помер, не прийме її або відмовиться від її прийняття чи буде усунений від права на спадкування.</p> <p>2. Що не входить до складу спадщини? А) борги спадкодавця; Б) майнові права; В) права на аліменти, пенсію, допомогу або інші виплати, встановлені законом; Г) обов'язок сплатити штраф, що був присуджений судом спадкодавцеві за його життя.</p> <p>3. Комморієнти – це: А) особи, які могли б спадкувати одна після одної, але померли в різний час в межах однієї доби; Б) особи, які могли б спадкувати одна після одної, але померли одночасно під час спільної для них небезпеки; В) особи, які відмовилися від прийняття спадщини; Г) особи, які усуваються від права на спадкування.</p> <p>4. Заповідачем може бути: А) будь-яка фізична особа незалежно від віку та стану здоров'я; Б) будь-яка юридична особа; В) фізична особа, яка досягла 16-річного віку; Г) дієздатна фізична особа.</p> <p>5. Спадкодавцем може бути: А) фізична особа, яка досягла 16-річного віку; Б) фізична особа, яка досягла 18-річного віку; В) будь-яка фізична особа незалежно від віку та стану здоров'я; Г) дієздатна фізична особа.</p> <p>6. Спадкоємцями за законом не можуть бути: А) фізичні особи, які є живими на час відкриття спадщини; Б) юридичні особи; В) особи, які були зачаті за життя спадкодавця і народжені живими після відкриття спадщини; Г) усиновлені діти спадкодавця.</p> <p>7. Всі майнові права, що входять до складу спадщини, складають: А) спадковий актив; Б) спадковий пасив; В) спадкову масу; Г) легат.</p> <p>8. Сукупність обов'язків спадкодавця, що переходять до спадкоємців, називається: А) спадковий актив; Б) спадкове майно; В) спадковий пасив; Г) субінституція.</p> <p>9. Негідні спадкоємці – це: А) особи, які усуваються від права на спадкування; Б) особи, які відмовилися від прийняття спадщини; В) особи, які мають право на обов'язкову частку у спадщині; Г) особи, які призначені додатковими спадкоємцями.</p>
--	--	---

	<p>Завдання: <i>Визначте коло спадкоємців за законом та їх частки у спадковому майні.</i></p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Пан Соломонов залишив заповіт, за яким все його майно після його смерті переходило до дружини та доньки. 23 травня Соломонов помер. Між спадкоємцями за заповітом та спадкоємцями за законом виник спір про право на спадщину. Заповіт заперечували:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Син Олексій, який мешкав окремо, але брав участь у капітальному ремонті спадкового будинку. 2. Дружина померлого сина Василя, яка діяла в інтересах своїх неповнолітніх дітей - онуків спадкодавця. 3. Племінниця спадкодавця, студентка фінансового коледжу, 19 років, яка мешкала зі спадкодавцем і знаходилася на його утриманні з 10-річного віку. <p>Завдання: <i>Визначте коло спадкоємців за заповітом та за законом.</i></p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Пан Прошаков залишив заповіт, в якому все своє майно, загальною вартістю 68 000 грн., передав своєму пасинкові Анатолію. За заповітом Анатолію також було доручено переглянути бібліотеку, яка належала Прошакову і всю художню літературу передати до центру "Книголюб" м. Одеси, технічну літературу – племінниці Лесі, а гуманітарну літературу – другові Прошакова – Шаболкіну. Після смерті Прошакова Анатолій надіслав до нотаріальної контори заяву, в якій повідомив про відмову від спадщини. З близьких родичів у Прошакова була тільки сестра Людмила.</p> <p>Завдання: <i>Розберіть ситуацію. Які правові наслідки відмови від спадщини?</i></p> <p>Практична ситуація 5. Фабула задачі: 10 листопада о 23:20 подружжя Лісовських на власному автомобілі потрапило у ДТП. Лісовський К. помер на місці аварії, а його дружина – Лісовська В. – через декілька годин, у реанімаційному відділенні лікарні, куди вона була доставлена з місця аварії. Спадкове майно, що залишилося після подружжя Лісовських, складається з трикімнатної квартири, придбаної ними під час шлюбу, та предметів домашньої обстановки та вжитку. У подружжя Лісовських залишилася донька – Лісовська О. 23 років, яка</p>	<p>10. Які особи не мають права на спадкування за законом? А) батьки після дитини, щодо якої вони були позбавлені батьківських прав і їхні права не були поновлені на час відкриття спадщини; Б) одна після одної особи, шлюб між якими є недійсним або визнаний таким за рішенням суду; В) особи, які ухилялися від надання допомоги спадкодавцеві, який через похилий вік, тяжку хворобу або каліцтво був у безпорадному стані; Г) всі відповіді вірні.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читали на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова та речення. 14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 15. Недопустимість граматичних та інших помилок. 16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту. 17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних. 18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.
--	--	---

	<p>мешкає у США. Крім того, у Лісовського залишилися: син від першого шлюбу – Лісовський І., мати – Лісовська М. 79 років, брат – Лісовський Г. У Лісовської залишилися батько – Коренко В. 80 років та тітка – Коренко С., 72 років, що протягом тривалого часу проживала разом із загиблими і перебувала на їх утриманні.</p> <p>Завдання: <i>Визначте коло спадкоємців за законом та частку кожного з них у спадковому майні. Чи змінилась би ситуація, якби подружжя Лісовських загинули одночасно на місці аварії?</i></p> <p>Практична ситуація 6. Фабула задачі: У 2015 році помер Богач В., який мав на правах приватної власності будинок. У будинку на момент смерті спадкодавця мешкали його спадкоємці: сини Петро та Василь, донька Алевтина, онуки: Григорій, Володимир, Олена, Катерина, Павло та Сергій. Протягом довгого часу вони не оформлювали своїх спадкових прав.</p> <p>У 2017 році помер син Богача – Петро, а його дорослі діти Володимир та Олена переїхали до іншого міста. Донька Богача - Алевтина була належним чином визнана недієздатною і знаходилася в лікарні. Її син Григорій за скоєння злочину знаходився в місцях позбавлення волі. Скориставшись ситуацією, у 2018 році син Богача – Василь зі своїми дітьми Катериною, Павлом та Сергієм отримали в нотаріальній конторі свідоцтво про спадщину. При цьому вони не повідомили нотаріуса про існування інших спадкоємців. У зв'язку з цим, інші спадкоємці та їх представники звернулися до суду з позовом про визнання виданого свідоцтва недійсним.</p> <p>Завдання: <i>Яке рішення повинен прийняти суд?</i></p> <p>Практична ситуація 7. Фабула задачі: Пані Бабенко звернулася до суду з позовом про визнання недійсним свідоцтва про право на спадщину, яке було видано її сестрі Белкінової, через 15 місяців після смерті матері та через рік після смерті батька, на все майно, яке залишилося після смерті батьків. У позовній заяві вона вказала, що постійно мешкала з батьками в їх будинку в місті Нікополі, доглядала їх, вела господарство. Белкіна була в Нікополі всього два рази: на похованні матері і, через три місяці, - на похованні батька. Господарством вона не займалася, купила лише машину вугілля і порекомендувала заскрити веранду будинку та добре доглядати будинок. Відповідачка отримала свідоцтво через тривалий час після</p>	<p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентації у PowerPoint, що пропонується для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оформлення права на спадщину. 2. Правова природа права на обов'язкову частку у спадщині 3. Право спадкування як суб'єктивне цивільне право 4. Спадкування суб'єктивного авторського права на твір 5. Спадкування за правом представлення та спадкова трансмісія: порівняльний аналіз.
--	---	---

	<p>смерті батьків. Вона ж, Бабенко, взагалі не знала, що слід звертатися до нотаріальної контори.</p> <p>Завдання: Чи буде визнано недійсним свідоцтво на право на спадщину? Яке рішення повинен прийняти суд?</p> <p>Практична ситуація 8. Фабула задачі: Донька померлого Петрунькіна звернулася до нотаріальної контори із заявою про видачу свідоцтва про спадщину на все майно, оскільки інша спадкоємиця - дружина - є вбивцею спадкодавця. Нотаріус, ознайомившись з документами, видав заявникові свідоцтво про право на спадщину на ½ спадкового майна, оскільки суд визнав дружину Петрунькіна очманілою на момент здійснення вбивства, внаслідок чого вона не втратила спадкового права.</p> <p>Завдання: Дайте характеристику діям нотаріуса.</p> <p>Практична ситуація 9. Фабула задачі: Соколов звернувся в нотаріальну контору з проханням видати йому свідоцтво про право на спадщину на підставі заповіту бабусі Соколової. Нотаріус відмовила Соколову у видачі свідоцтва про право на спадщину, тому що Соколов не надав доказів того, що він є онуком померлої. Соколов звернувся до сууд із заявою про встановлення родинних відносин з бабусею. Притягнуті до участі в праві син і дочка Соколової заявили, що вони не згодні з заповітом своєї матері і претендують на спадщину, оскільки вони користуються цим майном з моменту смерті матері, хоча до нотаріуса не зверталися взагалі.</p> <p>Завдання: Чи правомірні дії нотаріуса? Яке рішення повинен прийняти суд?</p> <p>Практична ситуація 10. Фабула задачі: Громадянин А. та його тесть Б. придбали будинок 03.01.2013, в якому став проживати за взаємною домовленістю Б. зі своєю дружиною. 20.10.2017 під час автокатастрофи А. та Б. Загинули. Через деякий час, а саме: 30.01.2018 претензії на спірний будинок заявили, звернувшись до нотаріальної контори, дружини померлих, два сина А., дві доньки Б., брат Б., та теща Б., яка протягом довгого часу знаходилася на його утриманні.</p> <p>Завдання: Визначте коло спадкоємців? Як слід поділити спадщину?</p>	
<p>Тема 12. Загальні положення про зобов'язання.</p>	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми. Семінарське заняття Навчальний час – 4 год.</p>	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок.</p>

	<p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття зобов'язання. Сторони у зобов'язанні. 2. Поняття та система зобов'язального права. 3. Відмінності зобов'язальних правовідносин від правовідносин власності. 4. Поняття та основні елементи зобов'язання. 5. Особливості зобов'язання. 6. Види зобов'язань. 7. Підстави заміни кредитора у зобов'язанні. 8. Підстави заміни боржника у зобов'язанні. 9. Відступлення права вимоги (цесія). <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та принципи виконання зобов'язання 2. Суб'єкти виконання зобов'язання 3. Строк виконання зобов'язання 4. Місце виконання зобов'язання 5. Особливості умов виконання грошового зобов'язання 6. Виконання зобов'язання внесенням боргу в депозит нотаріуса, нотаріальної контори 7. Особливості зустрічного виконання зобов'язання 8. Солідарне зобов'язання <p>Практичне заняття Навчальний час – 2 год.</p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: Іванов та Іванова, які після розлучення були змушені проживати в одній квартирі в Києві, перебували в неприємних стосунках. Після чергової сварки Іванова розіслала близьким родичам колишнього чоловіка телеграми, в яких повідомляла про його смерть. Коли родичі, які приїхали до Києва із Харкова, Одеси, Мінська, Москви та Хабаровська, з'ясували, що Іванов живий, вони звернулися до адвоката з питанням, чи мають вони юридичні підстави вимагати від Іванової відшкодування понесених ними витрат на авіаквитки, таксі, проживання в готелі та харчування, а також заповдіяної їм моральної шкоди. Завдання: Яку відповідь повинен дати адвокат?</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Лікарі Круглов та Шаров спільно придбали у дружини професора Бочкіна спеціальну бібліотеку з кардіології, що залишилась після його смерті. Було укладено договір. Книги перевезли на квартиру Шарова, а обумовлену договором суму покупці повинні були оплатити через місяць. Розділити книги було практично неможливо, тому</p>	<p>Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Значення вини у відносинах відповідальності за порушення договірних зобов'язань. 2. Сутність зобов'язань та їх класифікація: економічний та правовий аспекти 3. Завдаток як спосіб забезпечення зобов'язань 4. Субсидіарні зобов'язання як різновид цивільно-правових зобов'язань з множинністю осіб. 5. Рецепція деліктних зобов'язань римського приватного права в Україні <p>2. Виконайте тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Елементами зобов'язання є: <ol style="list-style-type: none"> А) суб'єкти; Б) об'єкт; В) зміст; Г) всі відповіді вірні. 2. Зміст зобов'язання складають: <ol style="list-style-type: none"> А) права та обов'язки його суб'єктів; Б) право вимоги; В) борг; Г) істотні умови договору. 3. Активна множинність у зобов'язанні передбачає: <ol style="list-style-type: none"> А) участь декількох осіб на стороні боржника; Б) участь декількох осіб на стороні кредитора; В) участь декількох осіб на стороні кредитора та декілька осіб на стороні боржника; Г) виконання обов'язку боржника поручителем або заставодавцем. 4. Участь декількох осіб на стороні боржника називається: <ol style="list-style-type: none"> А) активною множинністю; Б) новацією; В) пасивною множинністю; Г) змішаною множинністю. 5. В якій формі вчиняється правочин щодо заміни кредитора у зобов'язанні? <ol style="list-style-type: none"> А) в усній формі; Б) у письмовій формі; В) в конклюдентній формі; Г) у такій самій формі, що і правочин, на підставі якого виникло зобов'язання, право вимоги за яким передається новому кредиторові. 6. Зобов'язання, метою яких є забезпечення виконання головного зобов'язання, називаються: <ol style="list-style-type: none"> А) регулятивними; Б) охоронними; В) факультативними; Г) акцесорними. 7. Зобов'язання, в яких боржник має здійснити для кредитора одну з кількох дій, передбачених законом або договором,
--	--	--

	<p>Круглов та Шаров домовились, що бібліотеку купує один Шаров. Через два тижні Шаров поїхав у довготривале відрядження за кордон.</p> <p>Бочкіна, не отримавши в обумовлений строк гроші, подала позов до Круглова про стягнення всієї суми, мотивуючи тим, що договір було укладено спільно з Шаровим та Кругловим, а значить вони є солідарними боржниками. Круглов позов не визнав, стверджуючи, що досягнута між ним та Шаровим домовленість означає переведення боргу на Шарова, тому він не має ніяких зобов'язань перед Бочкіною.</p> <p>Завдання: <i>Вирішіть справу.</i></p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Перебуваючи у відрядженні, Сидоров вирішив зупинитись в місцевому готелі. Адміністратор готелю відмовив Сидорову у заселенні, пояснивши що готель перевантажений через проведення шахового турніру в їх місті. Крім того, чинними правилами надання готельних послуг встановлена можливість пріоритетного заселення готельних номерів окремими категоріями громадян. Так, зокрема, готелем укладено договір з місцевою адміністрацією про першочергове заселення осіб, що прибули до міста на запрошення адміністрації. Сидоров категорично не погодився з думкою адміністратора готелю, вважаючи, що готель зобов'язаний заселити його за наявності вільних номерів. Оскільки іншого готелю у місті немає, Сидоров звернувся до прокуратури зі скаргою на дії адміністратора.</p> <p>Завдання: <i>Вирішіть справу.</i></p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Куценко уклав з Потаповим в простій письмовій формі попередній договір купівлі-продажу квартири. В договорі було встановлено, що основний договір купівлі-продажу буде підписано сторонами не пізніше 31 грудня поточного року, а також містилась ціна квартири доларах США. В обумовлений строк Куценко відмовився продати квартиру Потапову на визначених умовах, оскільки ціни на ринку нерухомості суттєво зросли, і він отримав більш вигідну пропозицію. Потапов звернувся до суду з вимогою примусити Куценка до укладення договору купівлі-продажу квартири.</p> <p>Завдання: <i>Вирішіть справу.</i></p> <p>Практична ситуація 5. Фабула задачі: Березовський запропонував своєму знайомому Арканову придбати у нього картину відомого художника. Арканов на наступний день направив факсом відповідь, в якій містилась його згода на</p>	<p>називаються: А) факультативними; Б) альтернативними; В) особистими; Г) додатковими.</p> <p>8. Зобов'язання, в яких боржник зобов'язаний здійснити на користь кредитора конкретну дію, а як-що це неможливо – має право замінити її виконання іншою дією, що заздалегідь визначено уго-дою сторін, називаються: А) факультативними; Б) альтернативними; В) акцесорними; Г) зобов'язаннями з конкретним змістом.</p> <p>9. Зобов'язання з позитивним змістом – це зобов'язання: А) за яким кредитор має право вимагати від боржника утриматися від здійснення певних дій, а останній зобов'язаний її не вчиняти; Б) які виникають в силу юридичного факту, що стався, та норми закону; В) за яким боржник повинен виконати певну дію, а кредитор має право вимагати її вчинен-ня; Г) які виникають в результаті заподіяння шкоди.</p> <p>10. Заміна кредитора у зобов'язанні здійснюється: А) лише за згодою боржника; Б) без згоди боржника; В) за згодою боржника, якщо інше не передбачено договором; Г) без згоди боржника, якщо інше не встановлено договором або законом.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому
--	--	---

	<p>придбання картини із вказівкою ціни покупки. Через п'ять днів Березовський повідомив Арканову, що готовий продати йому картину з ціною на 25 % вище, ніж запропонував Арканов. Арканов не погодився з цим, оскільки, на його думку, договір між ними вже укладений на умовах, що містяться в його повідомленні, яке й повинно вважатися акцептом.</p> <p>Завдання: Дайте визначення <i>оферти та акцепту</i>. Чиї дії слід розглядати як <i>оферту чи акцепт</i>? Чи був укладений договір?</p>	<p>слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.</p> <p>12. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint, що пропонуються для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> Щодо відповідальності адвокатів за порушення зобов'язань за договором з надання правової допомоги. Спільні риси й відмінності договірних і недоговірних зобов'язань Співвідношення категорій розірвання та припинення договірних зобов'язань Новація як спосіб припинення зобов'язань за цивільним законодавством України До визначення цивільно-правової природи алеаторних договорів До питання класифікації договорів на односторонні та взаємні, відплатні й безвідплатні. Система цивільно-правових договорів за законодавством України і зарубіжних країн До питання класифікації договорів на консенсуальні та реальні договори Реальні договори в цивільному праві України Система договорів у римському праві та їх рецепція.
Тема 13. Загальні положення про договір.	<p>Семінарське заняття Навчальний час – 4 год.</p> <p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> Поняття та умови договору. Основні принципи договірних прав. Поняття та зміст договору. Функції цивільно-правового договору. Значення цивільно-правового договору. <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> Види договорів. Публічний договір: поняття та умови. Договір приєднання. Попередній договір. Порядок укладення договорів. 	<p>1. Підготовка рефератів Загальні методичні рекомендації: Реферат (довідка) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5 - 7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Приблизна тематика рефератів, доповідей (до даної теми):</p> <ol style="list-style-type: none"> Значення вини у відносинах відповідальності за порушення договірних зобов'язань. Сутність зобов'язань та їх класифікація: економічний та правовий аспекти Завдаток як спосіб забезпечення зобов'язань Субсидіарні зобов'язання як різновид цивільно-правових зобов'язань з множинністю осіб. Рецепція деліктних зобов'язань римського приватного права в Україні <p>2. Виконайте тестові завдання</p>

	<p>6. Форма та момент укладення договору.</p> <p>7. Підстави зміни чи розірвання договору.</p> <p>8. Істотні зміни обставин, з яких сторони виходили при укладенні договору.</p> <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: Власники двох розташованих по сусідству дач уклали договір про те, що будуть по черзі здійснювати весняну та осінню обробку обох земельних ділянок, на яких розташовані їх дачі. Але, оскільки ділянка Федорова вдвічі більша за ділянку Семенова, то він буде отримувати від Федорова доплату в розмірі одного мінімального розміру заробітної плати.</p> <p>Першим роботу виконував Федоров. Але коли свої зобов'язання виконав Семенов, то Федоров від сплати коштів відмовився, пояснюючи це тим, що їх договір немає юридичної сили і носить виключно побутовий характер.</p> <p>Завдання: Чи обґрунтовані пояснення Федорова?</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: АТ "Колосок" надало фірмі "Флагман" в оренду строком на 10 місяців складське приміщення. Обов'язок вносити орендну плату забезпечувався порукою засновника фірми "Флагман". По закінченню строку договору оренди він був укладений на новий строк на тих же умовах. Через 8 місяців після цього АТ "Колосок" звернулося до поручителя з вимогою виплатити суму орендних платежів, оскільки фірма "Флагман" протягом 5 місяців не виконувала цей обов'язок. При цьому АТ "Колосок" послалося на те, що договір поруки укладений строком на 20 місяців і є дійсним ще 2 місяці.</p> <p>Завдання: Дайте визначення акцесорного зобов'язання. Чи повинен поручитель виконати вимогу орендодавця?</p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Письменник Привалов передав науковому співробітнику Музиченку 10 тис. грн. з умовою, що сума боргу разом з відсотками в розмірі 18 % річних буде повернута через три місяці. Музиченко зобов'язався також "виплатити позикодавцю пеню в розмірі 0,5 % від неповернутої в строк суми за кожен день прострочення". Договір був укладений в письмовій формі та підписаний сторонами.</p> <p>Музиченко не зміг повернути борг вчасно і почав уникати Привалова.</p>	<p>для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. Елементами зобов'язання є: А) суб'єкти; Б) об'єкт; В) зміст; Г) всі відповіді вірні.</p> <p>2. Зміст зобов'язання складають: А) права та обов'язки його суб'єктів; Б) право вимоги; В) борг; Г) істотні умови договору.</p> <p>3. Активна множинність у зобов'язанні передбачає: А) участь декількох осіб на стороні боржника; Б) участь декількох осіб на стороні кредитора; В) участь декількох осіб на стороні кредитора та декілька осіб на стороні боржника; Г) виконання обов'язку боржника поручителем або заставодавцем.</p> <p>4. Участь декількох осіб на стороні боржника називається: А) активною множинністю; Б) новацією; В) пасивною множинністю; Г) змішаною множинністю.</p> <p>5. В якій формі вчиняється правочин щодо заміни кредитора у зобов'язанні? А) в усній формі; Б) у письмовій формі; В) в конклюдентній формі; Г) у такій самій формі, що і правочин, на підставі якого виникло зобов'язання, право вимоги за яким передається новому кредиторі.</p> <p>6. Зобов'язання, метою яких є забезпечення виконання головного зобов'язання, називаються: А) регулятивними; Б) охоронними; В) факультативними; Г) акцесорними.</p> <p>7. Зобов'язання, в яких боржник має здійснити для кредитора одну з кількох дій, передбачених законом або договором, називаються: А) факультативними; Б) альтернативними; В) особистими; Г) додатковими.</p> <p>8. Зобов'язання, в яких боржник зобов'язаний здійснити на користь кредитора конкретну дію, а як-що це неможливо – має право замінити її виконання іншою дією, що заздалегідь визначено угодою сторін, називаються: А) факультативними; Б) альтернативними; В) акцесорними; Г) зобов'язаннями з конкретним змістом.</p>
--	--	--

	<p>А той, забувши про все, працював над новим романом. Лише через рік і три місяці після укладення договору позики Привалов звернувся до суду з вимогою про стягнення суми боргу, відсотків з розрахунку 18 % річних та пені за 365 днів прострочення, нарахованої на суму боргу та відсотки. В суді Музиченко просив зменшити суму пені у зв'язку з тим, що: 1) Привалов не зазнав ніяких збитків, оскільки він отримує великі відсотки на суму боргу; 2) його, Музиченка, заробітна плата значно менша, ніж сума пені.</p> <p>Завдання: Як співвідносяться поняття неустойки та пені? Оцініть аргументи, що наводить Музиченко в обґрунтування свого прохання. Чи може суд узяти їх до уваги? Чи є в суду підстави для зменшення розміру пені?</p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Товариство "Крокус" надало начальнику відділу кадрів Романову позику під заставу картини, яка йому належала. Картина була перенесена до приміщення товариства. В обумовлений строк позика повернута не була. Бухгалтер заявив, що права товариства як заставодержателя реалізувати неможливо, оскільки отримана від продажу сума з вирахуванням витрат на організацію торгів не покриє борг Романова. В результаті обговорення проблеми було прийнято рішення залишити картину за товариством "Крокус" і зарахувати її вартість як борг позичальника. Романов був категорично проти того, щоб картина стала власністю товариства "Крокус".</p> <p>Завдання: Які права має заставодержатель за договором застави? Чи має право заставодержатель залишити предмет застави у себе? Які права має Романов як заставодавець?</p> <p>Практична ситуація 5 Фабула задачі: Петренко, відряджений для роботи в експедиції в невеличке південне містечко, домовився з господаркою будинку, розташованого поблизу від місця перебування експедиції, про те, що протягом трьох місяців роботи експедиції в її будинку буде мешкати сім'я Петренка: дружина і малолітній син. Плату за житло Петренко сплатив відразу ж, про що господарка будинку видала розписку. Через декілька днів приїхала сім'я Петренка, але господарка будинку відмовилася від надання їм житла, повідомивши їх про те, що вона очікує приїзду онука. Отриману за розпискою суму вона повернула Петренку. Проте Петренко став вимагати повернення отриманої суми в подвійному розмірі, оскільки вона була дана як завдаток. Крім того, він</p>	<p>9. Зобов'язання з позитивним змістом – це зобов'язання:</p> <p>А) за яким кредитор має право вимагати від боржника утриматися від здійснення певних дій, а останній зобов'язаний її не вчиняти;</p> <p>Б) які виникають в силу юридичного факту, що стався, та норми закону;</p> <p>В) за яким боржник повинен виконати певну дію, а кредитор має право вимагати її вчинення;</p> <p>Г) які виникають в результаті заподіяння шкоди.</p> <p>10. Заміна кредитора у зобов'язанні здійснюється:</p> <p>А) лише за згодою боржника;</p> <p>Б) без згоди боржника;</p> <p>В) за згодою боржника, якщо інше не передбачено договором;</p> <p>Г) без згоди боржника, якщо інше не встановлено договором або законом.</p> <p>3. Створіть презентацію у PowerPoint Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація повинна містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <p>20. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації.</p> <p>21. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі.</p> <p>22. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15.</p> <p>23. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди.</p> <p>24. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет).</p> <p>25. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи.</p> <p>26. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1».</p> <p>27. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані».</p> <p>28. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації.</p> <p>29. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду.</p> <p>11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.</p> <p>30. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>31. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>32. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>33. Недопустимість графічних та інших помилок.</p> <p>34. На одному слайді не рекомендується</p>
--	---	---

	<p>потребував відшкодування витрат, пов'язаних із приїздом сім'ї. Не отримавши необхідної суми, Петренко звернувся до суду.</p> <p>Завдання: Яке рішення має ухвалити суд? У чому полягає відмінність завдатку від авансу?</p>	<p>використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>35. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>36. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>37. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>38. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Приблизна тематика (напрямок розробки) презентації у PowerPoint, що пропонується для даної теми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Щодо відповідальності адвокатів за порушення зобов'язань за договором з надання правової допомоги. 2. Спільні риси й відмінності договірних і недоговірних зобов'язань 3. Співвідношення категорій розірвання та припинення договірних зобов'язань 4. Новація як спосіб припинення зобов'язань за цивільним законодавством України 5. До визначення цивільно-правової природи алеаторних договорів 6. До питання класифікації договорів на односторонні та взаємні, відплатні й безвідплатні. 7. Система цивільно-правових договорів за законодавством України і зарубіжних країн 8. До питання класифікації договорів на консенсуальні та реальні договори 9. Реальні договори в цивільному праві України 10. Система договорів у римському праві та їх рецепція.
<p>Тема 14. Способи забезпечення виконання зобов'язань</p>	<p>Семінарське заняття Навчальний час – 4 год.</p> <p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Засоби забезпечення виконання зобов'язання. Ознаки засобів забезпечення виконання зобов'язання. 2. Поняття і види неустойки. Особливості неустойки. 3. Правовий характер поруки. Особливості поруки. 4. Поняття та зміст гарантії. Правові наслідки порушення боржником зобов'язання, забезпеченого гарантією. 5. Поняття та функції завдатку. Правові наслідки порушення або припинення зобов'язання, забезпеченого завдатком. 6. Поняття та особливості застави. Предмет застави. Звернення стягнення на предмет застави. 7. Зміст та особливості притримання. 8. Право довірчої власності як спосіб забезпечення виконання зобов'язань. <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та підстави припинення 	<p>1. Дайте відповіді на питання¹:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 .Розкрийте поняття способів забезпечення виконання зобов'язань. 2 .Які є функції способів забезпечення виконання зобов'язань? 3 .Які існують способи забезпечення виконання зобов'язань? 4 .Розкрийте поняття неустойки. 5 .Які існують види неустойки? 6 .Дайте визначення предмета неустойки. 7 .Розкрийте поняття притримання та умови його виконання . 8 .Дайте визначення поняття поруки і розкрийте її ознаки. 9 .Дайте визначення поняттю та ознакам гарантії. 10. Загальна характеристика неустойки як цивільно-правового інституту. 11 . Юридичні підстави виникнення права на неустойку. 12 .Становлення та розвиток інституту завдатку. 13 .Поняття, порядок оформлення, види, строки, підстави припинення гарантії. 14 .Розкрийте поняття та функції завдатку.

¹ Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. - Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. - 264.

	<p>зобов'язання за волею сторін.</p> <p>2. Підстави припинення зобов'язання незалежно від волі сторін.</p> <p>3. Поняття та форми цивільно-правової відповідальності.</p> <p>4. Види цивільно-правової відповідальності.</p> <p>5. Відповідальність за окремі види правопорушення.</p> <p>6. Умови цивільно-правової відповідальності.</p> <p>7. Звільнення від цивільно-правової відповідальності та зменшення її обсягу.</p> <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i></p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: АТ "Колосок" надало фірмі "Флагман" в оренду строком на 10 місяців складське приміщення. Обов'язок вносити орендну плату забезпечувався порукою засновника фірми "Флагман". По закінченню строку договору оренди він був укладений на новий строк на тих же умовах. Через 8 місяців після цього АТ "Колосок" звернулося до поручителя з вимогою виплатити суму орендних платежів, оскільки фірма "Флагман" протягом 5 місяців не виконувала цей обов'язок. При цьому АТ "Колосок" послалося на те, що договір поруки укладений строком на 20 місяців і є дійсним ще 2 місяці.</p> <p>Завдання: Дайте визначення акцесорного зобов'язання. Чи повинен поручитель виконати вимогу орендодавця?</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Письменник Привалов передав науковому співробітнику Музиченку 10 тис. грн. з умовою, що сума боргу разом з відсотками в розмірі 18 % річних буде повернута через три місяці. Музиченко зобов'язався також "виплатити позикодавцю пеню в розмірі 0,5 % від неповернутої в строк суми за кожен день прострочення". Договір був укладений в письмовій формі та підписаний сторонами.</p> <p>Музиченко не зміг повернути борг вчасно і почав уникати Привалова. А той, забувши про все, працював над новим романом. Лише через рік і три місяці після укладення договору позики Привалов звернувся до суду з вимогою про стягнення суми боргу, відсотків з розрахунку 18 % річних та пені за 365 днів прострочення, нарахованої на суму боргу та відсотки. В суді Музиченко просив зменшити суму пені у зв'язку з тим, що: 1) Привалов не зазнав ніяких збитків, оскільки він отримує великі відсотки на суму боргу; 2) його, Музиченка, заробітна плата значно менша, ніж сума пені.</p> <p>Завдання: Як співвідносяться поняття</p>	<p>15 .Застосування завдатку в правочинах із нерухомістю.</p> <p>16 .Поняття та ознаки гарантії. Види гарантії.</p> <p>17 .Підстави виникнення гарантійних правовідносин.</p> <p>18 .Розкрийте сторони, форму, зміст договору застави</p> <p>19 .Розкрийте питання правових аспектів реалізації права за гарантією.</p> <p>20 . Дайте визначення та наслідки припинення гарантійних правовідносин</p> <p>21 .Виникнення та розвиток притримання як цивільно-правового інституту.</p> <p>22.Розкрийте питання правового регулювання притримання за законодавством України.</p> <p>23.Визначте поняття, порядок оформлення, строки, підстави припинення поруки.</p> <p>24.Визначте види застави: заклад; застава товарів у обороті та переробці; застава майнових прав, застава цінних паперів; іпотека.</p> <p>25.Чи є у зобов'язаннях, що забезпечуються завдатком, обов'язковим суб'єктом фінансова установа?</p> <p>26.Визначте порядок звернення стягнення на предмет застави.</p> <p>27 .Дайте визначення співвідношенню та відмінності завдатку від авансу.</p> <p>28 .Розкрийте особливості поруки в системі видів забезпечення зобов'язання.</p> <p>29 .Роль та завдання застосування завдатку в правочинах із нерухомістю.</p> <p>30 .Розкрийте поняття змісту правовідносин притримання.</p> <p>2. Виконайте тостові завдання:</p> <p>1. Завдатком може бути:</p> <p>а) лише грошова сума;</p> <p>б) лише рухоме майно;</p> <p>в) грошова сума або рухоме майно;</p> <p>г) грошова сума або майно.</p> <p>2. Завдаток забезпечує виконання умов:</p> <p>а) договору, який сторони планують укласти;</p> <p>б) договору, який укладений між сторонами;</p> <p>в) договору, який, без завдатку, може бути визнаний недійсним;</p> <p>г) саме договору завдатку, як самостійного договору;</p> <p>3. Договір завдатку укладається:</p> <p>а) у письмовій формі;</p> <p>б) в усній формі;</p> <p>в) в усній або письмовій формі;</p> <p>г) у письмовій формі та підлягає нотаріальному посвідченню;</p> <p>4. Зобов'язання це:</p> <p>а) дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків;</p> <p>б) правовідношення, в якому боржник зобов'язується вчинити на користь кредитора певну дію або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку.</p> <p>в) домовленість сторін про встановлення зміну або припинення цивільних прав та обов'язків;</p> <p>г) договірний правочин.</p> <p>5. Що з перерахованого не є способом забезпечення виконання зобов'язання?</p> <p>а) притримання;</p>
--	--	--

	<p><i>неустойки та пені? Оцініть аргументи, що наводить Музиченко в обґрунтування свого прохання. Чи може суд узяти їх до уваги? Чи є в суду підстави для зменшення розміру пені?</i></p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Товариство "Крокус" надало начальнику відділу кадрів Романову позику під заставу картини, яка йому належала. Картина була перенесена до приміщення товариства. В обумовлений строк позика повернута не була. Бухгалтер заявив, що права товариства як заставодержателя реалізувати неможливо, оскільки отримана від продажу сума з зарахуванням витрат на організацію торгів не покриє борг Романова. В результаті обговорення проблеми було прийнято рішення залишити картину за товариством "Крокус" і зарахувати її вартість як борг позичальника. Романов був категорично проти того, щоб картина стала власністю товариства "Крокус".</p> <p>Завдання: Які права має заставодержатель за договором застави? Чи має право заставодержатель залишити предмет застави у себе? Які права має Романов як заставодавець?</p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Петренко, відряджений для роботи в експедиції в невеличке південне містечко, домовився з господаркою будинку, розташованого поблизу від місця перебування експедиції, про те, що протягом трьох місяців роботи експедиції в її будинку буде мешкати сім'я Петренка: дружина і малолітній син. Плату за житло Петренко сплатив відразу ж, про що господарка будинку видала розписку. Через декілька днів приїхала сім'я Петренка, але господарка будинку відмовилася від надання їм житла, повідомивши їх про те, що вона очікує приїзду онука. Отриману за розпискою суму вона повернула Петренку. Проте Петренко став вимагати повернення отриманої суми в подвійному розмірі, оскільки вона була дана як завдаток. Крім того, він потребував відшкодування витрат, пов'язаних із приїздом сім'ї. Не отримавши необхідної суми, Петренко звернувся до суду.</p> <p>Завдання: Яке рішення має ухвалити суд? У чому полягає відмінність завдатку від авансу?</p>	<p>б) аванс; в) гарантія; г) неустойка;</p> <p>6. Неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоєчасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання, називається: а) альтернативною неустойкою; б) пенею; в) штрафом; г) заліковою неустойкою</p> <p>7. Заміна кредитора у зобов'язанні іншою особою називається: а) гарантією; б) відступленням права вимоги; в) порукою; г) заставою.</p> <p>8. Вичерпний перелік видів забезпечення виконання зобов'язання має наступний вигляд: а) порука та гарантія; б) притримання, порука та гарантія; в) банківська гарантія та неустойка; г) неустойка, порука, гарантія, застава, притримання, завдаток.</p> <p>9. Предметом неустойки може бути: а) тільки грошова сума; б) грошова сума, рухоме і нерухоме майно; в) тільки рухоме і нерухоме майно; г) інтелектуальна власність.</p> <p>10. Гарантія діє: а) безстроково; б) протягом строку, на який вона видана; в) протягом 10 років; г) протягом строку визначеного Національним банком України;</p> <p>11. Іпотекою є застава: а) нерухомого майна, що залишається у володінні заставодавця або третьої особи; б) нерухомого майна, що залишається у володінні третьої особи; в) рухомого або нерухомого майна, що залишається у володінні заставодавця або третьої особи; г) нерухомого майна, що передається у володінні заставодержателя або третьої особи;</p> <p>12. Проценти на неустойку: а) не нараховуються; б) нараховуються; в) нараховуються, у випадках передбачених договором; г) не нараховуються, якщо боржником є державне підприємство.</p> <p>13. Заставою забезпечуються: а) вимоги, які уже виникли; б) вимоги, яка може виникнути в майбутньому; в) вимоги, які можуть виникнути в майбутньому в державних та комунальних підприємств; г) вимоги, які можуть виникнути в майбутньому внаслідок змін у чинному законодавстві.</p> <p>14. Зобов'язання припиняється: а) прощенням боргу; б) неможливістю виконання; в) непереданням відступного; г) поєднанням кредиторів.</p> <p>15. За числом учасників способи забезпечення виконання зобов'язань</p>
--	---	--

		<p>бувають:</p> <p>а) односторонні; б) багатосторонні; в) односторонні та багатосторонні; г) двосторонні та багатосторонні;</p> <p>16. За підставами встановлення способи забезпечення виконання зобов'язань бувають:</p> <p>а) за законом; б) за законом, так і договором; в) за законом, так і договором, виключно договором; г) за письмовою згодою сторін;</p> <p>17. Усунути негативні наслідки, які можуть настати для кредитора у зв'язку з невиконанням зобов'язання - це є:</p> <p>а) завданням забезпечення виконання зобов'язання; б) принципом забезпечення виконання зобов'язання; в) метою забезпечення виконання зобов'язання; г) правилом забезпечення виконання зобов'язання;</p> <p>18. Залежно від можливого стягнення збитків неустойка може бути:</p> <p>а) автентичною; б) альтернативною; в) заключною; г) реальною;</p> <p>19. Різновиди неустойки:</p> <p>а) пеня та штраф; б) задаток та іпотека; в) штраф та гарантія; г) пеня та порука;</p> <p>20. Неустойка, що стягується понад збитки, називається:</p> <p>а) альтернативною; б) договірною; в) кумулятивною; г) залковою;</p>
<p>Тема 15. Договори про передачу майна у власність</p>	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 8 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та загальна характеристика договору купівлі-продажу. 2. Істотні умови договору. 3. Сторони договору. Права та обов'язки сторін. 4. Форма договору. 5. Момент виникнення права власності у покупця товару. 6. Види договору купівлі-продажу. Договір роздрібною купівлі-продажу. 7. Гарантійні строки. 8. Ризик випадкового знищення майна. <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та загальна характеристика договору міни. 2. Сторони договору міни. 3. Особливості укладення та виконання договору міни. 4. Поняття та юридична характеристика договору поставки. 5. Істотні умови договору поставки. Форма та зміст договору поставки. 6. Виконання договору поставки. 7. Правові наслідки порушення 	<p>1. Підготувати реферати (довіді). Загальні методичні рекомендації: Реферат (довіді) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (довідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості окремих видів договору роздрібною купівлі-продажу. 2. Права покупця за договором роздрібною купівлі-продажу. 3. Особливості укладення договору купівлі-продажу нерухомих речей. 4. Особливості правового регулювання договору міни (бартеру). 5. Особливості договору поставки. 6. Особливості окремих видів договору дарування. 7. Розірвання договору дарування: проблемні питання. 8. Договір про пожертву. 9. Договори ренти і довічного утримання: спільне та відмінне. 10. Розірвання договору довічного утримання (догляду): огляд судової практики. <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні поради:</p>

	<p>сторонами договору поставки.</p> <p>Питання до семінарського заняття 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та загальна характеристика договору дарування. 2. Сторони у договорі дарування. 3. Порядок укладення, форма та істотні умови договору дарування. 4. Зміст договору дарування. 5. Відмова від договору та розірвання договору дарування. Правові наслідки. <p>Питання до семінарського заняття 4:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та юридична характеристика договору довічного утримання (догляду). 2. Форма договору довічного утримання (догляду). Сторони в договорі довічного утримання (догляду). 3. Момент виникнення у набувача права власності на майно, передане за договором довічного утримання (догляду). 4. Зміна, розірвання та припинення договору довічного утримання. <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 6 год.</i></p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: Прочитавши оголошення на сайті “Сландо”, громадянин П. вирішив купити у громадянина А. холодильник. Погодивши ціну, сторони домовилися, що П. через три дні приїде за холодильником на власному авто. Крім того, громадянин П. перерахував на картковий рахунок громадянина А. завдаток у розмірі 1000 грн. Приїхавши через три дні за холодильником П. виявив, що А. продав його іншій особі за більш вигідною ціною. Громадянин П. вирішив вимагати відшкодування збитків (витрати на автотранспорт), повернення 1000 грн. завдатку і компенсацію моральної шкоди. Завдання: <i>Вирішіть спір. З якого моменту договір купівлі-продажу вважається укладеним?</i></p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Громадяни Р. і Д. уклали договір купівлі-продажу земельної ділянки і посвідчили його у нотаріуса. Після повного розрахунку з продавцем Р., Д почав будівництво будинку на земельній ділянці. Через деякий час дружина Р. заявила позов до суду про визнання договору недійсним, обґрунтувавши позов тим, що при укладенні договору купівлі-продажу було порушено вимогу Сімейного кодексу України про необхідність згоди іншого з подружжя на відчуження нерухомого майна. Завдання: <i>Проаналізуйте ситуацію. Яке рішення прийме суд?</i></p>	<p>Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. До договору поставки застосовуються загальні положення про: <ol style="list-style-type: none"> А) перевезення; Б) купівлю-продаж; В) контрактацію сільськогосподарської продукції 2. За загальним правилом обов'язок продавця передати товар вважається виконаним у момент: <ol style="list-style-type: none"> А) досягнення згоди з усіх істотних умов договору в належній формі; Б) визначеній у договорі; В) вручення товару покупцеві, якщо договором установлений обов'язок продавця доставити товар 3. Вкажіть, який спосіб захисту порушених прав покупця у разі придбання товару неналежної якості не передбачений законодавством: <ol style="list-style-type: none"> А) вимога відповідного зменшення покупної ціни; Б) вимога безоплатного усунення недоліків товару; В) вимога про визнання договору купівлі-продажу недійсним 4. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження товару переходить до покупця з моменту передання йому товару, якщо інше не встановлено: <ol style="list-style-type: none"> А) договором та звичаями ділового обороту; Б) законом та звичаями ділового обороту; В) договором або законом 5. Позовна давність у зв'язку з недоліками проданого товару складає: <ol style="list-style-type: none"> А) один рік; Б) три роки; В) п'ять років 6. Строк, встановлений законами або іншими нормативно-правовими актами, зі спливом якого товар вважається непридатним для використання за призначенням, називається: <ol style="list-style-type: none"> А) гарантійний строк; Б) строк придатності; В) строк служби 7. У разі передавання некомплектного товару покупець має право вимагати від продавця за своїм вибором: <ol style="list-style-type: none"> А) доукомплектування товару в розумний строк або відмовитися від договору; Б) пропорційного зменшення ціни або доукомплектування товару в розумний строк; В) вимагати заміни некомплектного товару на комплектний або вимагати повернення сплаченої грошової суми 8. Договір дарування нерухомої речі укладається в: <ol style="list-style-type: none"> А) письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню; Б) письмовій формі і підлягає нотаріальному посвідченню та державній реєстрації; В) простій письмовій формі, якщо
--	--	--

	<p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Громадянин С. звернулася з позовом до громадянки О. про визнання недійсним договору купівлі-продажу будинку. Позивач обґрунтовував позов тим, що при укладенні оспорюваного договору купівлі-продажу 19 серпня 2020 року громадянин К., що діяв на підставі його довіреності, продав будинок О. без згоди С. за заниженою ціною (втричі від ринкової вартості). О. подала зустрічний позов про виселення С. і членів його сім'ї з належної їй на праві власності будинку. <i>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Яке рішення прийме суд?</i></p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Громадянин Т. купив у магазині два ортопедичні матраци. Залишивши їх на зберігання, Т. домовився, що приїде за ними через 2 години. За цей час через прорив водопроводу в залі магазину сталося затоплення, внаслідок чого деякі матраци були пошкоджені (в тому числі відібрані Т.). Повернувшись за матрацами і оглянувши їх, Т. зажадав передачі йому інших матраців, такої ж характеристики. Представник магазину відмовився задовольнити його вимоги, оскільки вини магазину в пошкодженні матраців немає. Залиття відбулося через пошкодження труби в офісі над магазином, і вина продавця так само відсутня. <i>Завдання: Вирішіть спір. З якого моменту виникає право власності на майно, придбане за договором купівлі-продажу? Чи правомірна відмова магазину в задоволенні вимоги покупця?</i></p> <p>Практична ситуація 5. Фабула задачі: У дитячому магазині «Гаврош» громадянка І. купила дитячі сандалі. При примірці взуття вдома виявилось, що сандалі невдало підібрані за розміром. Того ж дня І. звернулася до продавця з проханням обміняти взуття на іншу пару більшого розміру. Продавець Н. відмовилася, оскільки сандалі належної якості і при покупці їх приміряли. <i>Завдання: Вирішіть спір. Чи має право на обмін товару покупець, якщо товар належної якості? Чи зміниться вирішення ситуації, якщо товар придбано на ринку у фізичної особи-підприємця, або в комісійному магазині?</i></p> <p>Практична ситуація 6. Фабула задачі: В магазині «Сільпо» у секції продовольчих товарів громадянин К. відібрав у візок літер молока, кефіру, банку маслин, макарони, печиво, сир на суму 128 грн. 15 коп. Прямуючи до каси, К. візком зачепив стелаж. Візок</p>	<p>дарувальник і обдарований є родичами 1-го ступеня споріднення</p> <p>9. За прострочення виплати ренти платник ренти сплачує одержувачеві ренти: А) пеню; Б) проценти; В) подвійну облікову ставку Національного банку України</p> <p>10. На майно, передане набувачу за договором довічного утримання: А) не може бути звернене стягнення протягом життя відчужувача; Б) не може бути звернене стягнення протягом життя набувача; В) може бути звернене стягнення після смерті відчужувача та набувача</p> <p>11. По закінченню строку придатності товару: А) товар є непридатним для використання; Б) вимоги до продавця пред'являються лише при наявності конструктивних, технологічних недоліків товару. В) покупець зобов'язаний повернути товар виготовлювачу для утилізації</p> <p>12. Якщо продавець не попередив покупця про права трьох осіб на товар: А) покупець вправі відмовитись від договору або вимагати зниження ціни, якщо він не знав і не міг знати про права трьох осіб на товар; Б) покупець вправі вимагати зниження ціни або розірвання договору, якщо він не знав і не міг знати про права трьох осіб на товар; В) праві звернутися до суду з вимогою про визнання такого договору недійсним та вимагати компенсації збитків</p> <p>13. Договір, за яким виробник сільськогосподарської продукції зобов'язується виробити визначену договором сільськогосподарську продукцію і передати її у власність заготівельникові або визначеному ним одержувачеві, а заготівельник зобов'язується прийняти цю продукцію та оплатити її за встановленими цінами відповідно до умов договору, називається договором: А) лізингу; Б) роздрібної купівлі-продажу; В) контракції сільськогосподарської продукції</p> <p>14. Гарантійний строк за договором купівлі-продажу починається з моменту: А) оплати вартості товару покупцем; Б) передавання товару покупцеві, якщо інше не встановлено договором; В) початку використання покупцем придбаного товару</p> <p>15. Договір, що встановлює обов'язок обдаровуваного вчинити на користь дарувальника будь-яку дію майнового або немайнового характеру: А) може бути визнано недійсним; Б) не є договором дарування; В) є договором пожертви</p> <p>16. Якщо одержувач ренти передав у власність платника ренти грошову суму, рента встановлюється у розмірі: А) установленому актами цивільного законодавства; Б) облікової ставки Національного банку України, якщо більший розмір не</p>
--	--	--

	<p>перекинувся, скляний посуд (з-під кефіру і маслин) розбився. Всі інші підібрані продукти виявилися непридатними до споживання. Продавець магазину заявила вимогу про сплату вартості відібраного К. товару в сумі 128 грн. 15 коп.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. З якого моменту виникає право власності на придбані товари? Чи правомірні вимоги представника магазину?</p> <p>Практична ситуація 7. Фабула задачі: Між ТОВ «Фокстрот» і ПАТ «Побутова техніка» було укладено договір на поставку дрібної побутової техніки на 3 роки. Поставка мала здійснюватися партіями по 12500 одиниць щомісячно. Протягом першого року дії договору поставка здійснювалася в обумовлених розмірах. Наступного року ПАТ протягом січня-березня не змогло поставити техніку у зв'язку з проблемами розмитнення, а в травні поставило 37500 одиниць. ТОВ «Фокстрот» пред'явив претензію про сплату неустойки за недопоставку в обумовлений договором строк.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Чи підлягає поповненню недопоставка в наступному періоді в межах строку дії договору?</p> <p>Практична ситуація 8. Фабула задачі: Згідно із умовами договору поставки між ТОВ «МОЛОКІЯ» і фермерським господарством «Корівка», останнє зобов'язувалося поставляти протягом 5-х років по 1 тонні молока щомісячно. У травні-липні першого року дії договору було поставлено молоко низької якості (згіркле). ТОВ «МОЛОКІЯ» відмовилось від прийомки молока.</p> <p>У серпні фермерське господарство «Корівка» поставило 2 тони молока взамін на 1 тонну згірклого молока минулого місяця. ТОВ «МОЛОКІЯ» прийняло тільки 1 тонну молока, і відмовилося від прийняття 1 тонни молока, мотивуючи виробничими потребами і умовами договору.</p> <p>У листопаді цього ж року ТОВ «МОЛОКІЯ» заявило претензію про відшкодування прямих збитків у сумі 20 000 грн. (затрачених на купівлю молока в іншого виробника у травні-липні), 15 000 грн. неoderжаного прибутку від реалізації молочної продукції протягом травня-липня і неустойки 800 грн.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію і вирішіть спір. Які права замовника у разі недопоставки, поставки продукції неналежної якості, прострочення поставки? Який вид неустойки підлягає стягненню?</p>	<p>встановлений договором ренти; В) індексу інфляції, якщо більший розмір не встановлений договором ренти</p> <p>17. Право власності у набувача за договором довічного утримання (догляду) виникає з моменту: А) укладення договору; Б) передання майна; В) смерті відчужувача</p> <p>18. У результаті розірвання договору довічного утримання у зв'язку з невиконанням або неналежним виконанням набувачем обов'язків за договором право власності на відчужене майно: А) залишається у набувача, якщо сума утримання з його сторони не менша вартості цього майна; Б) набувається відчужувачем; В) набувається відчужувачем за умови сплати різниці вартості майна</p> <p>19. У разі передання під виплату ренти земельної ділянки або іншого нерухомого майна одержувач ренти набуває право: А) застави на це майно; Б) володіння і користування цим майном; В) притримання такого майна</p> <p>20. Форма договору дарування з обов'язком передати рухому річ у майбутньому: А) усна; Б) письмова; В) письмова з нотаріальним посвідченням</p> <p>3. Створити презентації у PowerPoint. Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читали на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом.
--	--	---

	<p>Практична ситуація 9. Фабула задачі: За договором, укладеним між ПАТ "Стройсервис" та фізичною особою-підприємцем Петренку, товариство зобов'язалося передати останньому вантажний автомобіль "Мерседес" в обмін на двокімнатну квартиру, що належить Петренку. Однак замість німецької вантажівки Петренку був запропонований старий автомобіль "Камаз" із причепом. З огляду на те, що ціна "Камаза" значно нижче ціни квартири, Петренко погодився прийняти його за умови, що товариство доплатить йому 50 000 грн. Відповідна домовленість була оформлена доповненням до первісного договору. Згодом ПАТ "Стройсервис" відмовилося сплатити 50 000 грн. і зажадало від Петренка повернення "Камаза", посилаючись на те, що договір поставки, укладений сторонами, не передбачав істотної умови про строк виконання і, відповідно, не може вважатися укладеним. Петренко заперечив, що сторони спочатку уклали договір міни, для якого строк не є істотною умовою, а сама по собі грошова доплата не перетворює договір міни в купівлю-продаж або поставку. Проаналізуйте ситуацію і вирішіть спір.</p> <p>Завдання: Які істотні умови договору міни?</p> <p>Практична ситуація 10. Фабула задачі: Архітектор В. уклав з П. договір міни легкового автомобіля, колекції скульптур (в його виконанні) і квартири на замський будинок П. із земельною ділянкою. Після реєстрації автомобіля в МРЕО П. забрав у В. скульптури й відвіз у замський будинок. Переїзд сторін договору міни у нове житло планувався відразу ж після державної реєстрації міни нерухомості. Однак після подачі документів для реєстрації договору міни замський будинок П. з невідомих причин згорів, а разом з ним – автомобіль, були пошкоджені скульптури.</p> <p>В. зажадав розірвання договору міни й відшкодування йому вартості автомобіля й пошкоджених скульптур. П. заявив, що як власник він готовий примиритися із втратою автомобіля, але зажадав передачі йому у власність квартири В., тим більше що її ціна відповідає вартості земельної ділянки під згорілим будинком. Сторони так і не змогли вирішити, хто ж з них є власником загиблих речей і на кому лежав ризик їхньої загибелі. Суперечка була передана в суд.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію і вирішіть спір.</p>	<p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Примітка: у презентації розміщувати тільки оптимізовані (стислі) високої якості зображення.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Договори роздрібної купівлі-продажу з окремими нетиповими умовами 2. Правове регулювання купівлі-продажу іноземної валюти. 3. Договір аукціонного продажу. 4. Правове регулювання благодійної діяльності. 5. Особливості правового регулювання договору купівлі-продажу земельної ділянки. 6. Особливості правового регулювання договору дарування в Україні та за кордоном. 7. Зміст договору ренти. 8. Розірвання договору довічного утримання (догляду).
--	--	---

	<p>Практична ситуація 11. Фабула задачі: Фермер Т. пообіцяв своєму онукові Борису купити йому будь-який вітчизняний автомобіль на вибір після закінчення навчання в університеті, на підтвердження чого склав письмове зобов'язання. Через рік Т. помер. Після закінчення університету Борис зажадав від єдиного спадкоємця Т., зазначеного в заповіті, подарувати йому "Шкоду" (збирається в м. Чоп Закарпатської обл.) або виплатити вартість автомобіля грошима. Одержавши відмову, Борис звернувся в суд. Завдання: Проаналізуйте ситуацію і вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 12. Фабула задачі: Громадська організація «Мистецька мрія» видала групі літераторів-початківців 10 000 грн. як подарунок. Літератори поділили гроші порівно. Один з обдарованих - службовець держапарату - довідався від адвоката про можливі несприятливі наслідки такого дарунка й повернув свою частину грошей дарувальникові. Інший, теж держслужбовець, також публічно відмовився від дарунку й пообіцяв передати отримані гроші на благодійні потреби. Інші письменники порахували ці дії неправильними, думаючи, що гроші були подаровані всьому авторському колективу, тому повинні бути поділені між тими, хто від них не відмовляється. Обдаровані не змогли домовитися і звернулися за допомогою до юриста. Завдання: Проаналізуйте ситуацію і вирішіть спір.</p>	
<p>Тема 16. Договори про передачу майна у тимчасове користування</p>	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми. Семінарське заняття <i>Навчальний час – 8 год.</i> Питання до семінарського заняття 1: 1. Поняття й елементи договору найму (оренди). 2. Зміст договору найму (оренди). 3. Наслідки користування, поліпшення та погіршення речі, переданої у найм. 4. Поняття та об'єкти оренди державного та комунального майна. 5. Об'єкти державного та комунального майна, які не можуть бути передані в оренду. 6. Суб'єкти орендних відносин державного та комунального майна. 7. Умови припинення договору оренди державного та комунального майна. 8. Зміна і розірвання договору найму (оренди). Окремі види договору найму (оренди). Питання до семінарського заняття 2: 1. Поняття та елементи договору прокату. Зміст договору прокату. 2. Поняття й елементи договору найму (оренди) земельної ділянки.</p>	<p>1. Підготувати реферати (доповіді). Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей): 1. Договір найму (оренди): особливості правового регулювання. 2. Зміст договору найму (оренди): теоретичні та практичні аспекти. 3. Припинення договору найму (оренди): аналіз судової практики. 4. Договір прокату: особливості правового регулювання. 5. Особливості оренди державного та комунального майна. 6. Правове регулювання договору лізингу: порівняльна характеристика цивільного та господарського законодавства. 7. Договір найму (оренди) житла. 8. Права наймача житла. 9. Оренда житла з викупом: теорія та практика застосування. 10. Підстави розірвання договору найму (оренди) житла. 11. Особливості найму транспортного засобу з екіпажем, який його</p>

	<p>3. Умови договору оренди землі. 4. Права та обов'язки орендодавця. Права та обов'язки орендаря. 5. Припинення договору найму (оренди) земельної ділянки. 6. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. 7. Зміст договору найму будівлі або іншої капітальної споруди. 8. Договір найму (оренди) транспортного засобу. 9. Зміст договору найму (оренди) транспортного засобу. 10. Договір найму (оренди) транспортного засобу без екіпажу. 11. Особливості договору найму (оренди) транспортного засобу з екіпажем.</p> <p>Питання до семінарського заняття 3: 1. Поняття та елементи договору лізингу. Види лізингу. 2. Загальні положення договору фінансового лізингу. 3. Права та обов'язки лізингодавця. Права та обов'язки лізингоодержувача. 4. Відповідальність продавця (постачальника) та ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження предмета договору лізингу.</p> <p>Питання до семінарського заняття 4: 1. Поняття і елементи договору найму (оренди) житла. 2. Оренда житла з викупом. 3. Договір найму соціального житла. 4. Розірвання договору найму (оренди) житла. 5. Договір піднайму житла. Права і обов'язки піднаймача і наймача. Припинення договору піднайму. 6. Поняття й елементи договору позички. 7. Зміст договору позички. 8. Підстави розірвання та припинення договору позички.</p> <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 6 год.</i> Практична ситуація 1. Фабула задачі: Організація-орендодавець, не одержавши від орендаря у встановлений строк орендну плату, скористалася своїм правом на утримання товарів, що належать орендареві й зберігаються в орендованому приміщенні. Оскільки заборгованість по орендній платі не була погашена протягом наступних шести місяців, орендодавець вирішив реалізувати продовольчі товари (строк придатності яких минав), для того щоб відшкодувати з вирученої суми орендні платежі. Побачивши рекламне оголошення про продаж, до орендодавця й орендаря звернулася фірма - постачальник цих продовольчих товарів і зажадала</p>	<p>обслуговує. 12. Особливості укладення договору найму (оренди) повітряних та морських суден. 13. Поняття та юридична характеристика договору позички. 14. Відмежування договору позички від інших цивільно-правових договорів.</p> <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. Строк договору піднайму: А) не може перевищувати строку договору найму; Б) не може перевищувати половини строку договору найму; В) не може перевищувати трьох місяців</p> <p>2. Наймач має право передати річ у піднайм, якщо: А) це передбачено договором; Б) про це попереджений наймодавець; В) на це є згода наймодавця</p> <p>3. Договір найму транспортного засобу за участю фізичної особи: А) укладається в письмовій формі; Б) укладається в письмовій формі та підлягає нотаріальному посвідченню; В) підлягає нотаріальному посвідченню та державній реєстрації</p> <p>4. Предметом договору лізингу може бути: А) неспоживна річ, визначена індивідуальними та родовими ознаками; Б) річ, визначена індивідуальними та родовими ознаками та віднесена відповідно до законодавства до основних фондів; В) неспоживна річ, визначена індивідуальними ознаками та віднесена відповідно до законодавства до основних фондів</p> <p>5. Якщо у договорі найму житла строк не встановлений, договір вважається укладеним на: А) п'ять років; Б) три роки; В) один рік</p> <p>6. Якщо наймачами житла є кілька осіб, їхні обов'язки за договором найму житла є: А) субсидіарними; Б) солідарними; В) визначаються за погодженням між наймодавцем та наймачами</p> <p>7. Наймач має право дозволити тимчасове проживання у помешканні іншої особи: А) за згодою наймодавця; Б) без згоди наймодавця, але з попереднім повідомленням останнього; В) виключно за рішенням суду</p> <p>8. Договір оренди житла з викупом укладається: А) у письмовій формі; Б) у письмовій формі й підлягає нотаріальному посвідченню; В) у письмовій формі й підлягає</p>
--	--	---

	<p>повернути товар, тому що останній не був оплачений покупцем (орендарем) у встановлений договором поставки строк.</p> <p>Завдання: Чи підлягає задоволенню вимога постачальника? Які ще вимоги можуть бути пред'явлені постачальником до покупця?</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Підприємець А. за договором оренди з магазином використовував вільне складське приміщення для зберігання будівельних матеріалів. Оскільки з вини партнерів А. поставка будівельних матеріалів за останні три місяці не проводилася, складське приміщення не використовувалося, А. за цей період сплачував щомісячно лише 50 % обумовленої орендної плати. Магазин звернувся в суд з вимогою розірвати договір і відшкодувати понесені збитки в тому числі - упущену вигоду.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуації. Яке рішення прийме суд?</p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Між ТОВ "Нива" та приватним підприємством "АВС" 20 червня 2012 року було укладено безстроковий договір оренди складського приміщення загальною площею 62 кв.м. У 2020 році ТОВ "Нива" було реорганізоване. В порядку реорганізації за розподільчим балансом складське приміщення перейшло до ПАТ «Нива», яке звернувся до ПП з вимогою про визнання договору оренди недійсним та звільнення приміщення. Останнє відмовилося виконати вимоги, оскільки добросовісно дотримувалося всіх умов договору.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію та вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Між приватним підприємством "РІО" та студентом 3-го курсу юридичного факультету був укладений договір побутового найму (прокату). Згідно з умовами договору, студенту було передано у користування строком на вісім місяців (з 1 жовтня 2013 року по 1 червня 2014 року) телевізор та холодильник.</p> <p>1 червня 2014 року зазначені предмети не були повернуті, а 10 вересня 2014 року студент звернувся до ПП з пропозицією продовжити термін дії договору ще на 9 місяців і оплатити користування телевізором та холодильником за літній період, але в розмірі 1/2 орендної плати. ПП відмовилося від запропонованих умов і поставило вимогу про розірвання договору та відшкодування завданих збитків у повному обсязі в тому числі -</p>	<p>нотаріальному посвідченню та державній реєстрації</p> <p>9. Строк договору позички становить: А) три місяці; Б) один рік; В) визначається відповідно до мети користування річчю</p> <p>10. Правові наслідки неповернення речі після закінчення строку договору: А) позичкодавець має право вимагати її примусового повернення, а також відшкодування завданих збитків; Б) у зв'язку з неможливістю повернути річ вона не може бути витребувана у користувача; В) якщо річ, яка була предметом договору позички, була неякісною, користувач може залишити її у себе</p> <p>11. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження предмета договору лізингу, якщо інше не встановлено договором, несе: А) лізингодержувач; Б) лізингодавець; В) лізингодавець та лізингодержувач і рівних частках</p> <p>12. Предметом договору найму може бути: А) будь-яка річ, визначена родовими ознаками; Б) річ, яка визначена індивідуальними ознаками і зберігає свій первісний вигляд при неодноразовому використанні; В) річ, яка визначена родовими ознаками і зберігає свій первісний вигляд при неодноразовому використанні</p> <p>13. Капітальний і поточний ремонт речі за договором прокату здійснює: А) наймодавець; Б) спільно наймач та наймодавець; В) наймач, за законом, з оплатою вартості ремонту наймодавцем</p> <p>14. Договір найму транспортного засобу за участю фізичної особи: А) укладається в письмовій формі; Б) укладається в письмовій формі та підлягає нотаріальному посвідченню; В) підлягає нотаріальному посвідченню та державній реєстрації</p> <p>15. Наймач має право вселити у житло інших осіб для постійного проживання в ньому за згодою: А) виключно наймодавця; Б) виключно осіб, які постійно проживають разом з ним; В) наймодавця та осіб, які постійно проживають разом з ним</p> <p>16. За договором оренди житла з викупом комунальні платежі сплачує: А) самостійно орендодавець; Б) самостійно орендар; В) орендодавець та орендар у частках, визначених домовленістю сторін</p> <p>17. Припинення договору позички можливо у наступних випадках: А) річ самочинно передана у користування іншій особі; Б) у випадку, якщо річчю користувались не за її призначенням; В) у разі смерті фізичної особи або ліквідації юридичної особи, якій річ</p>
--	--	--

	<p>упущену вигоду. Завдання: Проаналізуйте ситуацію та вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 5. Фабула задачі: Фермеру А. за договором оренди з ФГ "Світ" була передана земельна ділянка загальною площею 5 га строком на 15 років. В процесі використання земельної ділянки було виявлено джерело мінеральних вод. Фермер А. вирішив організувати цех по виробництву і розливу мінеральної води. ФГ "Світ", дізнавшись про наміри фермера, звернулося з вимогою про розірвання договору. Фермерське господарство вважало, що воно вправі і має більше можливостей самостійно розробити джерело. Завдання: Проаналізуйте ситуацію та вирішіть спір. Яке значення має умова про цільове використання об'єкта в договорах оренди земельних ділянок?</p> <p>Практична ситуація 6. Фабула задачі: Громадянин Р., власник квартири, одержаної в порядку спадкування після смерті матері, вирішив здати її в оренду. 2-х кімнатна квартира на 3-му поверсі 5-поверхового будинку мала бути використана для проживання Т. строком на 2 роки. Проте Т., обладнав там фотостудію. Численна кількість відвідувачів фотостудії створювала незручності для мешканців будинку, які поставили вимогу перед Р. про розірвання договору. Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Який порядок здачі в оренду житлових приміщень? Яким чином мешканці житлового будинку можуть захистити свої права?</p> <p>Практична ситуація 7. Фабула задачі: Власник приватизованої двокімнатної квартири Д. у 5-поверховому будинку здав в оренду одну кімнату студенту строком на півроку. Оскільки студент не дотримувався правил співжиття, галасував, не прибирав кімнату, приводив гостей, то Д. вирішив достроково розірвати договір і повернути орендну плату. Студент відмовився з'їжджати, скільки прожив у квартирі тільки один місяць, сплатив за неї до кінця дії договору і йому подобається мешкати в квартирі Д. Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 8. Фабула задачі: Громадянин А. передав гр. В. за договором позички телевизор та автомобіль строком на один рік. Громадянин В. став засновником ТОВ «Карпати» і вніс телевизор до статутного</p>	<p>передано в користування</p> <p>18. Договір оренди житла з викупом укладається на строк: А) до 30-ти років; Б) до 25-ти років; В) до 20-ти років</p> <p>19. Наймач за короткостроковим договором найму житла має право: А) придбати житло у разі його продажу переважно перед іншими особами; Б) здійснювати заміну наймача у договорі на одну з повнолітніх осіб, яка проживає разом з наймачем; В) на вселення у житло за взаємною згодою з особами, які постійно проживають разом з наймачем, та за згодою наймодавця інших осіб для постійного проживання у ньому</p> <p>20. Наймодавець має право відмовитися від договору найму і вимагати повернення речі, якщо наймач не вносить плату за користування річчю протягом: А) шести місяців підряд; Б) чотирьох місяців підряд; В) трьох місяців підряд</p> <p>3. Створити презентації у PowerPoint. Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читали на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова та речення. 14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 15. Недопустимість граматичних та інших помилок.
--	--	--

	<p>капіталу товариства. Дізнавшись про це, гром. А. почав вимагати розірвання договору позички і повернення йому автомобіля і телевізора. Гр. В заперечив, сказавши, що до закінчення договору позички ще сім місяців, і він поверне телевізор і автомобіль після закінчення дії договору.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p> <p>Практичне завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складіть проект договору лізингу. 2. Порівняйте договір лізингу з кредитним договором, договором купівлі-продажу у розстрочку. 3. Порівняйте договір фінансового лізингу і договір лізингу морського судна (враховуючи положення Закону України "Про фінансовий лізинг" та Кодекс торговельного мореплавства України). 	<p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Примітка: у презентації розміщувати тільки оптимізовані (стислі) високої якості зображення.</p> <p>Тематика (напряму розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Договір короткострокового найму житла. 2. Договір найму (оренди) житла. 3. Оренда житла з викупом. 4. Припинення договору найму (оренди). 5. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. 6. Договір лізингу: аналіз удової практики. 7. Договір позички: особливості правового регулювання. 8. Особливості договору прокату. 9. Договір найму житлових приміщень в будинках державного та комунального житлового фондів. 10. Особливості користування приміщеннями житлових будинків і прибудинковими територіями.
<p>Тема 17. Договори про виконання робіт</p>	<p>Семінарське заняття Навчальний час – 6 год.</p> <p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та елементи договору підяду. 2. Ознаки договору підяду. Залучення до виконання робіт субпідрядника. 3. Зміст договору підяду. 4. Відповідальність сторін за договором підяду. 5. Гарантії якості та види договору підяду. <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Договір побутового підяду. 2. Договір будівельного підяду. 3. Передання та прийняття робіт за договором будівельного підяду. <p>Питання до семінарського заняття 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Договір підяду на проведення проектних та пошукових робіт 2. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт 3. Права та обов'язки виконавця за договором на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних 	<p>1. Підготувати реферати (доповіді). Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості правового регулювання договору побутового підяду. 2. Співвідношення договору підяду та договору купівлі-продажу: практика застосування. 3. Кошторис в договорі підяду. 4. Відповідальність підрядника за договором підяду: аналіз судової практики. 5. Відповідальність замовника за договором підяду: аналіз судової практики. 6. Строки позовної давності за вимогами, що випливають із договору підяду. 7. Гарантії прав замовника. 8. Поняття та особливості договору підяду на проектні та пошукові роботи. 9. Поняття та юридична характеристика договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. 10. Ризики та відповідальність сторін за договором на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських

	<p>робіт</p> <p>4. Права та обов'язки замовника за договором на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт</p> <p>5. Відповідальність сторін за договором на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт</p> <p>Практичне заняття² <i>Навчальний час – 4 год.</i></p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: Між приватним підприємством “Бриг” та ТОВ “Норд” було укладено договір підряду, за яким ТОВ “Норд” зобов'язувалося виконати ремонтні роботи в приміщенні, що належало ПП. При прийнятті підприємством роботи з'ясувалося, що товариство виконало ремонт із порушенням технології (нерівно покладені кахлі, вологий паркет і т. ін.). Незважаючи на це, товариство відмовилося від належного виконання робіт без додаткової оплати. Через місяць після прийняття робіт ПП надіслало претензію ТОВ, у якій наполягало на завершенні ремонтних робіт своїм коштом, але у зв'язку із тим, що претензія не мала дати і номера, а також була підписана не керівником ПП, ТОВ “Норд” відмовилося її розглядати. Через 8 місяців приватне підприємство “Бриг” надіслало повторну претензію, що містила всі необхідні реквізити, на яку ТОВ “Норд” не відповідало. Підприємство звернулося до господарського суду.</p> <p>Завдання: дайте відповідь на вказані запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які наслідки настають для сторони за договором у разі недодержання нею порядку пред'явлення претензії? 2. Протягом якого строку замовник має право на пред'явлення позову про виявлені недоліки в роботі, виконаній за договором підряду? 3. Яке рішення має прийняти господарський суд? <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: ТОВ “Світанок”, укладаючи договір підряду на ремонтно-будівельні роботи, не склало кошторису робіт як окремого документу. Податкова інспекція подала позов до суду з вимогою про визнання договору недійсним на цій підставі. Відповідач проти позову заперечував, мотивуючи це тим, що акт приймання-передачі виконаних робіт, що був складений представниками сторін, містить перелік робіт та їх вартість.</p>	<p>та технологічних робіт.</p> <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хто несе відповідальність за несхоронність майна, переданого замовником підряднику? А) замовник як власник матеріалу; Б) замовник і підрядник солідарно; В) підрядник у силу закону 2. Якщо замовник не сплатив встановленої ціни роботи або іншої суми, належної підрядникові у зв'язку з виконанням договору підряду, підрядник має право: А) притримати результат роботи, а також устаткування, залишок невикористаного матеріалу та інше майно замовника, що є у підрядника; Б) продати результат роботи, задовольнивши свої вимоги за рахунок його вартості, а різницю в ціні повернути замовникові; В) вимагати сплати неустойки у розмірі подвійної облікової ставки НБУ за кожен день прострочення 3. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження (псування) матеріалу після настання строку здачі підрядником визначеної договором підряду роботи несе: А) замовник; Б) сторона, яка пропустила строк, якщо інше не встановлено договором або законом; В) сторона, яка надала матеріал 4. За договором побутового підряду підрядник виконує роботу: А) тільки зі свого матеріалу; Б) тільки з матеріалу замовника; В) зі свого матеріалу, а за бажанням замовника – з його матеріалу 5. У разі нез'явлення замовника за одержанням роботи або іншого ухилення від її прийняття підрядник у договорі побутового підряду має право: А) письмово попередивши замовника за два місяці, продати предмет договору побутового підряду за розумну ціну; Б) передати результат робіт у комунальну власність; В) укласти договір пожертви щодо предмета договору побутового підряду 6. Чи має право замовник відмовитися від оплати робіт або послуг, не передбачених договором побутового підряду? А) має право, якщо підрядник не використовує своє право на притримання результату роботи; Б) не має права, оскільки робота або послуга вже виконана; В) має право в силу закону
--	---	---

² Навчально-методичний посібник з дисципліни «Цивільне право. Особлива частина». - Дніпропетровськ, 2015. - 54 с.

	<p>Завдання: дайте відповідь на вказані запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що є істотними умовами договору підряду? Чи є кошторис істотною умовою договору? Чи завжди він складається? 2. Яке юридичне значення має акт приймання-передачі виконаних робіт, у яких випадках складається? 3. Яке рішення має прийняти суд? <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Між підприємством “Жовті сторінки України” та комерційною фірмою “Оксі” було укладено договір, за яким підприємство “Жовті сторінки України” зобов’язувалося виготовити і розмістити у довіднику з ідентичною назвою рекламну інформацію фірми “Оксі”. Остання, в свою чергу, зобов’язувалася оплатити ці роботи у 14-ти денний строк з моменту підписання договору. Вартість робіт встановлювалася в умовних одиницях (розрахунок 1 у.о. = 1\$ США) у гривнях за курсом НБУ на момент оплати. Оскільки фірма протягом 6-ти місяців не оплатила виконані роботи, підприємство вирішило звернутися до суду із позовом про стягнення суми заборгованості. Відповідач заперечував проти позову, посилаючися на те, що йому позивачем не було надано акту виконаних робіт.</p> <p>Завдання: дайте відповідь на вказані запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чи правомірно встановлювати суму оплати за договором в умовних одиницях, прирівнюючи їх до долара США чи іншої іноземної валюти? 2. Чи є обов’язковим складання акту виконаних робіт? 3. Яке рішення має прийняти суд? <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Іванов запросив знайомого майстра газового господарства Кирилова для установки газової плити в його будинку. Кирилов, будучи підрядником, зажадав від Іванова аванс у розмірі 30 грн. Іванов передав йому зазначену суму.</p> <p>У період виконання робіт Іванов зажадав встановити газову плиту в приміщенні, що не має вентиляції.</p> <p>Пославшись на правила безпеки експлуатації газової плити Кирилов відмовився від подальшого виконання робіт, а Іванов зажадав повернути аванс і відшкодувати йому збитки, нанесені неналежним виконанням договору підряду.</p> <p>Завдання: <i>Вирішіть суперечку.</i></p>	<p>7. Власником об’єкта будівництва або результату інших будівельних робіт, якщо інше не передбачено договором до їх здачі замовникові, є: А) замовник; Б) підрядник; В) замовник та підрядник</p> <p>8. За чий рахунок здійснюється організація та прийняття робіт, виконаних за договором будівельного підряду, а саме за рахунок? А) підрядника; Б) замовника, якщо інше не встановлено договором; В) органів місцевого самоврядування, якщо вони беруть участь у прийнятті робіт</p> <p>9. Чи має право замовник залучати інших осіб (субвиконавців) до виконання дослідно-конструкторських і технологічних робіт? А) має право лише за згодою замовника; Б) не має права в силу закону; В) має право, якщо інше не встановлено договором</p> <p>10. Плата за виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт, встановлена договором: А) може бути зменшена, якщо це передбачено законом; Б) може бути зменшена замовником на його власний розсуд, якщо фактично одержані результати не відповідали результатам, передбаченими договором; В) може бути зменшена замовником, якщо можливість такого зменшення та його межі були передбачені за домовленістю сторін</p> <p>3. Створити презентації у PowerPoint. Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім’я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко
--	---	---

		<p>читати на обраному полі слайду.</p> <p>11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.</p> <p>12. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>21. Примітка: у презентації розміщувати тільки оптимізовані (стислі) високої якості зображення.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Істотні умови договору підряду. 2. Права та обов'язки сторін за договором підряду. 3. Відповідальність сторін за порушення умов договору підряду. 4. Договір побутового підряду. 5. Особливості передання та прийняття робіт за договором будівельного підряду. 6. Відповідальність підрядника за договором будівельного підряду. 7. Відповідальність замовника за договором будівельного підряду. 8. Відмінності між договором підряду та трудовим договором. 9. Встановлення та порядок обчислення гарантійного строку щодо якості роботи за договором підряду. 10. Види договору підряду.
Тема 18. Договори про надання послуг	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми.</p> <p>Семінарське заняття</p> <p><i>Навчальний час – 10 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і види перевезень. 2. Договір перевезення вантажу. 3. Окремі види перевезень вантажу. 4. Права та обов'язки перевізника за договором перевезення вантажу. 5. Права та обов'язки відправника та одержувача за договором перевезення вантажу. 6. Договір перевезення пасажирів та вантажу. 7. Права та обов'язки пасажирів. Права та обов'язки перевізника. 8. Договір чартеру (фрахтування). Види 	<p>1. Підготувати реферати (доповіді).</p> <p>Загальні методичні рекомендації:</p> <p>Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Договір про надання медичних послуг: особливості правового регулювання. 2. Договір про надання туристичних послуг: особливості правового регулювання. 3. Договір про надання освітніх послуг: особливості правового регулювання. 4. Правове регулювання транспортних перевезень. 5. Договір перевезення вантажу: особливості правового

	<p>фрахтування.</p> <p>9. Коносамент як договір морського перевезення. Види коносаменту.</p> <p>10. Відповідальність за договором перевезення.</p> <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <p>1. Поняття й елементи договору транспортного експедирування.</p> <p>2. Істотні умови договору транспортного експедирування.</p> <p>3. Види транспортно-експедиторських послуг.</p> <p>4. Права та обов'язки експедитора. Права та обов'язки клієнта.</p> <p>5. Поняття й елементи договору зберігання. Види договору зберігання.</p> <p>6. Договір складського зберігання.</p> <p>7. Зберігання речей у ломбарді .</p> <p>8. Зберігання цінностей у банку.</p> <p>9. Зберігання речей у камерах схову організацій, підприємств транспорту.</p> <p>10. Зберігання речей у гардеробі організації.</p> <p>11. Зберігання речей пасажира під час його перевезення.</p> <p>12. Зберігання речей у готелі.</p> <p>13. Зберігання речей, що є предметом спору (секвестр).</p> <p>14. Зберігання автотранспортних засобів.</p> <p>15. Договір охорони.</p> <p>Питання до семінарського заняття 3:</p> <p>1. Основні поняття страхування.</p> <p>2. Поняття й елементи договору страхування.</p> <p>3. Істотні умови договору страхування.</p> <p>4. Обов'язки сторін за договором страхування.</p> <p>5. Види договорів страхування.</p> <p>6. Поняття та принципи обов'язкового страхування.</p> <p>7. Види обов'язкового страхування.</p> <p>8. Договір майнового страхування.</p> <p>9. Договір особистого страхування.</p> <p>10. Добровільне страхування та його види.</p> <p>11. Відмова від здійснення страхової виплати.</p> <p>12. Припинення договору страхування.</p> <p>Питання до семінарського заняття 4:</p> <p>1. Поняття й елементи договору доручення .</p> <p>2. Права та обов'язки довірителя. Права та обов'язки повіреного.</p> <p>3. Підстави припинення договору доручення.</p> <p>4. Поняття й елементи агентського договору.</p> <p>5. Поняття й елементи договору комісії.</p> <p>6. Поняття й елементи договору управління майном.</p> <p>Питання до семінарського заняття 5:</p> <p>1. Поняття, юридична характеристика та зміст договору перевезення вантажу.</p> <p>2. Поняття, юридична характеристика та зміст договору зберігання. Види</p>	<p>регулювання.</p> <p>6. Договір перевезення пасажирів та багажу: теорія та практика застосування.</p> <p>7. Особливості договору чартеру (фрахтування).</p> <p>8. Підстави звільнення перевізника від відповідальності.</p> <p>9. Договір транспортного експедирування.</p> <p>10. Договір охорони особи.</p> <p>11. Договір охорони квартир.</p> <p>12. Зберігання на товарному складі.</p> <p>13. Характеристика спеціальних видів зберігання.</p> <p>14. Договір страхування: теорія та практика застосування.</p> <p>15. Порядок здійснення страхових виплат.</p> <p>16. Припинення договору страхування.</p> <p>17. Страхування життя.</p> <p>18. Страхування цивільної відповідальності власників зброї.</p> <p>19. Страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.</p> <p>20. Особливості укладення договору консигнації.</p> <p>21. Управління цінними паперами.</p> <p>22. Особливості договору управління майном.</p> <p>23. Особливості припинення договору управління майном.</p> <p>24. Особливості управління цінними паперами.</p> <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу.</p> <p>Загальні методичні поради:</p> <p>Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. У разі неможливості виконати договір про безоплатне надання послуг, що виникла з вини замовника або внаслідок непереборної сили, замовник зобов'язаний:</p> <p>А) виплатити виконавцеві розумну плату;</p> <p>Б) виплатити виконавцеві плату, встановлену договором;</p> <p>В) відшкодувати виконавцеві усі фактичні витрати, необхідні для виконання договору</p> <p>2. Збитки, завдані замовнику невиконанням або неналежним виконанням договору про надання послуг за плату, підлягають відшкодуванню виконавцем у повному обсязі, якщо інше не встановлено договором:</p> <p>А) за умови умисного заподіяння збитків;</p> <p>Б) за наявності його вини;</p> <p>В) якщо не доведе, що належне виконання виявилось неможливим унаслідок непереборної сили, якщо інше не встановлено договором або законом</p> <p>3. Договір чартеру (фрахтування) характеризується:</p> <p>А) перевезенням пасажирів чи вантажу у межах території однієї держави;</p> <p>Б) здійсненням перевезення за єдиним транспортним документом різними видами транспорту;</p>
--	--	---

	<p>зберігання.</p> <p>3. Поняття, види, форми страхування. Страхова термінологія.</p> <p>4. Поняття, юридична характеристика та істотні умови договору страхування.</p> <p>5. Поняття, юридична характеристика, зміст договору доручення та умови його виконання.</p> <p>6. Поняття, юридична характеристика та зміст договору комісії. Відмінність від договору доручення.</p> <p>7. Договір управління майном: поняття, зміст, підстави припинення.</p> <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 8 год.</i></p> <p>Практичне заняття №1 Практична ситуація 1. Фабула задачі: До господарського суду із позовною заявою про розірвання договору та повернення коштів звернулося ПАТ “Грон”, яке у 2012 р. уклало договір з аудиторською фірмою “Незалежний аудитор” про надання бухгалтерських послуг строком на п’ять років. Під час податкової перевірки у 2014 р. інспектором були виявлені численні порушення правил ведення бухгалтерського обліку, в тому числі відсутність ряду первинних документів, що потягло за собою накладення штрафів. Юрисконсульт ПАТ “Грон” у судовому засіданні заявив, що як би аудиторська фірма “Незалежний аудитор” сумлінно виконувала умови договору про надання бухгалтерських послуг, то не були б накладені штрафи. У зв’язку з цим вони наполягають на розірванні договору, стягнення суми штрафів, а також всіх сплачених по договору аудиторській фірмі “Незалежний аудитор” коштів. Відповідач заперечив проти позову і заявив, що втрата бухгалтерських документів і накладені штрафи є наслідком недбалого виконання посадових обов’язків працівниками ПАТ “Грон”.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію і вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Між ТОВ “Прогрес” і Управлінням залізниці Закарпатської області було укладено договір на перевезення 40 т пшениці. Подані 4 вагони були повністю завантажені. На станції призначення при прийнятті вантажу було виявлено повну непридатність пшениці для переробки. В акті експертизи, проведеної на вимогу одержувача, зазначено, що пшениця заражена шкідником і з неї не вийде муки першого сорту. Тому продукція не може бути використана і підлягає знищенню.</p> <p>ТОВ “Прогрес” звернулося до залізниці з вимогою про відшкодування збитків, оскільки вважали, що зараження могло</p>	<p>В) наданням за плату всієї або частини місткості в транспортному засобі на один або декілька рейсів для перевезення вантажу або з іншою метою</p> <p>4. У разі відмови пасажирів від перевезення з причин затримки відправлення транспортного засобу перевізник зобов’язаний пасажирів:</p> <p>А) повернути провізну плату; Б) повернути провізну плату та упуцену вигоду; В) відшкодувати упуцену вигоду</p> <p>5. Предметом договору транспортного експедирування є:</p> <p>А) здійснення перевезення вантажу; Б) здійснення дій юридичного та/або фінансового характеру в сфері перевезення пасажирів; В) послуги, пов’язані з виконанням або організацією виконання договору перевезення вантажу</p> <p>6. Будь-яка із сторін договору має право відмовитися від договору транспортного експедирування, попередивши про це другу сторону:</p> <p>А) за 15 днів до припинення договору; Б) за 30 днів до припинення договору; В) у розумний строк</p> <p>7. У договорі зберігання, де зберігачем виступає професійний зберігач, у разі відмови поклажодавця передати річ, зберігач:</p> <p>А) має право витребувати річ на виконання досягнутих домовленостей; Б) має право вимагати відшкодування збитків, завданих йому у зв’язку з тим, що зберігання не відбулося; В) має права вимагати передання речі на зберігання</p> <p>8. Якщо строк зберігання речі не встановлено договором, зберігач зобов’язаний зберігати річ:</p> <p>А) протягом одного місяця; Б) протягом двох місяців; В) до пред’явлення поклажодавцем вимоги про її повернення</p> <p>9. Готель відповідає за схоронність речей, внесених до готелю особою, яка проживає у ньому, з моменту:</p> <p>А) окремого передання речей працівникам готелю; Б) внесення у спеціальне відведене для особи приміщення або передання працівникам готелю; В) внесення плати за зберігання речей</p> <p>10. До зберігання речей в автоматичних камерах схову самообслуговування застосовуються положення про договір:</p> <p>А) ренти; Б) найму; В) перевезення пасажирів</p> <p>11. У разі неможливості виконати договір про безоплатне надання послуг, що виникла з вини замовника або внаслідок непереборної сили, замовник зобов’язаний:</p> <p>А) виплатити виконавцеві розумну плату; Б) виплатити виконавцеві плату, встановлену договором; В) відшкодувати виконавцеві усі фактичні витрати, необхідні для виконання договору</p>
--	--	---

	<p>статися під час перевезення. Завдання: Проаналізуйте ситуацію і вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: За умовами договору перевезення, укладеного 15 березня 2014 року між ПАТ "Нікопольський завод феросплавів" та ПАТ "Патхім" на адресу ПАТ "Нікопольський завод феросплавів" за залізничною накладною у вагоні надійшов коксовий горішок. Під час видачі вантажу була встановлена вагова недостача вантажу в кількості 5480 кг, що підтверджуються актом від 14 липня 2014 року. У вказаному акті було зазначено, що завантаження вагону відбулося засобами відправника – ПАТ "Патхім". Завантаження вантажу правильне, рівномірне, вище бортів, замаркіроване вапном, слідів втрати вантажу не виявлено, двері та люки в вагоні щільно зачинені, витікання вантажу не було, кількість недостаючого вантажу у вагон вміститися могла. Зважування вагонів відбулося на станції призначення, з зупинкою, без розчеплення. Вказаним актом був зафіксований той факт, що доступу до вантажу при перевезенні сторонніх осіб не було, перевезення справне. ПАТ "Нікопольський завод феросплавів" звернувся з позовом до Державного підприємства "Укрзалізниця", ПАТ "Патхім" про стягнення 54800 гривень. Завдання: Проаналізуйте ситуацію, яке рішення прийме господарський суд?</p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: При одержанні 23 лютого 2014 року вантажу, що перевозився автомобілем "Камаз", встановлено недостачу і псування вантажу на загальну суму 6280 грн. Факти були підтверджені актом від 25 лютого 2014 року. Одержувач – ПАТ "Онiкс" – пред'явив 21 березня 2014 року претензію до АТП. До претензії не були долучені комерційний акт та розрахунок суми недостачі. 21 листопада 2014 року, не одержавши відповіді від АТП, ПАТ "Онiкс" звернувся з позовом до господарського суду. Суд відмовив у прийнятті позовної заяви у зв'язку з відсутністю доказів досудового врегулювання спору. Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Яка позовна давність встановлена для договорів перевезень автомобільним транспортом?</p> <p>Практичне заняття №2 Практична ситуація 1. Фабула задачі: Пасажи́р М. спізнився на поїзд на 20 хвилин. Звернувшись у касу залізничного вокзалу, він зажадав повернення вартості квитка в повному розмірі, пояснивши, що спізнився на</p>	<p>12. Збитки, завдані замовнику невиконанням або неналежним виконанням договору про надання послуг за плату, підлягають відшкодуванню виконавцем у повному обсязі, якщо інше не встановлено договором: А) за умови умисного заподіяння збитків; Б) за наявності його вини; В) якщо не доведе, що належне виконання виявилось неможливим унаслідок непереборної сили, якщо інше не встановлено договором або законом</p> <p>13. Договір чартеру (фрахтування) характеризується: А) перевезенням пасажирів чи вантажу у межах території однієї держави; Б) здійсненням перевезення за єдиним транспортним документом різними видами транспорту; В) наданням за плату всієї або частини місткості в транспортному засобі на один або декілька рейсів для перевезення вантажу або з іншою метою</p> <p>14. У разі відмови пасажирів від перевезення з причин затримки відправлення транспортного засобу перевізник зобов'язаний пасажирів: А) повернути провізну плату; Б) повернути провізну плату та упушену вигоду; В) відшкодувати упушену вигоду</p> <p>15. Предметом договору транспортного експедирування є: А) здійснення перевезення вантажу; Б) здійснення дій юридичного та/або фінансового характеру в сфері перевезення пасажирів; В) послуги, пов'язані з виконанням або організацією виконання договору перевезення вантажу</p> <p>16. Будь-яка із сторін договору має право відмовитися від договору транспортного експедирування, попередивши про це другу сторону: А) за 15 днів до припинення договору; Б) за 30 днів до припинення договору; В) у розумний строк</p> <p>17. У договорі зберігання, де зберігачем виступає професійний зберігач, у разі відмови поклажодавця передати річ, зберігач: А) має право витребувати річ на виконання досягнутих домовленостей; Б) має право вимагати відшкодування збитків, завданих йому у зв'язку з тим, що зберігання не відбулося; В) має права вимагати передавання речі на зберігання</p> <p>18. Якщо строк зберігання речі не встановлено договором, зберігач зобов'язаний зберігати річ: А) протягом одного місяця; Б) протягом двох місяців; В) до пред'явлення поклажодавцем вимоги про її повернення</p> <p>19. Готель відповідає за збереження речей, внесених до готелю особою, яка проживає у ньому, з моменту: А) окремого передавання речей працівникам готелю; Б) внесення у спеціальне відведене для особи приміщення або передавання</p>
--	--	---

	<p>поїзд через затримку руху приміських поїздів, і, отже, немає його провини, а є вина залізниці. Касир відмовив у задоволенні вимоги М.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Чи підлягає вимога М. задоволенню?</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Студенти Б., К., М. їхали на гірськолижну базу автобусом Ужгород - Рахів. При посадці в автобус з дозволу водія вони помістили у багажне відділення автобуса 3 пари гірських лиж і 3 спортивні сумки. Прибувши у Рахів, студенти не виявили 2 сумок і заявили претензію водію про пропажу гірськолижного спорядження. З їхніх слів спорядження знаходилося у цих 2-х сумках, в 3-й сумці були продукти харчування. Водій відмовився зафіксувати факт пропажі, оскільки вміст сумок був йому невідомий. Студенти звернулися з позовом до АТП про відшкодування вартості спорядження на загальну суму 12500 грн. та 5000 грн. моральної шкоди. Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Громадянин М. згідно з проїзним квитком зайняв місце в купе вагону поїзда Ужгород-Київ. Роздягнувшись в купе і залишивши свої речі, М. пішов у ресторан повечеряти. Повернувшись у купе, він не виявив своїх речей. М. пред'явив претензії провіднику та начальнику поїзда. Останні відмовилися зафіксувати факт пропажі і відхилили будь-які вимоги про відшкодування. Повернувшись до Ужгорода, М. пред'явив позов до управління залізниці про відшкодування вартості багажу на суму 980 грн. і моральної шкоди на 2000 грн. В позовній заяві вказано, що пропажа стала можливою через невиконання провідником своїх обов'язків. Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: За договором складського зберігання товарний склад прийняв на зберігання від ТОВ „Карпати” 250 л молока та 120 л кефіру. У зв'язку з аварією в енергосистемі складські приміщення були відключені від електроенергії. Товарний склад був попереджений, що ліквідація наслідків аварії можлива лише через 2 доби. Щоб запобігти псуванню переданого на зберігання майна, товарний склад негайно попередив усіх покладавачів про необхідність забрати товар зі складу. ТОВ „Карпати” не змогло оперативним чином вивести свій товар і розмістити його на зберігання на іншому</p>	<p>працівникам готелю; В) внесення плати за зберігання речей</p> <p>3. Створити презентації у PowerPoint. Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читали на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова та речення. 14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 15. Недопустимість граматичних та інших помилок. 16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту. 17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних. 18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel. 19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту. 20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt <p>Примітка: у презентації розміщувати тільки оптимізовані (стислі) високої якості зображення.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правове регулювання
--	--	--

	<p>складі. У результаті частина товару була зіпсована і ТОВ „Карпати” звернулося до товарного складу з вимогою про відшкодування збитків.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір. Чи підлягає задоволенню вимога ТОВ „Карпати”?</p> <p>Практичне заняття №3</p> <p>Практична ситуація 1.</p> <p>Фабула задачі:</p> <p>За договором складського зберігання на елеваторі ПАТ „Борошно” зберігало зерно. Строк зберігання був визначений „до початку посівної”. Коли ПАТ „Борошно” звернулося з вимогою про видачу зерна, то виявилось, що на елеваторі немає відповідної кількості зазначеного у договорі сорту пшениці та жита. Представникам ПАТ „Борошно” запропонували приїхати пізніше, оскільки очікувалося поновлення запасів зерна з резерву.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Які особливості зберігання речей, визначених родовими ознаками? Чи виникне право на відшкодування недержаних доходів, якщо посівну не буде проведено вчасно?</p> <p>Практична ситуація 2.</p> <p>Фабула задачі:</p> <p>Громадянин Л. прийшов у ресторан. Побачивши вішак, повісив на нього куртку і шапку. Повечерявши, громадянин Л. виявив, що його куртка і шапка зникли. Громадянин Л. заявив вимогу до адміністрації ресторану про відшкодування йому вартості куртки і шапки.</p> <p>Адміністрація ресторану заявила, що не несе відповідальності за зберігання одягу.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 3.</p> <p>Фабула задачі:</p> <p>Громадянин Д. застрахував життя і здоров'я дочки В. 21 квітня 2017 року внаслідок дорожньо-транспортної пригоди В. загинула, Д. отримав значні тілесні ушкодження. По факту ДТП була порушена кримінальна справа, вироком суду у скоєнні ДТП встановлена вина Д. Страховик відмовив у виплаті страхового відшкодування, оскільки смерть В. сталася з вини Д - батька.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію.</p> <p>Практична ситуація 4.</p> <p>Фабула задачі:</p> <p>Пасажир Б. придбав проїзний квиток на поїзд Ужгород-Львів. Проходячи до перону через касовий зал, де проводилися ремонтні роботи, пасажир Б. зазнав тілесних ушкоджень внаслідок падіння на нього відра з фарбою. Машиною швидкої допомоги Б. був доставлений у лікарню і</p>	<p>перевезень та їх види.</p> <p>2. Поняття та юридична характеристика договору перевезення вантажу.</p> <p>3. Права та обов'язки сторін за договором перевезення вантажу.</p> <p>4. Відповідальність сторін за договором перевезення вантажу.</p> <p>5. Договір перевезення пасажирів та багажу.</p> <p>6. Поняття, види та форми страхування.</p> <p>7. Поняття та юридична характеристика договору страхування.</p> <p>8. Права та обов'язки сторін.</p> <p>9. Порядок здійснення страхових виплат.</p> <p>10. Припинення договору страхування.</p> <p>11. Поняття та значення договору зберігання.</p> <p>12. Права та обов'язки сторін.</p> <p>13. Відповідальність сторін.</p> <p>14. Характеристика спеціальних видів зберігання.</p> <p>15.</p>
--	---	---

	<p>госпіталізований. Витрати на лікування за 14 днів становили 1830 грн.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте Правила обов'язкового страхування пасажирів на транспорті. Кому слід пред'явити вимогу про відшкодування шкоди?</p> <p>Практична ситуація 5.</p> <p>Фабула задачі:</p> <p>Громадянин М. застрахував у СК "Глобус" цивільну відповідальність за шкоду, заподіяну належним йому транспортним засобом на суму 5000 грн. 23 березня 2017 року, перебуваючи за кермом, М. скоїв наїзд на пішохода Д. і травмував його.</p> <p>На підставі ст.1187 ЦК України Д. пред'явив позов до гр. М. про відшкодування 5000 грн. збитків (витрати на лікування та догляд, вартість пошкодженого одягу) і 3000 грн. моральної шкоди. Рішенням суду з М. на користь Д. присуджено 3500 грн. відшкодування збитків і 2000 грн. моральної шкоди.</p> <p>М. звернувся до СК "Глобус" про виплату страхового відшкодування.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Чи має право М. на виплату страхового відшкодування?</p> <p>Практичне заняття №4</p> <p>Практична ситуація 1.</p> <p>Фабула задачі:</p> <p>Громадянин В. за виконання даного йому доручення зажадав від А. виплати винагороди за укладення договору по найму житлового приміщення в розмірі 10% ціни укладеного ним договору. А. відмовився виплатити винагороду в такому розмірі, оскільки при укладанні договору конкретна сума винагороди названа не була, однак він дуже задоволений умовами укладеної В. угоди й готовий виплатити винагороду в розмірі 1 % ціни договору. В. уважав, що він вправі сам призначити суму належної йому винагороди. Крім того, як йому відомо, агентства по найму житла за подібну послугу одержують винагороду в розмірі від 15 до 25% ціни договору. Він же просить мінімальну суму.</p> <p>При розгляді суперечки в суді з'ясувалося, що власником квартири, договір про найм якої уклав В., є його дружина, і В. управляє квартирою на підставі агентського договору.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 2.</p> <p>Фабула задачі:</p> <p>ТОВ «Уж» уклало із громадянином Б. договір доручення й видало відповідну довіреність. Б. оформив від імені ТОВ «Уж» договір з акціонерним товариством "Лено", агентським представником якого він був. Договір був вигідним як для ТОВ «Уж», так і для</p>	
--	---	--

	<p>акціонерного товариства, однак керівництво ТОВ «Уж», довідавшись, що Б. є агентом акціонерного товариства, оголосило про недійсність укладеного договору як такого, що укладений з порушенням законодавства про представництво. Б вважав, що він не порушив ні закон, ні інтереси ТОВ «Уж», керівництво якої неправомірно відкликало доручення, розірвавши тим самим договір доручення.</p> <p>Завдання: Сторони звернулись за консультацією до юриста. Дайте відповідну консультацію.</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: 11 вересня 2020 року позивач зі свого банківського рахунку в банку ОТП у м. Будапешт здійснив електронний переказ грошових коштів в розмірі 90700 доларів США на ім'я О. В банківському підтвердженні в інформації про бенефіціара зазначено: "Гроші для дружини на купівлю квартири в місті Києві". Зазначені кошти О. отримані. 26 листопада 2020 року на ім'я сина А. жінки придбана квартира за 1 150 000 грн. 6 грудня 2020 року син подарував цю квартиру мамі. Гр. Б. (позивач) звернувся з вимогою до суду про визнання недійсним договору купівлі-продажу, оскільки виходив із того, що між сторонами в усній формі було укладено договір доручення, за яким він уповноважив О. (жінку) укласти договір купівлі квартири на його ім'я на суму 90700 доларів США, який відповідачка не виконала, придбавши квартиру за його кошти на ім'я сторонньої для позивача особи – А. (для свого сина). <i>Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</i></p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: За договором між довірчим товариством "Надія" та громадянином А. останній передав приватизаційний майновий сертифікат та житлові чеки. ДТ "Надія" разом з іншими акумульованими приватизаційними паперами вклало їх в акції ПАТ "Мехзавод". Рішенням господарського суду ПАТ "Мехзавод" було визнано банкрутом. А. звернувся до ДТ "Надія" з вимогою повернути належні йому приватизаційні папери і відшкодувати упущену вигоду, оскільки за весь період він не отримував жодних дивідендів. Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p>	
<p>Тема 19. Договори щодо здійснення кредитно-розрахункових операцій</p>	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 6 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття й елементи договору позики. 2. Кредитний договір. 3. Класифікація кредитів. 4. Споживчий кредит. 	<p>1. Підготувати реферати (доповіді). Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості новачки боргу в

	<p>5. Види кредитних операцій.</p> <p>6. Зміст кредитного договору.</p> <p>7. Комерційний кредит.</p> <p>8. Правові наслідки недійсності кредитного договору.</p> <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <p>1. Договір банківського вкладу (депозиту).</p> <p>2. Види банківських вкладів та документи, що підтверджують письмову форму договору банківського вкладу.</p> <p>3. Права вкладника та обов'язки банку за договором банківського вкладу (депозиту).</p> <p>Питання до семінарського заняття 3:</p> <p>1. Поняття й елементи договору банківського рахунку. Порядок укладення договору банківського рахунку.</p> <p>2. Види поточних рахунків.</p> <p>3. Черговість списання грошових коштів з рахунку.</p> <p>4. Рахунок умовного зберігання (ескроу).</p> <p>5. Поняття й елементи договору факторингу. Зміст договору факторингу. Відповідальність за договором факторингу.</p> <p>6. Загальні положення безготівкових розрахунків.</p> <p>7. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень.</p> <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 4 год.</i></p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: Хоменко одержав від Груби розписку наступного змісту: “Я, М.С. Груба, зобов'язуюся повернути В.О. Хоменку 14 листопада 2007 р. суму в розмірі 15 тисяч грн, отриману від нього у борг”. 15 листопада 2007 р. Хоменко зажадав від Груби повернення боргу. Але той відмовив. Хоменко пред'явив позов до суду. На судовому засіданні відповідач пояснив, що одержавши розписку, Хоменко разом з ним, Грубою, і його дружиною, направився до банку, щоб зняти суму зі свого рахунку. Але на рахунку грошей не виявилось. Хоменко завірив Грубу, що до вечора сума буде йому вручена. Однак не виконав обіцянку. Груба, зайнявши потрібну суму грошей у свого приятеля, подзвонив Хоменку і попросив його повернути розписку. Той пообіцяв негайно її порвати.</p> <p>Завдання: З якого моменту договір позики вважається укладеним? Яке рішення повинен ухвалити суд?</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Банк уклав із Астрахановим кредитний договір. Передбачаючи видачу кредиту,</p>	<p>позикове зобов'язання.</p> <p>2. Договір банківського вкладу на користь третьої особи.</p> <p>3. Відмінність договору позики від кредитного договору.</p> <p>4. Види кредитів.</p> <p>5. Комерційний кредит: особливості правового регулювання.</p> <p>6. Споживче кредитування: сучасний стан та проблеми розвитку.</p> <p>7. Поняття та юридична характеристика договору банківського вкладу.</p> <p>8. Відмежування договору банківського вкладу від подібних договорів.</p> <p>9. Договір факторингу: актуальні аспекти.</p> <p>10. Способи забезпечення кредитного договору.</p> <p>11. Договори позики і позички: спільне та відмінне.</p> <p>12. Порівняльна характеристика договору банківського вкладу і договору зберігання в банківській скриньці.</p> <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. Якщо договором не встановлений строк повернення позики або цей строк визначений моментом пред'явлення вимоги, позика має бути повернена позичальником протягом: А) 5 днів від дня пред'явлення позикодавцем вимоги про це, якщо інше не встановлено договором; 15 днів від дня пред'явлення позикодавцем вимоги про це; = 30 днів від дня пред'явлення позикодавцем вимоги про це, якщо інше не встановлено договором</p> <p>2. Якщо позичальник своєчасно не повернув речі, визначені родовими ознаками, він зобов'язаний: А) сплатити неустойку; Б) відшкодувати збитки; В) відшкодувати моральну шкоду</p> <p>3. Якщо договором позики встановлений обов'язок позичальника повернути позику частинами (з розстроченням), то в разі прострочення повернення чергової частини позикодавець має право вимагати: А) відшкодування збитків; Б) дострокового повернення частини позики, що залишилася, та сплати процентів, належних йому; В) сплати штраф</p> <p>4. У разі розголошення банком відомостей, що становлять банківську таємницю, клієнт має право вимагати від банку: А) відшкодування моральної шкоди; Б) відшкодування завданих збитків та моральної шкоди; В) сплати штраф</p> <p>5. За домовленістю сторін борг, що виник із договору купівлі-продажу, може бути</p>
--	--	---

	<p>банк витратив кошти на залучення грошових ресурсів для цієї мети. Однак за 5 днів до встановленого строку видачі кредиту Астраханов заявив про відмову від договору, не пояснивши мотиви цього.</p> <p>У відповіді на вказану заяву банк указав наступне: “Відсутність у кредитному договорі вказівки на строк свідчить про те, що сторони не домовилися про наявність у позичальника права на відмову від договору. Однак ми згодні розірвати договір за умови відшкодування Вами збитків, яких ми зазнали при залученні грошових ресурсів для виконання умов кредитного договору”.</p> <p>Астраханов звернувся до юриста за порадою.</p> <p>Завдання: <i>За яких умов позичальник має право на відмову від отримання кредиту? Оцініть обґрунтованість доводів банку і дайте пораду Астраханову.</i></p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Іщук звернулася до суду з позовом до племінниці Коваль про повернення 600 грн. із індексацією їх за станом на момент повернення боргу. Позивачка показала, що цю суму вона позичала на покупку меблів ще три з половиною роки тому з умовою повернення боргу протягом трьох років. За цей час Коваль з нею не розраховувалась, і зростання цін знецінило позичену суму. Тому їй потрібно проіндексувати відповідно до купівельної спроможності. До позовної заяви доданий талон поштового переказу дворічної давності. Однак Коваль пояснила, що це був переказ за куплений Іщук сервіс.</p> <p>Завдання: <i>Як укладається договір позики? Як необхідно вирішити справу?</i></p> <p>Завдання. Для підгрупи 1. Скласти порівняльну таблицю договору позики та кредитного договору.</p> <p>Для підгрупи 2. Скласти порівняльну таблицю договору факторингу та договору купівлі-продажу права вимоги.</p> <p>Для підгрупи 3. Скласти порівняльну таблицю договору позики та договору банківського вкладу (рахунку).</p>	<p>замінений договором: А) позики; Б) кредитним; В) позики</p> <p>6. Чи має право кредитор відмовитися від надання позичальникові передбаченого договором кредиту? А) має право в будь-якому випадку; Б) не має права; В) має право при наявності обставин, які явно свідчать про те, що наданий позичальникові кредит своєчасно не буде повернений</p> <p>7. Чи має право позичальник відмовитися від одержання кредиту частково або в повному обсязі? А) має право, повідомивши про це кредитодавця до встановленого договором строку його надання, якщо інше не встановлено договором або законом; Б) має право, якщо сплатить кредитодавцеві неустойку; В) не має права</p> <p>8. Чи може бути односторонньо зменшений банком встановлений договором розмір процентів на строковий вклад або на вклад, внесений на умовах його повернення, у разі настання визначених договором обставин? А) може, якщо це передбачено договором; Б) може лише при значному зниженні рівня інфляції; В) ні, якщо інше не встановлено законом</p> <p>9. Чи відповідає клієнт перед фактором за дійсність грошової вимоги, право якої відступається? А) так, якщо інше не встановлено договором факторингу; Б) ні, якщо інше не встановлено договором факторингу або законом; В) так</p> <p>10. Чи відповідає клієнт за невиконання або неналежне виконання боржником грошової вимоги, право якої відступається і яка пред'явлена до виконання фактором? А) ні, якщо інше не встановлено договором факторингу; Б) так; В) ні</p> <p>11. У разі невиконання позичальником обов'язків, встановлених договором позики, щодо забезпечення повернення позики, а також у разі втрати забезпечення виконання зобов'язання або погіршення його умов за обставин, за які позикодавець не несе відповідальності, позикодавець має право вимагати: А) розірвання договору; Б) повернення позики; В) дострокового повернення позики та сплати належних йому процентів, якщо інше не встановлено договором</p> <p>12. Чи може бути позика, надана за договором безпроцентної позики, повернена позичальником достроково? А) так, якщо інше не встановлено договором; Б) ні, якщо інше не встановлено договором; В) лише за згодою позикодавця</p> <p>13. Чи має право кредитор змінювати встановлений кредитним договором порядок розрахунку змінюваної процентної</p>
--	--	---

		<p>ставки без згоди позичальника? А) так; Б) ні; В) так, якщо інше не встановлено в договорі</p> <p>14. Які правові наслідки виникають в разі встановлення в кредитному договорі умови щодо права кредитодавця змінювати розмір фіксованої процентної ставки в односторонньому порядку? А) така умова є нікчемною; Б) така умова може бути визнана в судовому порядку недійсною; В) така умова є дійсною</p> <p>15. Чи має право банк визначати та контролювати напрями використання грошових коштів клієнта? А) має право, якщо договором не передбачено інше; Б) має право в будь-яких випадках; В) не має права</p> <p>16. Банк має право вимагати розірвання договору банківського рахунка якщо сума грошових коштів, що зберігаються на рахунку клієнта, залишилася меншою від мінімального розміру, передбаченого банківськими правилами або договором, якщо така сума не буде відновлена від дня попередження банком про це, протягом: А) одного місяця; Б) двадцяти днів; В) чотирнадцяти днів</p> <p>17. Банк має право вимагати розірвання договору банківського рахунка у разі відсутності операцій за цим рахунком, якщо інше не встановлено договором, протягом: А) шести місяців; Б) одного року; В) трьох років</p> <p>18. Банк може відмовитися від договору банківського рахунка та закрити рахунок клієнта у разі відсутності залишку грошових коштів на цьому рахунку та відсутності операцій за рахунком клієнта протягом: А) десяти років підряд; Б) п'яти років підряд; В) трьох років підряд</p> <p>19. У разі необґрунтованого ухилення банку від укладення договору банківського рахунка клієнт має право звернутися до суду з вимогою про: А) сплату штрафу; Б) відшкодування збитків, завданих ухиленням; В) відшкодування упущеної вигоди</p> <p>20. В разі несвоєчасного зарахування на рахунок грошових коштів, що надійшли клієнтові, банк повинен: А) зарахувати відповідну суму на рахунок клієнта протягом трьох робочих днів та сплатити пеню; Б) негайно після виявлення порушення зарахувати відповідну суму на рахунок клієнта або належного отримувача, сплатити проценти та відшкодувати завдані збитки, якщо інше не встановлено законом; В) зарахувати відповідну суму на рахунок клієнта або належного отримувача протягом трьох робочих днів</p>
--	--	--

<p>Тема 20. Договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності</p>	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 4 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та елементи авторського договору. 2. Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. 3. Поняття й елементи ліцензійного договору. Види ліцензійних договорів. 4. Зміст ліцензійного договору. Субліцензійний договір. 5. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. 6. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. 7. Особливості договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності. <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Договір концесії. Істотні умови договору концесії. 2. Поняття й елементи договору комерційної концесії. 3. Зміст договору комерційної концесії. 4. Договір комерційної субконцесії. 5. Договір про спільну діяльність. 6. Поняття й елементи договору простого товариства. <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 4 год.</i></p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: До суду звернулось підприємство «Світоч», яке займається виробництвом кондитерських виробів за захистом свого порушеного права інтелектуальної власності на комерційне найменування. Зазначивши у позовній заяві, що вони зареєстрували своє підприємство ще в 1993 році, а тепер дізналися, що пів року тому було зареєстровано інше підприємство з такою ж назвою. У запереченні інше підприємство пояснило, що вони займаються виготовленням і продажем світильників та інших освітлюючих приладів, а не кондитерських виробів і тому не порушують прав на комерційне найменування. Завдання: Чи порушило підприємство по виготовленню світильників право інтелектуальної власності на комерційне найменування?</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Приватний підприємець Іванов зареєстрував своє підприємство під назвою «Цезар» і успішно займався підприємницькою діяльністю. Через 2 роки</p>	<p>1. Підготувати реферати (довіді). Загальні методичні рекомендації: Реферат (довідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (довідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ліцензійні договори на використання об'єктів промислової власності. 2. Авторський договір. 3. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. 4. Види ліцензій. 5. Субліцензійний договір. 6. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності: сучасні тенденції розвитку. 7. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності: сучасний стан та перспективи розвитку. 8. Види договору комерційної концесії. 9. Відмежування договору комерційної концесії від інших договорів у сфері інтелектуальної власності. 10. Договір комерційної субконцесії. 11. Видавничий договір як вид авторського договору. 12. Становлення та розвиток інституту комерційної концесії в Україні. 13. Браузер-обгортковий ліцензійний договір: сучасний стан та перспективи розвитку. <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Істотними умовами договору щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності є: А) предмет, ціна та строк; Б) предмет та ціна; В) ціна та форма. 2. Чи можуть договори, щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності укладатись в усній формі? А) так, у будь-яких випадках; Б) так, якщо це встановлено в договорі; В) так, у випадках встановлених законом. 3. Ліцензія, яка передбачає передання всіх прав на використання предмета ліцензії одній особі на весь термін дії охоронного документа, є ліцензією: А) одиничною; Б) невиключною; В) субліцензією. 4. Ліцензійний договір є договором: А) консенсуальним, одностороннім,

	<p>через борги підприємство було ліквідовано.</p> <p>Завдання: Чи втратив Іванов майнові права інтелектуальної власності на найменування свого колишнього підприємства?</p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: 12.08.2019 Курбась написав слова до музики відомого композитора, в результаті чого було створено пісню і оприлюднено її. 20.12.2020 Курбась випадково почув по радіо вірш англійською мовою, який був в точності як ті слова з його пісні. Завдання: Чи порушено майнове право Курбася?</p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Столбовий все життя займався написанням романів та їх видавництвом. Після того, як він помер, його діти знайшли його щоденник, в якому він у формі роману виклав майже усе своє життя. Прочитавши його, діти в пам'ять про батька вирішили опублікувати цей роман. Завдання: Чи мають вони на це право?</p>	<p>відплатним; Б) публічним, взаємним, відплатним; В) консенсуальним, двостороннім, відплатним.</p> <p>5. Сторонами у ліцензійному договорі є: А) ліцензіар і ліцензіат; Б) праволоділець і користувач; В) творець і замовник.</p> <p>6. Ліцензіаром за ліцензійним договором можуть виступати: А) особи, які здійснюють підприємницьку діяльність; Б) лише юридичні особи; В) фізичні особи, юридичні особи та держава.</p> <p>7. У разі відсутності у ліцензійному договорі умови про строк договору він вважається укладеним на строк, що залишився до спливу чинності виключного майнового права на визначений у договорі об'єкт права інтелектуальної власності, але не більше ніж на: А) десять років; Б) п'ять років; В) три роки.</p> <p>8. Сторонами договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності є: А) праволоділець та користувач; Б) автор та замовник; В) творець та замовник.</p> <p>9. Договір, за яким одна сторона (особа, що має виключні майнові права) передає іншій стороні частково або у повному складі ці права відповідно до закону та на визначених договором умовах, є договором: А) ліцензійним; Б) комерційної концесії; В) про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності.</p> <p>10. Договір комерційної концесії є договором: А) реальним, взаємним, відплатним; Б) консенсуальним, двостороннім, відплатним; В) реальним, одностороннім, відплатним.</p> <p>11. Сторонами в договорі комерційної концесії можуть виступати: А) некомерційні організації і держава; Б) об'єднання юридичних осіб та фонди; В) фізична та юридична особи, які є суб'єктами підприємницької діяльності.</p> <p>12. Істотними умовами договору комерційної концесії є: А) предмет і ціна; Б) предмет і строк; В) предмет, ціна і строк.</p> <p>13. В якій формі укладається договір комерційної концесії? А) у письмовій; Б) письмовій з нотаріальним посвідченням; В) в усній або письмовій.</p> <p>14. Чи має право користувач за договором комерційної концесії вимагати від праволоділця не надавати іншим особам аналогічні комплекси прав для їх використання на закріпленій за користувачем території?</p>
--	--	--

		<p>А) не має права; Б) має право, якщо це не суперечить закону; В) має право, якщо це передбачено договором.</p> <p>15. Договір, за яким користувач надає іншій особі право користування наданим йому праволодільцем комплексом прав або частиною комплексу прав на умовах, погоджених із праволодільцем, є договором: А) про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності; Б) комерційної концесії. В) субконцесії.</p> <p>16. Користувач та субкористувач відповідають перед праволодільцем за завдану йому шкоду: А) частково; Б) солідарно; В) як субсидіарні боржники.</p> <p>17. Яку відповідальність несе праволодільця за вимогами, що пред'являються до користувача у зв'язку з невідповідністю якості товарів (робіт, послуг), проданих (виконаних, наданих) користувачем? А) субсидіарну; Б) солідарну; В) в порядку регресу.</p> <p>18. За вимогами, що пред'являються до користувача як виробника продукції (товарів) праволодільця за договором комерційної концесії, праволодільця відповідає з користувачем: А) як часткові боржники; Б) солідарно; В) субсидіарно.</p> <p>19. Кожна із сторін у договорі комерційної концесії, строк якого не встановлений, має право у будь-який час відмовитися від договору, повідомивши другу сторону, якщо більш тривалий строк не встановлений договором, не менш як за: А) два місяці; Б) три місяці; В) шість місяців.</p> <p>20. У разі смерті праволодільця його права та обов'язки за договором комерційної концесії переходять до спадкоємця за умови, що він зареєструється як суб'єкт підприємницької діяльності протягом: А) двох місяців; Б) трьох місяців; В) шести місяців.</p>
Тема 21. Недоговірні зобов'язання	<p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 4 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види недоговірних зобов'язань. 2. Право на публічну обіцянку винагороди без оголошення конкурсу. 3. Права і обов'язки суб'єктів, виконання та припинення публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу. 4. Публічна обіцянка винагороди за результатами конкурсу. 5. Види та етапи конкурсу. Умови 	<p>1. Підготувати реферати (доповіді). Загальні методичні рекомендації: Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (доповідей):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток інституту ведення чужих справ без доручення. 2. Системи деліктних зобов'язань у світовому законодавстві. 3. Вина потерпілого та її значення в деліктних зобов'язаннях. 4. Поняття та зміст регресних зобов'язань.

	<p>оголошення конкурсу.</p> <p>6. Права та обов'язки суб'єктів зобов'язань, що впливають із оголошення конкурсу.</p> <p>7. Зміна умов і відмова від проведення конкурсу.</p> <p>8. Зобов'язання із вчинення дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення.</p> <p>9. Рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи.</p> <p>Практичне заняття <i>Навчальний час – 2 год.</i> Практичне заняття №1. Практична ситуація 1. Фабула задачі: Внаслідок недбалого зберігання займистих речовин на дачній ділянці, що належить М., виникла пожежа. Вогнем були охоплені старі господарські будівлі, а також інвентар, що перебував у них, і запаси дров. Власник сусідньої ділянки Т., помітивши наближення вогню до будов, що знаходилися на території його ділянки, спробував привернути увагу М. до ситуації, що створилася, але, переконавшись у безплідності своїх спроб, став гасити пожежу всіма доступними способами. У результаті початих ним дій, а також допомоги підоспілих сусідів пожежу вдалося згасити. Будовам, що належать Т., шкода не була заподіяна, однак сам Т. одержав численні опіки середньої важкості.</p> <p>Вважаючи, що його дії можуть вважатися такими, що зроблені в інтересах М., Т. звернувся до нього з вимогою про відшкодування вартості ушкодженого одягу, а також про стягнення витрат на лікування у зв'язку з отриманими опіками. Адвокат М. думає, що пред'явлені вимоги не підлягають задоволенню, тому що дії Т. можуть уважатися зробленими винятково в інтересах М., оскільки були зроблені насамперед з метою запобігання шкоди майну самого Т.. Тим часом обов'язок щодо відшкодування необхідних витрат і іншого реального збитку закон покладас на особу, в інтересах якого потерпілий діяв. В інтересах же М. можуть уважатися зробленими лише дії по порятунку його майна, і розмір відшкодування у всякому разі не повинен перевищувати вартість цього майна, що вкрай незначна. Не дійшовши згоди, сторони звернулися в суд.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. <i>Вирішіть спір.</i></p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: У місцевій газеті було опубліковане оголошення А., в якому було обіцяно виплатити 3 тис. грн. тому, хто повідомить його про доступні, нешкідливі й швидкодіючі способи</p>	<p>5. Особливості відшкодування ядерної шкоди.</p> <p>6. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).</p> <p>7. Особливості відповідальності малолітніх та неповнолітніх осіб у деліктних зобов'язаннях.</p> <p>8. Юридична природа поняття джерела підвищеної небезпеки.</p> <p>9. Класифікація джерел підвищеної небезпеки.</p> <p>10. Особливості суб'єктного складу у зобов'язаннях, що виникають внаслідок завдання шкоди джерелом підвищеної небезпеки.</p> <p>11. Обставини, що звільняють від відповідальності за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки.</p> <p>12. Особливості відшкодування шкоди, завданої квалітвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю.</p> <p>13. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого.</p> <p>14. Відшкодування моральної шкоди: проблемні аспекти.</p> <p>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу. Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p> <p>1. Обіцянка винагороди є публічною, якщо вона сповіщена: А) двом чи більше особам; Б) у засобах масової інформації або іншим чином невизначеному колу осіб; В) у засобах масової інформації або іншим чином конкретно визначеному колу осіб.</p> <p>2. Якщо завдання у разі публічної обіцянки винагороди без оголошення конкурсу було виконано декількома особами одночасно, то: А) винагорода виплачується кожній особі в повному обсязі; Б) розмір винагороди для кожної з осіб встановлюється за рішенням суду; В) винагорода розподіляється між ними порівну.</p> <p>3. Зобов'язання у зв'язку з публічною обіцянкою винагороди припиняється у разі: А) передавання результату особою, яка першою виконала завдання; Б) публічного оголошення про припинення завдання; В) зміни умов публічної обіцянки.</p> <p>4. Чи має особа право на відшкодування фактично зроблених витрат за вчинення дій у майнових інтересах іншої особи без її доручення? А) так; Б) так, якщо вони були виправдані обставинами, за яких були вчинені дії; В) ні, крім випадків, коли така особа понесла певні витрати.</p> <p>5. При рятуванні майна фізичної або юридичної особи розмір відшкодування не може перевищувати: А) суми у 50 % вартості майна, що</p>
--	--	--

	<p>позбавитися надлишкової ваги. Через певний час А. одержав на пошті бандероль від Б., співробітника науково-дослідної лабораторії Академії медичних наук, що містила докладний опис вітчизняних і закордонних методик скинення зайвої ваги, що успішно застосовані на практиці. Думаючи, що повідомлені А. відомості повністю відповідають вимогам, що містилися в оголошенні, Б. указав номер свого банківського рахунку, на який просив перерахувати необхідну суму.</p> <p>У відповіді А. заявив про відмову перерахувати необхідну суму, тому що, на його думку, повідомлені йому відомості не відповідають жодній з вимог, що вказувалися в оголошенні. По-перше, як вбачається з оголошення, його цікавили лише швидкодіючі методи позбавлення надлишкової ваги, тоді як запропоновані Б. методики дають відчутний ефект лише після закінчення 3-4 місяців з моменту застосування. По-друге, майже всі описані Б. методики допускають уживання препарату, що викликає в організмі А. алергічну реакцію, а тому не можуть уважатися нешкідливими. Що стосується препаратів, що не містять зазначеної речовини, то оцінити їх можна лише через деякий час із початку їх вживання. По-третє, вартість пропонованих до вживання препаратів досить висока, у зв'язку із чим вони не доступні для А.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: У засобах масової інформації м. Мукачево 20 березня було оголошено про проведення публічного конкурсу на право укладання договору на реконструкцію будинку, що належить міській раді. У конкурсі відповідно до його умов могли взяти участь будівельні фірми, що мають ліцензію на право здійснення реконструкції нежитлових об'єктів. Переможець конкурсу одержував також право розмістити за рахунок міської ради на прилеглий до будинку території рекламний щит, що містить фірмове найменування та перелік основних видів його діяльності. Не пізніше 1 травня суб'єкти господарювання, що беруть участь у конкурсі, повинні були представити проект технічної документації на проведення реконструкції будинку, наступна оцінка якого дозволила б виявити переможця.</p> <p>4 квітня в тих же засобах масової інформації міська рада оголосила про скасування конкурсу з незалежних від неї причин. Виступаючи з цього приводу, міський голова заявив, що не вбачає в рішенні про скасування конкурсу нічого протизаконного, тим більше це рішення прийнято протягом</p>	<p>рятувалося; Б) суми у 100 неоподаткованих мінімумів доходів громадян; В) вартості майна, яке рятувалося.</p> <p>6. Якщо особа, яка публічно обіцяла винагороду, публічно оголосила про припинення завдання, то особа, яка понесла реальні витрати на підготовку до виконання завдання, має право на: А) відшкодування шкоди; Б) відшкодування таких витрат; В) виплату винагороди.</p> <p>7. У разі відмови засновника від проведення конкурсу (крім випадків, якщо проведення конкурсу стало неможливим за обставин, які від нього не залежать) учасник конкурсу має право: А) на відшкодування збитків; Б) на відшкодування всіх понесених витрат; В) на відшкодування витрат, які були ним понесені для підготовки до участі у конкурсі.</p> <p>8. Хто відшкодовує шкоду, завдану особі, яка без відповідних повноважень рятувала здоров'я та життя фізичної особи від реальної загрози для неї? А) фізична особа, чие життя та здоров'я рятувалося; Б) держава у повному обсязі; В) фізична особа, чие життя та здоров'я рятувалося, та держава солідарно.</p> <p>9. Шкода, завдана каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи, яка без відповідних повноважень рятувала від реальної загрози майно іншої особи, яке має істотну цінність, відшкодовується: А) власником (володільцем) цього майна з урахуванням його матеріального становища; Б) власником (володільцем) цього майна та державою солідарно; В) державою в повному обсязі.</p> <p>10. Шкода, завдана майну особи, яка без відповідних повноважень рятувала від реальної загрози майно іншої особи, яке має істотну цінність, відшкодовується: А) державою в повному обсязі; Б) власником (володільцем) цього майна з урахуванням його матеріального становища; В) власником (володільцем) цього майна незалежно від його матеріального становища.</p> <p>11. Утримання яких тварин є джерелом підвищеної небезпеки? А) будь-яких тварин; Б) лише диких тварин; В) диких звірів, службових собак та собак бійцівських порід.</p> <p>12. Вина потерпілого не враховується: А) у разі відшкодування витрат на поховання; Б) у разі відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки; В) у разі відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою права на самозахист.</p> <p>13. Які особи не мають права на відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого? А) батьки, які досягли пенсійного віку;</p>
--	--	--

	<p>першої половини встановленого для подання робіт строку.</p> <p>Наступного дня в раду звернулися будівельні фірми, що приступили до виконання умов конкурсу, з вимогою відшкодувати понесені ними збитки, оскільки рішення про скасування конкурсу є незаконним. Крім того, вони зажадали надання їм права розмістити за рахунок адміністрації свої рекламні щити.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Чи правомірні вимоги будівельних фірм? Що є підставою виникнення зобов'язання з публічного конкурсу й публічної обіцянки нагороди?</p>	<p>Б) діти потерпілого; В) дружина (чоловік) від попереднього шлюбу.</p> <p>14. Чи встановлено законом мінімальний розмір моральної шкоди? А) ні; Б) лише в зобов'язаннях з відшкодування шкоди, завданої смертю фізичної особи; В) лише в зобов'язаннях з відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.</p> <p>15. Якщо на момент ушкодження здоров'я неповнолітня особа мала заробіток, шкода має бути відшкодована їй виходячи з розміру її заробітку, але не нижче: А) встановленого законом розміру мінімальної заробітної плати; Б) встановленого законом розміру неоподаткованого мінімуму доходів громадян; В) встановленого законом прожиткового мінімуму для працездатних осіб.</p> <p>16. Сума відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю потерпілого, може бути виплачена одноразово, але не більш як: А) за п'ять років наперед; Б) за три роки наперед; В) за один рік наперед.</p> <p>17. Не мають права зворотної вимоги: А) держава, відшкодувавши шкоду, завдану посадовою, службовою особою органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, до цієї особи у разі встановлення в її діях складу кримінального правопорушення за обвинувальним вироком суду щодо неї, який набрав законної сили; Б) батьки, які відшкодували шкоду, завдану їхньою малолітньою або неповнолітньою дитиною; В) держава до фізичної особи, винної у вчиненні кримінального правопорушення, у розмірі коштів, витрачених на лікування особи, яка потерпіла від цього кримінального правопорушення.</p> <p>18. Розмір збитків, що підлягають відшкодуванню потерпілому, визначається відповідно до: А) реальної вартості втраченого майна на момент розгляду справи або виконання робіт, необхідних для відновлення пошкодженої речі; Б) реальної вартості втраченого майна на момент прийняття судом рішення про відшкодування; В) вартості втраченого майна на момент завдання шкоди або виконання робіт, необхідних для відновлення пошкодженої речі</p> <p>19. Боржником в деліктних зобов'язаннях є: А) особа, яка завдала шкоду; Б) особа, яка зобов'язана відшкодувати шкоду; В) особа, яка має право вимагати відшкодування.</p> <p>20. Моральна шкода, завдана смертю фізичної особи, відшкодовується: А) її чоловікові (дружині), батькам</p>
--	---	--

		<p>(усиновлювачам), дітям (усиновленим), а також особам, які проживали з нею однією сім'єю; Б) її чоловікові (дружині) та дітям (усиновленим); В) особам, які проживали з нею однією сім'єю.</p> <p>3. Створити презентації у PowerPoint. Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації. 2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі. 3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15. 4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди. 5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет). 6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи. 7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1». 8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані». 9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації. 10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду. 11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається. 12. Слайди не переповнювати текстом. 13. Використовувати прості слова та речення. 14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність. 15. Недопустимість граматичних та інших помилок. 16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту. 17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних. 18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel. 19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту. 20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt <p>Примітка: у презентації розміщувати тільки оптимізовані (стилі) високої якості</p>
--	--	--

		<p>зображення.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зобов'язання, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. 2. Публічна обіцянка винагороди: теоретичні та практичні аспекти. 3. Співвідношення відповідальності "за вину" та відповідальності "без вини": історичний аспект. 4. Розвиток вчення про непереборну силу. 5. Цивільно-правова відповідальність підприємців в римському праві. 6. Цивільно-правова відповідальність підприємців за законодавством європейських країн. 7. Деліктні зобов'язання в римському праві. 8. Вина кредитора в деліктних зобов'язаннях. 9. Відшкодування (компенсація) шкоди фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення: теоретичні та практичні аспекти. 10. Відшкодування моральної шкоди: європейський досвід.
Тема 22. Деліктні зобов'язання	<p>Лекція: очна (offline) та (або) змішана (blended) форми.</p> <p>Семінарське заняття <i>Навчальний час – 8 год.</i></p> <p>Питання до семінарського заняття 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. 2. Умови виникнення зобов'язання із рятування здоров'я та життя фізичної особи, майна фізичної або юридичної особи. 3. Види шкоди, завданої особі внаслідок вчинення нею рятувальних дій щодо майна іншої особи без відповідних повноважень. 4. Зобов'язання з усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або 5. майну юридичної особи. 6. Вимоги щодо усунення небезпеки, яка загрожує життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. <p>Питання до семінарського заняття 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття зобов'язань з відшкодування шкоди. 2. Загальні умови відшкодування заподіяної шкоди. 3. Підстави звільнення від деліктної відповідальності. 4. Загальні засади відшкодування моральної шкоди. 5. Види зобов'язань з відшкодування шкоди. 6. Відшкодування моральної шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю фізичної особи. 7. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою. 8. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом влади 	<p><u>1. Підготувати реферати (довіді).</u> Загальні методичні рекомендації: Реферат (довід) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.</p> <p>Тематика рефератів (довідів):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Системи деліктних зобов'язань у світовому законодавстві. 2. Вина потерпілого та її значення в деліктних зобов'язаннях. 3. Поняття та зміст регресних зобов'язань. 4. Особливості відшкодування ядерної шкоди. 5. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). 6. Особливості відповідальності малолітніх та неповнолітніх осіб у деліктних зобов'язаннях. 7. Юридична природа поняття джерела підвищеної небезпеки. 8. Класифікація джерел підвищеної небезпеки. 9. Особливості суб'єктного складу у зобов'язаннях, що виникають внаслідок завдання шкоди джерелом підвищеної небезпеки. 10. Обставини, що звільняють від відповідальності за шкоду, завдану джерелом підвищеної небезпеки. 11. Особливості відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю. 12. Відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого. 13. Відшкодування моральної шкоди: проблемні аспекти. <p><u>2. Вирішити тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу.</u> Загальні методичні поради: Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.</p>

	<p>АРК або органом місцевого самоврядування.</p> <p>9. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.</p> <p>10. Відшкодування (компенсація) шкоди фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення.</p> <p>Питання до семінарського заняття 3:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою особою. 2. Відповідальність батьків за шкоду, завдану малолітньою особою. 3. Відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою. 4. Відшкодування шкоди, завданої недієздатною фізичною особою. 5. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, цивільна дієздатність якої обмежена. 6. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, яка не усвідомлювала значення своїх дій та (або) не могла керувати ними. 7. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. 8. Відшкодування ядерної шкоди. 9. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю. 10. Порядок відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю потерпілого. 11. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг). <p>Питання до семінарського заняття 4:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття й елементи зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. 2. Умови виникнення зобов'язань з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. 3. Зміст зобов'язання з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави. 4. Порядок відшкодування доходів від безпідставно набутого майна. <p>Практичне заняття Навчальний час – 6 год.</p> <p>Практична ситуація 1. Фабула задачі: Душевнохворий Симоненко завдав тілесних ушкоджень Котову, пошкодив його автомобіль і розбив годинник. Завдання: Визначте, який вид деліктних зобов'язань має місце в даній ситуації та назвіть його структурні елементи?</p> <p>Практична ситуація 2. Фабула задачі: Відносно Іваненка було відкрито кримінальне провадження та обрано</p>	<p>1. Особа, яка здійснює діяльність, що є джерелом підвищеної небезпеки, відповідає за завдану шкоду, якщо не доведе: А) що шкоди було завдано не з її вини; Б) що шкоди було завдано внаслідок непереборної сили; В) що шкоди було завдано внаслідок непереборної сили або умислу потерпілого.</p> <p>2. Хто зобов'язаний відшкодувати шкоду, завдану іншим особам внаслідок взаємодії джерел підвищеної небезпеки? А) особи, які спільно завдали шкоди, незалежно від своєї вини; Б) особа, яка є винною у завданні шкоди; В) особи, які спільно завдали шкоди, як часткові боржники.</p> <p>3. В якому розмірі особа, яка відшкодувала шкоду, завдану іншою особою, має право зворотної вимоги (регресу) до винної особи? А) у розмірі виплаченого відшкодування, якщо інший розмір не встановлений законом; Б) у розмірі виплаченого відшкодування; В) у розмірі, встановленому законом.</p> <p>4. Чи має право регресу держава, відшкодувавши шкоду, завдану посадовою, службовою особою органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, до цієї особи? А) ні; Б) так; В) тільки у разі встановлення в її діях складу кримінального правопорушення за обвинувальним вироком суду щодо неї, який набрав законної сили.</p> <p>5. Чи зобов'язана особа, яка застрахувала свою цивільну відповідальність, у разі недостатності страхової виплати (страхового відшкодування) для повного відшкодування завданої нею шкоди сплатити потерпілому різницю між фактичним розміром шкоди і страховою виплатою (страховим відшкодуванням)? А) ні; Б) так; В) ні, крім випадків, прямо встановлених законом.</p> <p>6. Чи може суд зменшити розмір відшкодування шкоди, завданої фізичною особою, залежно від її матеріального становища? А) так; Б) так, крім випадків, коли шкоди завдано вчиненням кримінального правопорушення; В) ні, це не є підставою для зменшення розміру відшкодування.</p> <p>7. Як визначається розмір відшкодування у разі каліцтва або іншого ушкодження здоров'я фізичної особи, яка в момент завдання шкоди не працювала? А) виходячи з розміру мінімальної заробітної плати; Б) виходячи з розміру прожиткового мінімуму для працюючих осіб; В) виходячи зі звичайного розміру заробітної плати працівника кваліфікації потерпілої особи у цій місцевості.</p>
--	--	--

	<p>запобіжний захід у вигляді взяття під варту. У зв'язку з цим Іваненко перебував 6 місяців у слідчому ізоляторі. Під час судового розгляду було встановлено, що в його діяннях відсутній склад кримінального правопорушення. Суд ухвалив виправдувальний вирок.</p> <p>Завдання: На які види відшкодування має право Іваненко? В якому порядку буде поновлено його трудові, житлові та інші права?</p> <p>Практична ситуація 3. Фабула задачі: Громадянин Федоров, який ніде не працював, під час сварки з сусідом внаслідок отриманої травми від останнього став інвалідом II групи. Через 3 роки після присудження відшкодування, Федоров звернувся до суду з заявою про збільшення його розміру.</p> <p>Завдання: Чи має потерпілий таке право і на якій підставі?</p> <p>Практична ситуація 4. Фабула задачі: Будівельна організація направила бригаду будівельників для ремонту складського приміщення. Під час ремонтних робіт один з будівельників був травмований. Висновком МСЕК встановлено 60% втрати професійної працездатності.</p> <p>Будівельна організація відмовилася відшкодувати завдану шкоду, оскільки шкода сталася не з її вини.</p> <p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p> <p>Практична ситуація 5. Фабула задачі: Сім'я громадянина Д. складалася із 5 осіб: дружина 42-річного віку, син – студент 19 років, 6-річна донька та мати – пенсіонерка.</p> <p>В результаті нещасного випадку на будівництві Д. впав із 5-го поверху, отримав травми, від яких помер у лікарні. Його середньомісячний заробіток 16 860 грн.</p> <p>Завдання: Визначте коло осіб, які мають право на відшкодування шкоди у зв'язку зі смертю годувальника, та розмір відшкодування.</p> <p>Практична ситуація 6. Фабула задачі: Внаслідок виробничої травми, що сталася у червні 2014 року, громадянин С. втратив зір. Підприємство виплачує втрачений заробіток і витрати на протезування та санаторно-курортне лікування. Через великі незручності у зв'язку з втратою зору і неможливістю займатися роботою, на якій пропрацював 26 років, С. у серпні 2014 року звернувся до суду з вимогою про компенсацію йому моральної шкоди.</p>	<p>8. Чи підлягає подальшому перерахункові розмір відшкодування, обчислений для кожного з осіб, які мають право на відшкодування шкоди, завданої смертю годувальника?</p> <p>А) не підлягає; Б) підлягає на загальних підставах; В) не підлягає, крім таких випадків як народження дитини, зачатої за життя і народженої після смерті годувальника та призначення (припинення) виплати відшкодування особам, що здійснюють догляд за дітьми, братами, сестрами, внуками померлого.</p> <p>9. В яких випадках шкода, завдана каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю внаслідок кримінального правопорушення, відшкодовується державою?</p> <p>А) якщо боржник є неплатоспроможним; Б) якщо не встановлено особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, або якщо вона є неплатоспроможною; В) держава завжди є боржником в таких зобов'язаннях.</p> <p>10. В якому випадку стягнення додаткових витрат в разі завдання каліцтва або іншого ушкодження здоров'я може бути здійснене наперед?</p> <p>А) у разі необхідності попередньої оплати послуг і майна (придбання путівки, оплата проїзду, оплата спеціальних транспортних засобів тощо); Б) за бажанням потерпілого, але не більше ніж за 3 роки наперед; В) якщо це прямо передбачено висновком МСЕК.</p> <p>11. Утримання яких тварин є джерелом підвищеної небезпеки?</p> <p>А) будь-яких тварин; Б) лише диких тварин; В) диких звірів, службових собак та собак бійцівських порід.</p> <p>12. Вина потерпілого не враховується:</p> <p>А) у разі відшкодування витрат на поховання; Б) у разі відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки; В) у разі відшкодування шкоди, завданої при здійсненні особою права на самозахист.</p> <p>13. Які особи не мають права на відшкодування шкоди, завданої смертю потерпілого?</p> <p>А) батьки, які досягли пенсійного віку; Б) діти потерпілого; В) дружина (чоловік) від попереднього шлюбу.</p> <p>14. Чи встановлено законом мінімальний розмір моральної шкоди?</p> <p>А) ні; Б) лише в зобов'язаннях з відшкодування шкоди, завданої смертю фізичної особи; В) лише в зобов'язаннях з відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду.</p> <p>15. Якщо на момент ушкодження здоров'я неповнолітня особа мала заробіток, шкода має бути відшкодована їй виходячи з розміру її заробітку, але не</p>
--	--	---

	<p>Завдання: Проаналізуйте ситуацію. Вирішіть спір.</p>	<p>нижче:</p> <p>А) встановленого законом розміру мінімальної заробітної плати; Б) встановленого законом розміру неоподаткованого мінімуму доходів громадян; В) встановленого законом прожиткового мінімуму для працездатних осіб.</p> <p>16. Сума відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю потерпілого, може бути виплачена одноразово, але не більш як:</p> <p>А) за п'ять років наперед; Б) за три роки наперед; В) за один рік наперед.</p> <p>17. Не мають права зворотної вимоги:</p> <p>А) держава, відшкодувавши шкоду, завдану посадовою, службовою особою органу, що здійснює оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, прокуратури або суду, до цієї особи у разі встановлення в її діях складу кримінального правопорушення за обвинувальним вироком суду щодо неї, який набрав законної сили; Б) батьки, які відшкодували шкоду, завдану їхньою малолітньою або неповнолітньою дитиною; В) держава до фізичної особи, винної у вчиненні кримінального правопорушення, у розмірі коштів, витрачених на лікування особи, яка потерпіла від цього кримінального правопорушення.</p> <p>18. Розмір збитків, що підлягають відшкодуванню потерпілому, визначається відповідно до:</p> <p>А) реальної вартості втраченого майна на момент розгляду справи або виконання робіт, необхідних для відновлення пошкодженої речі; Б) реальної вартості втраченого майна на момент прийняття судом рішення про відшкодування; В) вартості втраченого майна на момент завдання шкоди або виконання робіт, необхідних для відновлення пошкодженої речі</p> <p>19. Боржником в деліктних зобов'язаннях є:</p> <p>А) особа, яка завдала шкоду; Б) особа, яка зобов'язана відшкодувати шкоду; В) особа, яка має право вимагати відшкодування.</p> <p>20. Моральна шкода, завдана смертю фізичної особи, відшкодовується:</p> <p>А) її чоловікові (дружині), батькам (усиновлювачам), дітям (усиновленим), а також особам, які проживали з нею однією сім'єю; Б) її чоловікові (дружині) та дітям (усиновленим); В) особам, які проживали з нею однією сім'єю.</p> <p><u>3. Створити презентації у PowerPoint.</u> Загальні методичні рекомендації: Мультимедійна презентація містить текстові матеріали, фотографії, малюнки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, аудіо та відеофрагменти і анімації.</p>
--	--	---

		<p>1. При оформленні мультимедійної презентації необхідно дотримуватися єдиного стилю подання інформації.</p> <p>2. Всі слайди презентації повинні бути виконані в програмі Microsoft PowerPoint будь-якої версії в єдиному стилі.</p> <p>3. Розмір файлу повинен бути не більш ніж 2Мб, кількість слайдів 10-15.</p> <p>4. Має бути титульний, інформаційний та підсумковий слайди.</p> <p>5. Титульний слайд повинен відображати тему презентації і хто її виконав (прізвище, ім'я, навчальна група, курс, факультет).</p> <p>6. На підсумковому слайді вказується список використаних джерел та стислий висновок роботи.</p> <p>7. Формат слайдів. Параметри сторінки: - розмір слайдів - екран; орієнтація - альбомна; ширина - 24 см.; висота - 18см.; нумерація слайдів з «1».</p> <p>8. Формат видачі слайдів - «Презентація на екрані».</p> <p>9. Оформлення слайдів: шрифти для використання: TimesNewRoman, Arial, ArialNarrow. Не дозволяється змішувати різні типи шрифтів в одній презентації.</p> <p>10. Написання: звичайний, курсив, напівжирний; колір і розмір шрифту має бути підібраний так, щоб всі надписи чітко читати на обраному полі слайду.</p> <p>11. У титульному і підсумковому слайді використання анімаційних об'єктів не допускається.</p> <p>12. Слайди не переповнювати текстом.</p> <p>13. Використовувати прості слова та речення.</p> <p>14. Вимоги до інформації: науковість, логічність, доступність, однозначність, лаконічність, завершеність, достовірність, сучасність, достатність.</p> <p>15. Недопустимість граматичних та інших помилок.</p> <p>16. На одному слайді не рекомендується використовувати більш ніж 3 кольори: один для фону (світлий), другий для заголовку, третій для тексту.</p> <p>17. Таблична інформація вставляється до слайду як таблиця текстового процесора MS Word або табличного процесора MS Excel. Але не слід використовувати таблиці з великою кількістю даних.</p> <p>18. Діаграми готуються з використанням майстра діаграм табличного процесора MS Excel.</p> <p>19. Надписи до ілюстрованого матеріалу повинні відповідати його змісту.</p> <p>20. Файлу мультимедійної презентації надати ім'я та розширення ppt. Наприклад: Петренко А. С- petrenko_as.ppt або as_petrenko.ppt</p> <p>Примітка: у презентації розміщувати тільки оптимізовані (стислі) високої якості зображення.</p> <p>Тематика (напрямок розробки) презентацій у PowerPoint:</p> <p>1. Співвідношення відповідальності "за вину" та відповідальності "без вини": історичний аспект.</p> <p>2. Розвиток вчення про непереборну силу.</p> <p>3. Цивільно-правова відповідальність підприємців в римському праві.</p> <p>4. Цивільно-правова відповідальність підприємців за законодавством</p>
--	--	---

		<p>європейських країн.</p> <p>5. Деліктні зобов'язання в римському праві.</p> <p>6. Вина кредитора в деліктних зобов'язаннях.</p> <p>7. Відшкодування (компенсація) шкоди фізичній особі, яка потерпіла від кримінального правопорушення: теоретичні та практичні аспекти.</p> <p>8. Відшкодування моральної шкоди: європейський досвід.</p> <p>9. Відшкодування ядерної шкоди: особливості правового регулювання.</p> <p>10. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом влади Автономної Республіки Крим або органом місцевого самоврядування у сфері нормотворчої діяльності: теоретичні та практичні аспекти.</p>
--	--	--

Основні інформаційні джерела

З боку здобувачів вищої освіти:	наявні технічні та комп'ютерні пристрої з можливістю роботи в мережі Internet.
З боку науково-педагогічних працівників та навчального закладу:	наявні технічні та комп'ютерні пристрої з можливістю роботи в мережі Internet, використання доступних освітніх он-лайн платформ, відповідне навчально-методичне забезпечення (навчальна та робоча програма навчальної дисципліни «Цивільне право», плани-конспекти проведення занять, методичні розробки організації самостійної та роботи здобувачів вищої освіти, тестові завдання для проведення поточного та підсумкового контролю засвоєння теоретичних знань, тощо.

Рекомендовані джерела інформації (література):

1. Цивільне право (загальна частина). Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2021. 448 с.
2. Цивільне право (особлива частина). Курс лекцій : навч. посіб. / за ред. І. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2022. 640 с.
3. Цивільне право України: підручник. 3-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.). Ч. 1. Загальна. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 796 с.
4. Цивільне право України: підручник. 3-е вид., перероб. і доп. У 2 частинах / За ред. проф. Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.). Ч. 2. Особлива. Київ : Видавництво Ліра-К, 2022. 948 с.
5. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 1 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. Вид. 6-те, перероб. Харків : Право, 2022. 220 с.
6. Цивільне право. Альбом схем : навч. посіб. : у 2 ч. Ч. 2 / Є. О. Мічурін, О. Р. Шишка. Вид. 6-те, перероб. Харків : Право, 2022. 250 с.
7. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / О. Є. Аврамова, А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.
8. Цивільне право: загальна частина. Практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / кол. авт. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2020. 232 с.
9. Шишка Р.Б. Спадкове право в Україні: посібник. Київ: Видавництво Ліра-К, 2021. 228 с.

10. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. Станом на 15.09.2021 / за заг. ред. В.Теремецького. К. : Професіонал, 2021. 1158 с.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика вивчення навчальної дисципліни досягається за допомогою наступних складових:

- 1) здобувач вищої освіти має погодитися на дотримання принципів академічної доброчесності;
- 2) самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- 3) посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- 4) надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- 5) засвоєння тем пропущених лекційних занять здійснюється шляхом відпрацювання здобувачем вищої освіти (співбесіда, реферат, презентація, доповідь тощо). Пропущені практичні та (або) семінарські заняття, незалежно від причини пропуску, та незадовільні оцінки здобувач вищої освіти відпрацьовує науково-педагогічному працівникові згідно з графіком консультацій до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі групи.

Оцінювання навчальної дисципліни:

<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни</p>	<p>Участь в роботі впродовж семестру/екзамен – 60/40, тобто 100 бальна за семестр:</p> <p><i>«відмінно»</i> – здобувач демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p><i>«добре»</i> – здобувач демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p><i>«задовільно»</i> – здобувач володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p><i>«незадовільно»</i> – здобувач не володіє</p>
---	--

	достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами
Вимоги до письмової роботи (за умови наявності)	Написання рефератів, доповідей, презентацій, тощо здійснюється відповідно до запропонованої тематики викладачем, з урахуванням програми навчальної дисципліни.
Семінарські та практичні заняття	<p>Під час проведення семінарів (практичних занять) здобувачі працюють у такому форматі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) викладач оголошує вступну промову, перевіряє наявність здобувачів та оголошує навчальні питання заняття; 2) надається можливість оголошення доповідей, рефератів, презентацій тощо; 3) здобувачі відповідають на навчальні питання (практичні завдання), після кожного з них інші здобувачі вносять свої пропозиції та доповнення, а також задають додаткові запитання; 4) викладач підводить підсумки, відповідає на запитання здобувачів, оголошує оцінки та оголошує тему та завдання наступного заняття.
Умови допуску до підсумкового контролю	Відсутність невідпрацьованих пропусків занять та незадовільних оцінок, а також наявність більше 50% оцінок на аудиторних заняттях.

Для занесення результатів компетентності здобувача у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача використовується таблиця співвідношення між рейтингом здобувача та ECTS оцінками (табл. 3).

Таблиця 3

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

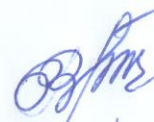
Розробники:

Завідувач кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент

Професор кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент

Доцент кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент

Доцент кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент

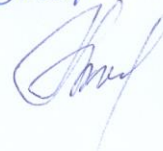
Валентина МИРОНЕНКО

Наталія БІЛЯНСЬКА

Леся ШАПОВАЛ

Лідія ГЕРАСИМЧУК

Силабус схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
Протокол від 21.12.2023 року, № 8.

Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін
полковник поліції

Валентина МИРОНЕНКО